

SÚKROMNÁ MATERSKÁ ŠKOLA CHRISTO BOTEVA

Záporožská 8, Bratislava

CESTY PRIATEĽSTVA

Školský vzdelávací program

*„Každé dieťa kráča svojou cestou. V našej škôlke
sa tieto cesty stretávajú.“*

OBSAH

1. Názov vzdelávacieho programu	3
2. Vymedzenie poslania školy a cieľov výchovy a vzdelávania	3
2.1 Poslanie školy	3
2.2 Ciele výchovy a vzdelávania	4
2.3 Pedagogická koncepcia programu „Cesty priateľstva“ – sedem ciest	5
3. Stupeň vzdelania	8
4. Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania	8
5. Učebné osnovy	8
Obsahový celok 1 – Ja patrím sem	9
Obsahový celok 2 – Objavujeme jeseň	21
Obsahový celok 3 – Zdravie okolo nás	33
Obsahový celok 4 – Čaro Vianoc a zimných tradícií	46
Obsahový celok 5 – Zima čaruje	61
Obsahový celok 6 – Fašiangy, priateľstvo a odpúšťanie	72
Obsahový celok 7 – Rozprávky, slová, fantázia	86
Obsahový celok 8 – Veľká noc, bezpečnosť a prebúdajúca sa príroda	101
Obsahový celok 9 – Srdcom k spoločným zážitkom	116
Obsahový celok 10 – Leto plné priateľstva	128
6. Vyučovací jazyk	139
7. Systém podpory detí v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania	139
8. Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania	145

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ŠKOLSKOM VZDELÁVACOM PROGRAME

Názov ŠkVP:	Cesty priateľstva
Stupeň vzdelania:	Predprimárne vzdelanie
Dĺžka štúdia:	Spravidla 3 až 4 roky, posledný rok pred plnením povinnej šk. dochádzky je predprimárne vzdelávanie povinné
Formy výchovy a vzdelávania:	Celodenná forma
Vyučovací jazyk:	Slovenský jazyk
Prerokovaný v pedagogickej rade:	23.6.2026
Prerokovaný v rade školy:	26.6.2026.
Vydaný dňa:	30.6.2026

— mentolová niť priateľstva spája všetky cesty učenia —

1. NÁZOV VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Školský vzdelávací program „Cesty priateľstva“

2. VYMEDZENIE POSLANIA ŠKOLY A CIEĽOV VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

2.1 Poslanie školy

Poslaním Súkromnej materskej školy Christo Boteva je vytvárať bezpečné, podnetné, láskavé a rešpektujúce prostredie, v ktorom môže každé dieťa prežívať detstvo aktívne, radostne a zmysluplne, rozvíjať svoju osobnosť vlastným tempom a postupne nadobúdať dôveru vo vlastné schopnosti.

Školský vzdelávací program „Cesty priateľstva“ vychádza z presvedčenia, že dieťa sa najlepšie učí prostredníctvom vlastného zážitku, hry, skúmania, pohybu, tvorby, vzťahov a reálnych životných situácií. Poznávanie preto nevnímame ako odovzdávanie izolovaných poznatkov, ale ako cestu, na ktorej dieťa objavuje seba, druhých ľudí, prírodu, kultúru a svet, ktorého je súčasťou.

Priateľstvo v názve programu predstavuje jeho základnú hodnotovú líniu. Je to priateľstvo k sebe samému, k druhým ľuďom, k prírode, ku knihám a poznávaniu, ku kultúre a tradíciám i k svetu v jeho rozmanitosti.

Program rešpektuje jedinečnosť každého dieťaťa. Vytvára priestor na spolužitie detí s rozdielnymi schopnosťami, skúsenosťami, potrebami, temperamentom, rodinným, jazykovým a kultúrnym zázemím. Rozmanitosť vnímame ako prirodzenú súčasť života spoločenstva a ako príležitosť učiť sa vzájomnému rešpektu, tolerancii, pomoci a spolupráci.

Osobitným prvkom identity školy je prirodzené prepájanie slovenského a bulharského kultúrneho prostredia. Prostredníctvom tradícií, sviatkov, príbehov, piesní, zvykov, tvorivých činností a spoločných zážitkov deti poznávajú vlastné kultúrne prostredie a zároveň zisťujú, že ľudia môžu hovoriť rôznymi jazykmi, zachovávať rôzne tradície a napriek tomu vytvárať jedno priateľské spoločenstvo.

Významné miesto v programe má príroda ako prirodzené prostredie učenia. Školská záhrada, dvor, vyvýšené záhony, stromy, rastliny, živočíchy, voda, pôda a meniace sa ročné obdobia poskytujú deťom každodenné príležitosti pozorovať, skúmať, experimentovať, pestovať, starať sa, pohybovať sa a objavovať súvislosti vlastnou skúsenosťou.

Rovnako významnú súčasť života školy predstavujú knihy, príbehy, rozprávanie, dramatizácia, hudba, výtvarná tvorba, praktické činnosti, pohyb, konštruovanie, experimentovanie a zmysluplné využívanie digitálnych technológií. Program tak vytvára rôznorodé cesty, prostredníctvom ktorých môže byť každé dieťa úspešné a aktívne.

2.2 Ciele výchovy a vzdelávania

Ciele školského vzdelávacieho programu „Cesty priateľstva“ sú formulované vo vzťahu k osobnostnému rozvoju dieťaťa. Smerujú k tomu, aby dieťa na konci predprimárneho vzdelávania primerane svojim individuálnym možnostiam, schopnostiam a vývinovým osobitostiam:

1. vnímalo seba ako hodnotnú a jedinečnú osobnosť, poznávalo svoje možnosti, potreby a schopnosti, získavalo zdravú sebadôveru a primeranú samostatnosť;
2. dokázalo vytvárať a rozvíjať pozitívne vzťahy, nadväzovalo priateľstvá, spolupracovalo, delilo sa, pomáhalo druhým, dokázalo sa dohodnúť a postupne riešiť bežné sociálne situácie;
3. dokázalo pomenovať a primerane vyjadrovať svoje potreby, názory, zážitky a emócie, zároveň vnímalo pocity a potreby iných ľudí a rozvíjalo empatiu;
4. komunikovalo s radosťou a primeranou istotou, rozvíjalo slovnú zásobu, schopnosť počúvať, porozumieť hovorenému a čítanému textu, rozprávať, klást otázky a viesť dialóg;
5. vytváralo si pozitívny vzťah ku knihám, príbehom a písanej kultúre, objavovalo význam písma a postupne si rozvíjalo predpoklady potrebné na osvojovanie čítania a písania;
6. prejavovalo prirodzenú zvedavosť a túžbu poznávať, kladlo otázky, hľadalo odpovede, skúmalo, porovnávalo, triedilo, experimentovalo, overovalo svoje predstavy a nachádzalo jednoduché súvislosti;
7. dokázalo využívať získané poznatky a skúsenosti v praktických situáciách a postupne hľadalo vlastné riešenia problémov namiesto pasívneho očakávania hotového riešenia;
8. rozvíjalo logické, matematické a priestorové myslenie prostredníctvom hry, manipulácie, konštruovania, merania, porovnávania, orientácie v priestore a riešenia primeraných problémových situácií;
9. vytváralo si pozitívny a zodpovedný vzťah k prírode, všímalo si jej premeny, objavovalo vzťahy medzi živou a neživou prírodou a chápalo význam starostlivosti o rastliny, živočíchy a životné prostredie;

10. dokázalo pracovať s rôznymi materiálmi, predmetmi, nástrojmi a jednoduchými pracovnými postupmi, plánovalo primerané praktické činnosti, dokončovalo ich a prežívalo radosť z výsledku vlastnej práce;
11. rozvíjalo tvorivosť, predstavivosť a estetické cítenie prostredníctvom hudby, výtvarného prejavu, pohybu, tanca, dramatizácie, literatúry a vlastnej tvorby;
12. vytváralo si pozitívny vzťah k pohybu a zdravému spôsobu života, poznávalo potreby svojho tela, význam pohybu, odpočinku, hygieny, zdravého stravovania a bezpečného správania;
13. dosahovalo primeranú mieru samostatnosti v každodenných situáciách, dokázalo sa rozhodovať, prevziať primeranú zodpovednosť za svoje konanie, osobné veci, prostredie a jednoduché úlohy;
14. poznávalo svoje bezprostredné sociálne, prírodné a kultúrne prostredie, vytváralo si vzťah k materskej škole, rodine, mestu a krajine, v ktorej žije;
15. vnímalo kultúrnu a jazykovú rozmanitosť ako prirodzenú súčasť života, poznávalo slovenské a bulharské tradície a prostredníctvom kontaktu s ďalšími kultúrami rozvíjalo otvorenosť, rešpekt a záujem o druhých;
16. dokázalo prijímať odlišnosť bez predsudkov, rešpektovalo individuálne rozdiely medzi ľuďmi a postupne chápalo význam vzájomnej pomoci, spravodlivosti a začlenenia každého člena spoločenstva;
17. využívalo digitálne technológie primerane veku, zmysluplne a tvorivo, ako jeden z nástrojov poznávania, skúmania, dokumentovania, komunikácie a riešenia úloh, nie ako náhradu priameho zážitku;
18. rozvíjalo schopnosť sústrediť sa, vytrvať pri činnosti a dokončiť primeranú úlohu, dokázalo pracovať samostatne aj v spolupráci s inými;
19. dokázalo sa učiť zo svojich skúseností, nebálo sa skúšať nové riešenia a postupne vnímalo chybu ako prirodzenú súčasť učenia a objavovania;
20. vstupovalo do ďalšieho vzdelávania ako zvedavé, aktívne, samostatnejšie a sebavedomé dieťa, ktoré má radosť z poznávania, dôveruje svojim schopnostiam, dokáže spolupracovať s druhými a je pripravené prijímať nové výzvy.

2.3 Pedagogická koncepcia programu „Cesty priateľstva“ – sedem ciest

Názov školského vzdelávacieho programu „Cesty priateľstva“ vyjadruje spôsob, akým vnímame rozvoj dieťaťa počas predprimárneho vzdelávania. Dieťa nestojí na začiatku jednej vopred určenej cesty. Postupne objavuje viacero navzájom prepojených ciest, ktoré sa počas jeho pobytu v materskej škole stretávajú, rozchádzajú a znovu prepájajú.

V strede všetkých siedmich ciest stojí dieťa – jeho osobnosť, potreby, vzťahy, skúsenosti, otázky, záujmy, možnosti a vlastné tempo rozvoja.

Sedem Ciest priateľstva nepredstavuje sedem samostatných vzdelávacích oblastí ani sedem ďalších cieľov výchovy a vzdelávania. Predstavujú hodnotový a pedagogický rámec, prostredníctvom ktorého sa poslanie školy a ciele programu premietajú do každodenného života dieťaťa.

I. Cesta k sebe

Dieťa postupne objavuje, kto je, čo dokáže, čo cíti, čo potrebuje a čím je jedinečné. Učí sa rozpoznávať a primerane vyjadrovať svoje emócie, potreby a názory, rozhodovať sa, preberať primeranú zodpovednosť a získavať dôveru vo vlastné schopnosti.

Na tejto ceste má priestor zažiť úspech, ale aj skúšať, pomýliť sa, hľadať nové riešenie a zistiť, že chyba je prirodzenou súčasťou učenia. Postupne si buduje samostatnosť, sebadôveru a pozitívny vzťah k sebe samému.

II. Cesta k priateľstvu

Dieťa sa učí žiť s druhými a medzi druhými. Nadväzuje prvé hlbšie priateľstvá, spolupracuje, pomáha, delí sa, počúva druhých, učí sa dohodnúť a postupne riešiť prirodzené konfliktné situácie.

Každodenné spolužitie detí vytvára priestor na rozvoj empatie, ohľaduplnosti, tolerancie, spravodlivosti a rešpektovania odlišnosti.

Priateľstvo v programe neznamená iba vzťah medzi kamarátmi. Predstavuje širší spôsob spolužitia založený na úcte k sebe, druhému človeku a spoločenstvu, ktorého je dieťa súčasťou.

III. Cesta k zdraviu a pohode

Dieťa postupne spoznáva svoje telo a vytvára si prirodzený pozitívny vzťah k pohybu, zdraviu, odpočinku a starostlivosti o seba.

Pohyb je prirodzenou súčasťou každého dňa, najmä pri pobyte vonku. Dieťa získava skúsenosti so zdravým stravovaním, pestovaním a spracovaním plodín, hygienou, bezpečným správaním a primeranou starostlivosťou o vlastné zdravie.

Súčasťou tejto cesty je aj psychická pohoda dieťaťa – relaxácia, správne dýchanie, zmyslové a meditačné aktivity primerané veku, schopnosť upokojiť sa a nachádzať rovnováhu medzi aktivitou a odpočinkom.

Do charakteru školy prirodzene patria aj podporné aktivity zdravého životného štýlu, medzi nimi saunovanie a haloterapia, realizované primerane veku detí, bezpečne a s rešpektovaním individuálnych potrieb.

IV. Cesta k prírode

Príroda je pre dieťa priestorom života, hry, učenia aj objavovania.

Dieťa pravidelne pozoruje meniace sa ročné obdobia, počasie, rastliny a živočíchy, pracuje s prírodninami, skúma vodu, pôdu a ďalšie prírodné javy. Prostredníctvom priamej skúsenosti postupne objavuje vzťahy medzi živou a neživou prírodou.

V školskej záhrade môže siať, sadiť, pestovať, polievať, pozorovať rast a podieľať sa na starostlivosti o prostredie.

Vzťah k prírode tak nevzniká poučovaním o potrebe prírodu chrániť, ale predovšetkým osobným zážitkom a vytvorením vzťahu k tomu, čo dieťa pozná, pozoruje a o čo sa samo stará.

V. Cesta objavovania

Dieťa je prirodzený bádateľ. Pýta sa prečo, ako, čo sa stane, čo je väčšie, menšie, bližšie, ďalej, čo pláva, topí sa, rastie alebo sa mení.

Cesta objavovania vytvára priestor na pozorovanie, experimentovanie, matematické uvažovanie, meranie, porovnávanie, triedenie, konštruovanie, hľadanie súvislostí a riešenie problémov.

Digitálne technológie majú na tejto ceste miesto vtedy, keď rozširujú možnosti detského poznávania. Digitálny mikroskop, lupa, fotoaparát, Bee-Bot, programovateľné hračky, interaktívna tabuľa, tablet či interaktívne knihy s perom sú nástrojmi skúmania a tvorby, nie náhradou priamej skúsenosti.

Podstatné nie je iba to, aby dieťa poznalo správnu odpoveď. Dôležité je, aby sa odvážilo položiť otázku a hľadať vlastnú cestu k odpovedi.

VI. Cesta tvorivosti

Dieťa potrebuje priestor, v ktorom nemusí iba reprodukovat' hotový vzor, ale môže vymýšľať, tvoriť, meniť, kombinovať a vyjadrovať vlastné predstavy.

Tvorivosť sa rozvíja prostredníctvom výtvarných, hudobných, pohybových, dramatických, literárnych, konštrukčných aj praktických činností.

Dieťa kreslí, maľuje, modeluje, spieva, tancuje, dramatizuje, vytvára kulisy a vstupenky, stavia, konštruje, pracuje s prírodnými a rôznymi ďalšími materiálmi a vytvára vlastné knihy a príbehy.

Osobitné miesto má čitateľská kultúra školy. Kniha nie je iba didaktickou pomôckou. Je prirodzenou súčasťou prostredia a života dieťaťa – od každodenného čítania cez maľované čítanie a dramatizáciu až po tvorbu vlastných kníh.

VII. Cesta ku kultúre a spoločenstvu

Dieťa postupne objavuje, že patrí do rodiny, materskej školy, mesta, krajiny a širšieho sveta.

Prostredníctvom spoločných udalostí, sviatkov, príbehov, piesní, zvykov a tradícií získava skúsenosť so životom spoločenstva.

Významnou súčasťou identity školy je prirodzené stretávanie slovenského a bulharského kultúrneho prostredia. Dieťa poznáva tradície oboch kultúr a zároveň sa stretáva s ďalšími jazykmi, krajinami a spôsobmi života.

Postupne tak zisťuje, že rozdielnosť nemusí ľudí rozdeľovať. Môže byť príležitosťou na poznávanie, zvedavosť, vzájomné obohacovanie a vznik nových priateľstiev.

Prepojenie siedmich ciest s cieľmi programu

Sedem Ciest priateľstva sa v každodennom živote školy neuskutočňuje oddelene. Pri jednej činnosti sa môže prirodzene prepájať viacero ciest.

Keď dieťa napríklad zasadí rastlinu, spolupracuje s kamarátom, odmeria vzdialenosť medzi sadenicami, fotografuje jej rast a neskôr nakreslí alebo porozpráva, čo pozorovalo, súčasne kráča Cestou k prírode, Cestou objavovania, Cestou k priateľstvu, Cestou tvorivosti aj Cestou k sebe.

Práve toto prepájanie je podstatou pedagogickej koncepcie programu.

Cesty priateľstva preto nie sú iba názvom školského vzdelávacieho programu. Sú spôsobom, akým dieťaťu umožňujeme prežívať predprimárne vzdelávanie – ako cestu k sebe, k druhým, k zdraviu, k prírode, k poznaniu, k tvorivosti a ku kultúre a spoločenstvu.

3. STUPEŇ VZDELANIA

Súkromná materská škola Christo Boteva poskytuje predprimárne vzdelanie.

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného roka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole.

Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o získaní predprimárneho vzdelania.

4. DĹŽKA ŠTÚDIA A FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

4.1 Dĺžka štúdia

Dĺžka vzdelávania v materskej škole je spravidla tri až štyri roky v závislosti od veku dieťaťa pri prijatí do materskej školy, jeho individuálnych potrieb a plnenia povinného predprimárneho vzdelávania.

Súčasťou predprimárneho vzdelávania je povinné predprimárne vzdelávanie dieťaťa podľa platných právnych predpisov.

Dĺžka vzdelávania konkrétneho dieťaťa sa môže od uvedenej obvyklej dĺžky odlišovať najmä v závislosti od veku jeho prijatia do materskej školy a od individuálneho priebehu plnenia predprimárneho vzdelávania.

4.2 Forma výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie v Súkromnej materskej škole Christo Boteva sa uskutočňuje celodennou formou.

Výchovno-vzdelávacia činnosť sa uskutočňuje ako súvislý proces rešpektujúci vývinové osobitosti, individuálne potreby a aktuálne možnosti detí. Jednotlivé organizačné formy denného poriadku sa vzájomne prepájajú a vytvárajú priestor na hru, učenie, pohyb, pobyt vonku, praktické a tvorivé činnosti, odpočinok a spontánne sociálne učenie.

5. UČEBNÉ OSNOVY

ŠkVP „Cesty priateľstva“ – obsahové celky 1–10

Obsahový celok 1 – Ja patríм sem

Téma 1 – Prišli sme do MŠ

Charakteristika témy

Úvodná septembrová téma podporuje bezpečnú adaptáciu dieťaťa na prostredie materskej školy. Dieťa spoznáva svoju triedu, učiteľky a rovesníkov, učí sa orientovať v dennom režime, nadväzovať prvé sociálne kontakty a prijímať jednoduché pravidlá spoločného života. Činnosti sa realizujú prevažne zážitkovo, v prirodzených situáciách a vo veľkej miere vonku. Dôraz sa kladie na pocit prijatia, istoty, spolupatričnosti a na postupné budovanie vzťahu dieťaťa k škole ako k miestu, kam patrí.

Podtémy

- Moja trieda a moje miesto
- Spoznávame sa
- Náš deň v škôlke
- Pravidlá, ktoré nám pomáhajú
- Spolu nám je dobre

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	1.1 Komunikačné konvencie	Pozná a dodržiava základné pravidlá vedenia dialógu.	V rannom kruhu a pri zoznamovacích hrách sa učí počúvať druhého, reagovať a striedať sa v rozhovore.
Matematika a práca s informáciami	2 Geometria a meranie	Určí (označí) objekt na základe popisu polohy pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...).	Pri spoznávaní triedy a školy dieťa vyhľadáva svoje miesto, hračky a predmety podľa slovného opisu polohy.
Človek a spoločnosť	7 Ľudia v blízkom a širšom okolí	Predstaví sa deťom i dospelým, oslovuje menom rovesníkov v triede, pozná mená učiteliek v triede.	Výkonový štandard priamo podporuje zoznamovanie a vytváranie bezpečných vzťahov v novej skupine.
Umenie a kultúra	2.4 Spontánny výtvarný prejav	Výtvarne vyjadruje svoje predstavy o svete.	Dieťa kresbou vyjadruje seba, svoju triedu, kamarátov alebo to, čo sa mu v materskej škole páči.
Zdravie a pohyb	2 Hygiena a sebaobslužné činnosti	Udržiava poriadok vo svojom okolí.	Pri každodenných činnostiach sa učí odkladať pomôcky a hračky na určené miesto a spoluvytvárať usporiadané prostredie triedy.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- adaptačné a prosociálne hry
- zážitkové a situačné učenie
- ranný a komunitný kruh
- názorné učenie
- kooperatívne činnosti
- pohybové a tvorivé aktivity prevažne vonku

Konkrétne aktivity školy

- zoznamovacie hry s menami detí a učiteliek
- prehliadka triedy a hľadanie vlastného miesta a značky
- spoločné vytváranie jednoduchých pravidiel triedy
- orientácia v dennom režime pomocou konkrétnych činností a obrazových opôr
- maľovanie na chodník a vonkajšie tvorivé aktivity
- pohybové hry na školskom dvore
- ranný kruh zameraný na pocity, potreby a zážitky detí

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – dokumentovanie prvých spoločných zážitkov
- interaktívna tabuľa – obrazové znázornenie denného režimu a prostredia školy
- audio systém – piesne a hudobno-pohybové zoznamovacie hry

Učebné zdroje

- reálne prostredie triedy, školy a školského dvora
- značky a fotografie detí
- obrazový denný režim
- hračky, stavebnice a výtvarný materiál
- detské knihy o škôlke a priateľstve
- digitálny fotoaparát a interaktívna tabuľa

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- rozhovor s dieťaťom
- pozorovanie sociálneho kontaktu a komunikácie
- praktická orientačná úloha v prostredí triedy
- analýza výtvarného prejavu
- pozorovanie sebaobslužných a poriadkových návykov
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný a komunitný kruh
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- voľná a riadená hra
- pobyt vonku
- spoločné adaptačné činnosti

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- postupné zapájanie dieťaťa podľa jeho adaptačných potrieb
- názorné ukazovanie, gestá, fotografie a predmetové opory
- jednoduché a krátke slovné pokyny
- využívanie slov v jazykoch detí spolu so slovenským pomenovaním
- rovesnícka pomoc a prosociálne dvojice
- možnosť pozorovať činnosť pred aktívnym zapojením
- rešpektovanie individuálneho tempa a potreby bezpečného priestoru

Téma 2 – Blízke okolie MŠ

Charakteristika témy

Téma nadväzuje na prvé adaptačné dni a rozširuje bezpečný priestor dieťaťa z triedy na areál materskej školy a jej bezprostredné okolie. Deti spoznávajú školský dvor, záhradu, altánok – vonkajšiu učebňu, jednotlivé herné a prírodné prvky a postupne si vytvárajú orientačné body. Pri vychádzkach pozorujú známe trasy, budovy, zeleň a dopravné situácie v okolí školy. Učia sa opisovať polohu a trasu, bezpečne sa pohybovať ako chodci, spolupracovať a vnímať materskú školu ako súčasť prostredia, do ktorého patria.

Podtémy

- Náš školský dvor a záhrada
- Altánok – naša vonkajšia učebňa
- Hľadáme orientačné body
- Bezpečne na vychádzke
- Čo sa nachádza v okolí našej škôlky

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	1.1 Komunikačné konvencie	Reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku), udržiava očný kontakt, hlasnosť prejavu prispôsobuje situácii.	Pri vychádzke, spoločnom pozorovaní a rozhovore dieťa reaguje na pokyny a neverbálne signály učiteľky a prispôsobuje komunikáciu situácii.
Matematika a práca s informáciami	2 Geometria a meranie	Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...) opíše polohu objektu, umiestni predmet podľa pokynov, dá pokyn na umiestnenie predmetu na určené miesto.	Deti opisujú polohu prvkov školského dvora a okolia a podľa pokynov vyhľadávajú alebo umiestňujú predmety.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Človek a spoločnosť	2 Orientácia v okolí	Opisuje známe trasy na základe orientačných bodov.	Dieťa opisuje jednoduchú trasu v areáli a blízkom okolí školy pomocou známych orientačných bodov.
Človek a príroda	1 Vnímanie prírody	Rozpráva o prírodných reáliách známeho okolia.	Pri pobyte na školskom dvore a vychádzke dieťa pomenúva a opisuje stromy, rastliny, prírodniny a ďalšie prírodné prvky, ktoré pozná.
Zdravie a pohyb	3 Pohyb a telesná zdatnosť	Ovláda správnu techniku chôdze a behu.	Pri každodennom pobyte vonku a vychádzkach si deti upevňujú správnu chôdzu a beh v rôznych prirodzených situáciách.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie v reálnom prostredí
- pozorovanie a riadený rozhovor
- situačné učenie
- orientačné a pohybové hry
- názorné učenie
- kooperatívne činnosti
- učenie prostredníctvom vychádzky

Konkrétne aktivity školy

- prehliadka školského dvora, záhrady a jednotlivých herných zón
- spoznávanie altánku ako vonkajšej učebne
- hľadanie a pomenovanie orientačných bodov v areáli školy
- jednoduché orientačné hry – nájdí predmet podľa pokynu
- opis polohy stromov, záhonov, ihrísk a ďalších prvkov
- vychádzka do bezprostredného okolia materskej školy
- pozorovanie bezpečného pohybu chodcov
- pohybové hry a prirodzená chôdza a beh na školskom dvore
- pozorovanie stromov, rastlín a prírodnín v známom okolí

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – fotografovanie orientačných bodov a zaujímavostí v okolí
- interaktívna tabuľa – spoločné prezeranie fotografií a opis trasy
- Bee-Bot – jednoduché modelovanie pohybu po pripravenej mape alebo sieti podľa možností detí

- digitálna lupa – skúmanie prírodnín nájdených v areáli školy

Učebné zdroje

- reálne prostredie školského dvora, záhrady a blízkeho okolia
- altánok – vonkajšia učebňa
- stromy, rastliny a prírodniny v areáli školy
- fotografie a jednoduché obrazové plániky
- dopravné a orientačné prvky v okolí
- digitálny fotoaparát, Bee-Bot, digitálna lupa a interaktívna tabuľa

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- rozhovor a slovný opis polohy
- praktická orientačná úloha
- opis jednoduchej známej trasy podľa orientačných bodov
- pozorovanie komunikácie a reakcie na neverbálne signály
- pozorovanie pohybových zručností pri chôdzi a behu
- fotodokumentácia a formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- pobyt vonku
- vychádzka
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- orientačné a pohybové hry
- činnosti vo vonkajšej učebni

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- názorné ukazovanie orientačných bodov a používanie fotografií
- krátke a jednoznačné pokyny doplnené gestom
- opakovanie názvov miest a prírodných prvkov v reálnom prostredí
- možnosť ukázať trasu alebo polohu bez potreby rozsiahleho slovného prejavu
- rovesnícka podpora pri orientačných úlohách
- prispôsobenie dĺžky a tempa vychádzky individuálnym možnostiam detí
- postupné rozširovanie priestoru podľa adaptačnej pripravenosti dieťaťa

Téma 3 – Spolu nám je dobre

Charakteristika témy

Téma nadväzuje na adaptačné a orientačné aktivity prvých septembrových týždňov a sústreďuje sa na vytváranie bezpečných vzťahov medzi deťmi. Deti sa učia vnímať potreby druhých, spolupracovať, podeliť sa, požiadať o pomoc a pomoc ponúknuť. Prostredníctvom spoločných hier, ranného kruhu, pohybových a tvorivých činností si postupne osvojujú pravidlá spolužitia v triede. Dôležitou súčasťou témy je rešpektovanie individuálneho adaptačného tempa, podpora detí so slabšou znalosťou slovenského jazyka a vytváranie skúsenosti, že každý člen skupiny má v materskej škole svoje miesto.

Podtémy

- Každý z nás je jedinečný
- Kamarát mi môže pomôcť
- Delíme sa a spolupracujeme
- Ako sa cítime
- Naše spoločné pravidlá

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	1.1 Komunikačné konvencie	Používanie jazyka prispôsobuje sociálnym situáciám a vzťahom.	Dieťa primerane komunikuje s rovesníkom a dospelým pri hre, prosbe o pomoc, spoločnej činnosti a riešení bežných situácií.
Matematika a práca s informáciami	3 Logika	Vytvorí dvojicu objektov na základe danej logickej súvislosti.	Deti vytvárajú dvojice podľa dohodnutého vzťahu a využívajú princíp dvojíc aj v prosociálnych hrách a spoločných úlohách.
Človek a spoločnosť	10 Prosociálne správanie	Poskytne iným pomoc.	Pri každodenných situáciách a spoločných hrách dieťa rozpoznáva, kedy kamarát potrebuje pomoc, a primerane ju ponúkne.
Umenie a kultúra	2.3 Výtvarné činnosti s farbou	Farbami vyjadruje pocity.	Deti prostredníctvom farieb vyjadrujú svoje pocity zo škôlky, kamarátstva a spoločných zážitkov.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Zdravie a pohyb	3 Pohyb a telesná zdatnosť	Dodržiava pravidiel v pohybových hrách.	Pri spoločných pohybových hrách deti rešpektujú jednoduché dohodnuté pravidlá, striedajú sa a spolupracujú.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- prosociálne a adaptačné hry
- zážitkové a situačné učenie
- ranný a komunitný kruh
- kooperatívne učenie
- modelové sociálne situácie
- výtvarné vyjadrovanie emócií
- pohybové hry s jednoduchými pravidlami

Konkrétne aktivity školy

- ranný kruh – ako sa dnes cítim a čo potrebujem
- prosociálne hry vo dvojiciach a malých skupinách
- hľadanie dvojíc podľa obrázkov, predmetov alebo dohodnutej súvislosti
- modelové situácie – ako požiadam o pomoc a ako pomôžem kamarátovi
- spoločné vytváranie a upevňovanie pravidiel triedy
- maľovanie pocitov farbami
- pohybové hry na školskom dvore založené na spolupráci a rešpektovaní pravidiel
- spoločné tvorivé činnosti, pri ktorých sa deti delia o materiál a pomôcky

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – zachytenie spoločných prosociálnych a tvorivých aktivít
- interaktívna tabuľa – jednoduché priradovanie dvojíc a obrazové sociálne situácie
- audio systém – hudobno-pohybové hry podporujúce spoluprácu
- interaktívne knihy s perom – primerané aktivity zamerané na emócie, komunikáciu a vzťahy

Učebné zdroje

- detské knihy a príbehy o kamarátstve a emóciách
- obrázkové karty emócií a sociálnych situácií
- predmety a obrázky na vytváranie logických dvojíc
- výtvarný materiál a farby
- pohybové pomôcky
- digitálny fotoaparát, interaktívna tabuľa a audio systém

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- pozorovanie komunikácie v prirodzenej sociálnej situácii
- praktická úloha na vytváranie dvojíc

- pozorovanie prosociálneho správania a poskytovania pomoci
- analýza výtvarného vyjadrenia pocitov
- pozorovanie rešpektovania pravidiel v pohybovej hre
- rozhovor s dieťaťom a formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný a komunitný kruh
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- prosociálne a kooperatívne hry
- tvorivé činnosti
- pohybové aktivity prevažne vonku

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- obrazové karty emócií, gestá a názorné sociálne situácie
- jednoduché slovné modely prosby, poďakovania a ponuky pomoci
- využívanie slov v jazykoch detí spolu so slovenským pomenovaním
- možnosť vyjadriť pocit farbou, obrázkom alebo gestom bez potreby rozsiahleho slovného prejavu
- rovesnícka podpora a zámerné vytváranie bezpečných dvojíc
- postupné zapájanie do skupinových hier podľa adaptačnej pripravenosti dieťaťa
- rešpektovanie individuálneho tempa a potreby relaxácie alebo krátkeho stiahnutia sa z aktivity

Téma 4 – Objavujeme školskú záhradu

Charakteristika témy

Záverečná septembrová téma rozširuje adaptačné a orientačné skúsenosti detí o aktívne objavovanie školskej záhrady. Deti pozorujú stromy, rastliny, vyvýšené záhony a prírodniny, porovnávajú ich znaky a učia sa pomenúvať to, čo vidia. Prostredníctvom praktických, bádateľských a tvorivých činností spoznávajú rozmanitosť rastlinnej ríše a vlastnosti prírodných materiálov. Záhrada sa stáva prirodzeným prostredím na matematické triedenie, rozhovor, výtvarné experimentovanie a prvé pracovné skúsenosti. Téma zároveň uzatvára obsahový celok „Ja patríť sem“ – dieťa už nevníma iba svoju triedu, ale postupne celý areál materskej školy ako známe, bezpečné a podnetné prostredie, ku ktorému si vytvára vzťah.

Podtémy

- Čo rastie v našej záhrade
- Stromy, listy a plody
- Naše vyvýšené záhony
- Skúmame a triedime prírodniny
- Tvoríme v záhrade

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.2 Porozumenie explicitného významu textu – slovná zásoba	Odpovedá na otázky vyplývajúce z textu (napr. udalostí, deja, faktov, informácií a i).	Po čítaní krátkeho náučného alebo literárneho textu o záhrade, stromoch či rastlinách dieťa odpovedá na otázky k obsahu a prepája informácie s vlastným pozorovaním.
Matematika a práca s informáciami	3 Logika	Roztriedi objekty v skupine na základe určenej vlastnosti (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.).	Deti triedia listy, plody, kamienky a ďalšie bezpečné prírodniny podľa určenej vlastnosti.
Človek a príroda	2 Rastliny	Identifikuje rôznorodosť rastlinnej ríše.	Pri priamom pozorovaní v školskej záhrade deti porovnávajú stromy, listy, kvety, plody a rastliny vo vyvýšených záhonoch a hľadajú spoločné a rozdielne znaky.
Človek a svet práce	1 Materiály a ich vlastnosti	Vymenúva rôzne prírodné materiály (napr. kameň, drevo, uhlie, slama, šúpolie, perie, vlna a pod.).	Deti pomenúvajú prírodné materiály dostupné alebo sprostredkované v prostredí záhrady a rozlišujú ich od človekom upravených materiálov.
Umenie a kultúra	2.4 Spontánny výtvarný prejav	Používa rôzne maliarske nástroje.	Pri tvorení vonku deti experimentujú s primeranými maliarskymi a kresliacimi nástrojmi a výtvarne zachytávajú zážitky zo školskej záhrady.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie v reálnom prostredí
- bádateľské učenie a priame pozorovanie
- situačné učenie
- triedenie a porovnávanie prírodnín
- práca s náučným a literárnym textom

- praktické činnosti s prírodnými materiálmi
- výtvarné experimentovanie vonku
- kooperatívne učenie

Konkrétne aktivity školy

- objavná prechádzka školskou záhradou
- pozorovanie starých ovocných stromov a ďalších stromov v areáli
- spoznávanie vyvýšených záhonov a rastlín, ktoré sa v nich pestujú
- zbieranie bezpečných prírodnín – listov, plodov, kamienkov a vetvičiek
- triedenie prírodnín podľa farby, tvaru, veľkosti alebo materiálu
- porovnávanie rôznych častí rastlín
- čítanie krátkeho príbehu alebo náučného textu o záhrade a rozhovor o texte
- maľovanie a kreslenie vonku – na veľké formáty, chodník alebo iné vhodné plochy
- jednoduché tvorenie z prírodnín
- spoločná starostlivosť o poriadok v záhrade po činnosti

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – dokumentovanie rastlín a objavov detí v záhrade
- digitálna lupa – skúmanie povrchu listov, kôry, plodov a prírodnín
- digitálny mikroskop – pozorovanie detailov vybraných prírodných materiálov
- interaktívna tabuľa – spoločné prezeranie fotografií a triedenie obrazového materiálu
- Bee-Bot – jednoduchá cesta po tematickej mape školskej záhrady podľa možností detí

Učebné zdroje

- školská záhrada a školský dvor
- staré ovocné stromy a ďalšie dreviny v areáli
- vyvýšené záhony a pestované rastliny
- listy, plody, kamienky, vetvičky a ďalšie bezpečné prírodniny
- detská literatúra a náučné knihy o rastlinách a záhrade
- maliarske a kresliace nástroje a veľkoformátový výtvarný materiál
- digitálny fotoaparát, digitálna lupa, digitálny mikroskop, Bee-Bot a interaktívna tabuľa

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- otázky k prečítanému textu
- praktická úloha na triedenie prírodnín podľa určenej vlastnosti
- rozhovor pri pozorovaní rôznych rastlín
- pomenovanie prírodných materiálov
- pozorovanie práce s maliarskymi a kresliacimi nástrojmi
- analýza detského výtvarného produktu
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- pobyt vonku
- bádateľská vychádzka v školskej záhrade

- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- praktické a tvorivé stanovišťa
- činnosti vo vonkajšej učebni – altánku

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- reálne predmety, fotografie, gestá a názorné ukážky ako jazyková opora
- možnosť odpovedať na otázku slovom, krátkou vetou, ukázaním alebo výberom obrázka
- triedenie prírodnín podľa jedného alebo viacerých znakov podľa úrovne dieťaťa
- pomenúvanie rastlín a materiálov v slovenčine s využitím jazykov detí ako podpornej opory
- rovesnícka pomoc pri bádateľských a tvorivých úlohách
- výber výtvarného nástroja podľa jemnomotorických možností dieťaťa
- rešpektovanie individuálneho adaptačného tempa a potreby pozorovať pred aktívnym zapojením

Obsahový celok 2 – Objavujeme jeseň

Téma 1 – Farebná pani Jeseň

Charakteristika témy

Téma uvádza deti do jesenného obdobia prostredníctvom priameho pozorovania, zážitkového učenia a každodenného pobytu vonku. Deti si všímajú meniace sa farby stromov, opadávanie listov, plody a ďalšie prírodniny v školskej záhrade a blízkom okolí. Zbierajú a porovnávajú prírodný materiál, triedia ho podľa pozorovaných znakov a využívajú ho pri tvorivých činnostiach. Zážitky z jesennej prírody prepájajú s čítaním, výtvarným vyjadrením a rozhovorom. Téma podporuje prirodzenú zvedavosť, citlivé vnímanie prírody, schopnosť pozorovať, triediť a pomenúvať vlastnosti objektov a vytvára priestor na bezpečný pohyb a aktívne učenie v prírodnom prostredí.

Podtémy

- Farby jesene
- Stromy, listy a jesenné plody
- Čo nájdeme v školskej záhrade
- Zbierame a triedime prírodniny
- Jesenný príbeh a jeho farby
- Pohybujeme sa a objavujeme vonku

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.3 Porozumenie implicitného významu textu	Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje vo výtvarných činnostiach.	Po čítaní jesenného príbehu alebo básne dieťa výtvarne vyjadruje farby, náladu, postavy alebo situácie, ktoré ho zaujali.
Matematika a práca s informáciami	3 Logika	Vytvorí (nakreslí) podľa daného vzoru (do 6 objektov) alebo pravidla jednoduchú postupnosť objektov.	Deti z jesenných listov, plodov a gaštanov vytvárajú jednoduché postupnosti podľa daného vzoru alebo pravidla a pokračujú v nich do šiestich objektov.
Človek a príroda	1 Vnímanie prírody	Triedi prírodné reálie podľa rôznych identifikovaných znakov.	Pri pobyte v záhrade deti pozorujú prírodniny, samy pomenúvajú ich znaky a podľa nich ich triedia a porovnávajú.
Umenie a kultúra	2.3 Výtvarné činnosti s farbou	Hravo experimentuje s farbami.	Pri maľovaní jesene deti hravo experimentujú s miešaním, prekryvaním a odtlačaním farieb a pozorujú vznik nových farebných odtieňov.
Zdravie a pohyb	1 Zdravie a zdravý životný štýl	Uvádza, prečo je pohyb dôležitý pre zdravie človeka.	Počas každodenných pohybových a objavných aktivít vonku deti hovoria o tom, prečo je pohyb na čerstvom vzduchu dôležitý pre zdravie.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie v reálnom prírodnom prostredí
- bádateľské učenie a cielené pozorovanie
- situačné učenie
- triedenie, porovnávanie a manipulácia s prírodninami
- rozhovor a opis vlastných pozorovaní
- práca s literárnym textom
- výtvarné spracovanie zážitku z čítania
- kooperatívne učenie

- pohybové učenie vonku

Konkrétne aktivity školy

- každodenné pozorovanie jesenných zmien v školskej záhrade
- pozorovanie farieb stromov a opadávaní listov
- zbieranie listov, gaštanov, plodov, vetvičiek a ďalších bezpečných prírodnín
- triedenie prírodnín podľa farby, tvaru, veľkosti a materiálu
- porovnávanie listov a plodov rôznych stromov
- vytváranie mandál a obrazcov z jesenných prírodnín
- čítanie jesenného príbehu alebo básne v čitateľskom kútiku alebo vonku
- výtvarné vyjadrenie zážitku z prečítaného textu
- pohybové hry a objavné vychádzky v areáli školy
- spoločné pomenúvanie dôvodov, prečo je pohyb vonku prospešný pre zdravie

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – fotografovanie farieb jesene a zaujímavých prírodnín
- digitálna lupa – pozorovanie žilnatiny listov, povrchu kôry, gaštanov a plodov
- digitálny mikroskop – skúmanie detailov vybraných listov a prírodných materiálov
- interaktívna tabuľa – spoločné prezeranie fotografií a porovnávanie jesenných nálezov
- Bee-Bot – jednoduché úlohy s jesennými obrázkami a orientáciou na tematickej podložke

Učebné zdroje

- školská záhrada, stromy a prírodné prostredie v okolí materskej školy
- listy, gaštany, plody, vetvičky, kamienky a ďalšie bezpečné prírodniny
- detská literatúra, básne a príbehy s jesennou tematikou
- výtvarný a pracovný materiál
- čitateľský kútik
- digitálny fotoaparát, digitálna lupa, digitálny mikroskop, interaktívna tabuľa a Bee-Bot

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- rozhovor s dieťaťom a otázky k vlastnému pozorovaniu
- praktická úloha na triedenie prírodnín podľa určenej vlastnosti
- praktická úloha na triedenie prírodných reálií podľa dieťaťom identifikovaných znakov
- ? výtvarné vyjadrenie pocitov prostredníctvom jesenných farieb
- analýza výtvarného vyjadrenia zážitku z čítania
- rozhovor o význame pohybu pre zdravie
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- pobyt vonku
- objavná vychádzka v školskej záhrade
- činnosti vo vonkajšej učebni – altánku
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách

- tvorivé a bádateľské stanovištia
- pohybové hry

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- reálne predmety, prírodniny, fotografie, gestá a názorné ukážky ako jazyková opora
- možnosť pomenovať znak slovom, krátkou vetou, ukázaním alebo výberom
- triedenie podľa jedného znaku alebo viacerých znakov podľa úrovne dieťaťa
- pomenúvanie farieb, prírodnín a materiálov v slovenčine s možnosťou využitia jazyka dieťaťa ako podpornej opory
- rovesnícka pomoc pri bádateľských a tvorivých úlohách
- primeraná dĺžka pohybových a pozorovacích aktivít podľa individuálnych možností dieťaťa

Téma 2 – Jeseň na farme

Charakteristika témy

Téma približuje deťom jesenné obdobie prostredníctvom autentických zážitkov z ovocného sadu a poľnohospodárskeho družstva. Pri samozbere jabĺk deti pozorujú ovocné stromy, zberajú plody a spoznávajú prácu spojenú s pestovaním a zberom ovocia. Nazbierané jablká následne využijú pri spoločnom pečení jablkového koláča, pri ktorom sa primerane veku zapájajú do prípravy surovín a jednoduchých pracovných postupov. Návšteva poľnohospodárskeho družstva im umožňuje pozorovať kravy v reálnom prostredí, rozprávať sa o starostlivosti o hospodárske zvieratá, ich potrave a úžitku pre človeka. Mimoriadne zážitkovým prvkom je praktická skúsenosť so simulátorom dojenia kravy. Téma prepája poznávanie prírody a práce človeka s komunikáciou, matematickými činnosťami, praktickou skúsenosťou, prípravou jedla a pohybom.

Podtémy

- Samozber jabĺk – jeseň v ovocnom sade
- Pečieme jablkový koláč
- Návšteva poľnohospodárskeho družstva
- Kravy – hospodárske zvieratá
- Čím sa krava živí a čo potrebuje
- Ako vzniká mlieko
- Skúšame dojenie – simulátor dojenia kravy
- Práca ľudí na farme

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	1.1 Komunikačné konvencie	Aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami – deťmi i dospelými.	Deti komunikujú počas samozberu a návštevy družstva, kladú otázky a rozprávajú o pozorovaných činnostiach.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Matematika a práca s informáciami	1 Čísla a vzťahy	Pre dve skupiny určí, kde je viac, kde je menej alebo rovnako veľa predmetov podľa zisteného počtu v skupinách (do 10 prvkov v skupine).	Pri samozbere jabĺk a pri práci s plodmi deti porovnávajú dve skupiny do 10 prvkov a určujú, kde je viac, menej alebo rovnako veľa predmetov.
Človek a príroda	3 Živočíchy	Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše.	Pri pozorovaní kráv deti rozširujú skúsenosti s hospodárskymi zvieratami a porovnávajú ich s ďalšími známymi živočíchmi.
Človek a svet práce	4 Technológie výroby	Identifikuje suroviny potrebné na prípravu niektorých vybraných bežne používaných výrobkov.	Deti prepájajú konkrétne suroviny a produkty – napríklad jablká s potravinami z jabĺk a mlieko s bežnými mliečnymi výrobkami.
Človek a spoločnosť	10 Prosociálne správanie	V dialógu vie vypočítať iných (deti i dospelých).	Počas samozberu, návštevy družstva a spoločnej reflexie deti počúvajú vysvetlenia dospelých aj výpovede kamarátov, čakajú na priestor na vyjadrenie a reagujú na to, čo počuli.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie
- učenie v autentickom prostredí
- priame pozorovanie
- situačné učenie
- praktické učenie činnosťou
- riadený rozhovor a kladenie otázok
- manipulácia s konkrétnymi predmetmi
- kooperatívne učenie

Konkrétne aktivity školy

- samozber jabĺk v ovocnom sade
- spoločné pečenie jablkového koláča z nazbieraných jabĺk – primerané zapájanie detí do prípravy surovín a jednoduchých pracovných postupov

- pozorovanie jabloní a porovnávanie jabĺk
- počítanie a manipulácia s nazbieranými jablkami
- návšteva poľnohospodárskeho družstva
- priame pozorovanie kráv
- rozhovor o potrave, vode, starostlivosti a úžitku hospodárskych zvierat
- pozorovanie práce ľudí na družstve
- praktická skúsenosť so simulátorom dojenia kravy
- rozhovor o mlieku a mliečnych výrobkoch
- reflexia zážitkov v rannom kruhu

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – dokumentovanie samozberu a návštevy družstva
- interaktívna tabuľa – triedenie fotografií a obrazového materiálu zo sadu a farmy
- digitálne knihy s perom – zvieratá, potraviny a prostredie farmy
- Bee-Bot – tematická cesta po sade alebo farme

Učebné zdroje

- ovocný sad a jablone
- nazbierané jablká
- suroviny a primerané kuchynské pomôcky na pečenie jablkového koláča
- poľnohospodárske družstvo
- kravy a prostredie ich chovu
- simulátor dojenia kravy
- obrazový a knižný materiál o hospodárskych zvieratách a potravinách
- digitálny fotoaparát, interaktívna tabuľa, interaktívne knihy a Bee-Bot

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- rozhovor s dieťaťom
- pozorovanie spontánnej komunikácie v autentickej situácii
- praktické číselné úlohy s konkrétnymi predmetmi
- rozhovor o hospodárskych zvieratách
- priradovanie surovín k vybraným výrobkom
- pozorovanie schopnosti vypočítať deti a dospelých v dialógu
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- samozber v ovocnom sade
- exkurzia na poľnohospodárske družstvo
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- praktická zážitková činnosť
- spoločná reflexia zážitku

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- reálne predmety, fotografie a názorné ukážky
- jednoduché a postupné slovné pokyny
- možnosť odpovedať slovom, krátkou vetou, ukázaním alebo gestom
- počítanie v rozsahu primeranom individuálnej úrovni dieťaťa
- rovesnícka pomoc počas exkurzie a praktických činností
- rešpektovanie individuálnej miery odvahy pri kontakte so zvieratami a simulátore dojenia
- jazyková opora prostredníctvom obrazov a konkrétnych predmetov

Po úprave poradia tém je „Jeseň na farme“ zaradená ako Téma 2. Samozber jablák, návšteva poľnohospodárskeho družstva, kravy a simulátor dojenia sú sústredené v tejto téme. V záverečnej metodologickej revii bol súbor štandardov upravený tak, aby OC 2 obsahoval 20 rôznych štandardov a všetkých 7 vzdelávacích oblastí.

Téma 3 – Poklady jesenného lesa

Charakteristika témy

Téma prenáša učenie detí priamo do jesenného lesa. Deti počas výletu pozorujú listnaté a ihličnaté stromy, opadané listy, plody, semená, kôru, konáre a ďalšie prírodniny. Všímajú si stopy a prejavy života lesných živočíchov a rozprávajú sa o tom, ako sa v lese správame a prečo ho chránime. Z nazbieraného bezpečného prírodného materiálu stavajú lesné domčeky a vytvárajú jednoduché konštrukcie. Výlet je zároveň prirodzenou turistickou prechádzkou, pri ktorej si deti rozvíjajú vytrvalosť, orientáciu a bezpečné správanie v teréne. Téma prepája bezprostredný zážitok z prírody s komunikáciou, matematickým myslením, praktickou činnosťou a pohybom.

Podtémy

- Výlet do jesenného lesa
- Listnaté a ihličnaté stromy
- Listy, plody, semená a ďalšie lesné prírodniny
- Stopy a obyvatelia lesa
- Stavíme lesné domčeky
- Skúmame les zblízka
- Ako sa správame v lese
- Chráňme les

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.4 Znalosť žánrov a jazykových prostriedkov písanej reči	Vie primerane vysvetliť rozdiel medzi fiktívnymi a skutočnými príbehmi zo života.	Deti porovnávajú príbeh s lesnou tematikou so svojím skutočným zážitkom z výletu do lesa.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Matematika a práca s informáciami	3 Logika	Zo skupiny objektov vyberie všetky objekty s danou vlastnosťou (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.).	Z nazbieraných prírodnín deti vyberajú všetky objekty s určenou vlastnosťou – napríklad listy určitej farby, plody, šišky alebo kamienky.
Človek a príroda	5 Neživá príroda	Pozná význam vody pre rastliny, živočíchy a človeka.	Pri pozorovaní lesa deti uvažujú o tom, prečo vodu potrebujú stromy, ostatné rastliny, lesné živočíchy aj človek.
Človek a svet práce	1 Materiály a ich vlastnosti	Vhodne využíva či spracúva materiály pri modelovaní objektov alebo výrobe jednoduchých nástrojov.	Deti využívajú konáre, listy, kôru, šišky a ďalší bezpečný prírodný materiál pri stavbe lesných domčekov a jednoduchých konštrukcií.
Zdravie a pohyb	3 Pohyb a telesná zdatnosť	Zvládne turistickú prechádzku.	Výlet do lesa je prirodzenou turistickou prechádzkou s primeranou dĺžkou a náročnosťou podľa veku a možností detí.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie v autentickom prírodnom prostredí
- bádateľské učenie a priame pozorovanie
- situačné a problémové učenie
- kooperatívne učenie
- triedenie, porovnávanie a výber prírodnín
- konštrukčné a praktické činnosti z prírodného materiálu
- rozhovor a reflexia zážitku
- turistická a pohybová aktivita

Konkrétne aktivity školy

- výlet do lesa a turistická prechádzka
- pozorovanie listnatých a ihličnatých stromov
- zbieranie bezpečných prírodnín – listov, šišiek, plodov, semien, vetvičiek a kôry
- hľadanie rozdielov a spoločných znakov prírodnín
- výber prírodnín podľa zadanej vlastnosti
- pozorovanie stôp a prejavov života lesných živočíchov

- stavba lesných domčekov z prírodného materiálu
- rozhovor o význame vody pre lesné rastliny a živočíchy
- pravidiá bezpečného a ohľaduplného správania v lese
- rozhovor o ochrane lesa a o tom, čo do lesa nepatrí
- čítanie príbehu s lesnou tematikou a porovnanie so skutočným zážitkom detí

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – dokumentovanie stromov, prírodnín, lesných domčekov a objavov detí
- digitálna lupa – skúmanie povrchu listov, kôry, šišíek a semien
- digitálny mikroskop – pozorovanie detailov vybraných prírodnín po návrate do MŠ
- interaktívna tabuľa – spoločné prezeranie fotografií z výletu a porovnávanie nálezov
- Bee-Bot – tematická cesta lesom a orientačné úlohy na pripravenej podložke

Učebné zdroje

- les a jeho prirodzené prostredie
- listnaté a ihličnaté stromy
- listy, šišky, plody, semená, kôra, vetvičky a ďalšie bezpečné prírodniny
- detská literatúra a encyklopédie o lese a lesných živočíchoch
- obrazový materiál – stopy zvierat a ochrana lesa
- digitálny fotoaparát, digitálna lupa, digitálny mikroskop, interaktívna tabuľa a Bee-Bot

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- rozhovor o skutočnom zážitku a fiktívnom príbehu
- praktická úloha – výber prírodnín podľa určenej vlastnosti
- situačné otázky o význame vody
- pozorovanie práce dieťaťa s prírodným materiálom pri stavbe lesného domčeka
- pozorovanie pohybovej vytrvalosti a zvládnutia turistickej prechádzky
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- výlet do lesa
- turistická prechádzka
- pobyt vonku
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- bádateľské a konštrukčné činnosti
- spoločná reflexia zážitku

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- reálne prírodniny, fotografie, gestá a názorné ukážky ako jazyková opora
- možnosť pomenovať alebo ukázať pozorovaný znak podľa jazykových možností dieťaťa
- výber objektov podľa jedného alebo viacerých znakov podľa úrovne dieťaťa
- rovesnícka pomoc pri stavbe lesných domčekov
- primerané rozdelenie úloh pri skupinovej práci

- prispôsobenie dĺžky a náročnosti turistickej prechádzky veku a individuálnym možnostiam detí
- rešpektovanie individuálneho tempa pri bádateľských činnostiach

Téma 4 – Po stopách Svetlonoša

Charakteristika témy

Záverečná téma októbrového obsahového celku prepája jesennú atmosféru s tradičným komunitným podujatím školy „Po stopách Svetlonoša“. Deti sa pripravujú na lampiónový sprievod, vyrábajú vlastné lampióny, rozprávajú sa o svetle a tme, nacvičujú piesne a učia sa primerane komunikovať v skupine detí i dospelých. Téma vytvára priestor na spoločné zážitky detí, rodičov a školy a zároveň prirodzene prepája matematické predstavy, poznávanie ovocia a zdravej životosprávy, konštrukčné činnosti a rozhovor o zdraví počas jesenného obdobia.

Podtémy

- Príbeh Svetlonoša
- Svetlo a tma
- Vyrábame vlastné lampióny
- Počítame svetielka a lampióny
- Ovocie a zdravie na jeseň
- Ako sa cítime, keď sme zdraví a keď sme chorí
- Pripravujeme sa na spoločný sprievod
- Lampiónový sprievod „Po stopách Svetlonoša“

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	1.1 Komunikačné konvencie	Reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku), udržiava očný kontakt, hlasnosť prejavu prispôsobuje situácii.	Pri spoločnej príprave a sprievode deti reagujú na gestá a mimiku, komunikujú s deťmi i dospelými a prispôbujú hlasitosť situácii.
Matematika a práca s informáciami	1 Číslo a vzťahy	Vymenuje čísla od 1 do 10 tak, ako idú za sebou.	Deti využívajú číselný rad pri počítaní lampiónov, svetielok, jesenných plodov a pri rytmizovaných pohybových hrách.

Človek a príroda	1 Vnímanie prírody	Uvedomuje si zmeny v prírode počas roka.	Pri pozorovaní neskorej jesene a príprave lampiónového sprievodu deti pomenúvajú zmeny v prírode a porovnávajú ich so znakmi iných ročných období.
Človek a svet práce	2 Konštruovanie	Vytvorí jednoduchý výrobok a pomenuje jeho účel.	Dieťa vytvorí vlastný lampión a pomenuje jeho účel – využitie počas spoločného lampiónového sprievodu.
Zdravie a pohyb	1 Zdravie a zdravý životný štýl	Identifikuje typické znaky ochorenia a zdravia.	V jesennom období deti porovnávajú, ako sa človek cíti a správa, keď je zdravý a keď je chorý, a pomenúvajú typické znaky.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové a komunitné učenie
- projektové učenie
- kooperatívne učenie
- tvorivé a konštrukčné činnosti
- rozhovor a situačné učenie
- práca s príbehom
- matematické hry s konkrétnymi predmetmi
- učenie prostredníctvom spoločného podujatia školy

Konkrétne aktivity školy

- čítanie a rozprávanie príbehu Svetlonoša
- rozhovor o svetle, tme a jesennej atmosfére
- výroba vlastných lampiónov
- pomenovanie účelu vyrobeného lampióna
- počítanie lampiónov, svetielok a jesenných plodov v číselnom rade 1 – 10
- nácvik piesní a spoločných prvkov sprievodu
- rozpoznávanie jesenného ovocia a zeleniny a rozhovor o ich význame pre zdravie
- rozhovor o typických znakoch zdravia a ochorenia
- príprava pravidiel bezpečného a ohľaduplného správania počas spoločného podujatia
- tradičný lampiónový sprievod s rodičmi „Po stopách Svetlonoša“

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – dokumentovanie výroby lampiónov a spoločného podujatia
- interaktívna tabuľa – obrazové príbehy o jeseni, svetle a tme
- Bee-Bot – jednoduchá tematická cesta Svetlonoša

- audio systém – hudobný sprievod a nácvik piesní

Učebné zdroje

- príbeh Svetlonoša a detská literatúra
- materiál na výrobu lampiónov
- jesenné ovocie a zelenina alebo ich reálne/obrazové reprezentácie
- svetelné a jesenné motívy
- školský dvor a trasa lampiónového sprievodu
- digitálny fotoaparát, interaktívna tabuľa, Bee-Bot a audio systém

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- pozorovanie komunikácie a reakcií na neverbálne signály
- praktická úloha – vymenovanie čísel 1 až 10
- poznávanie a pomenovanie ovocia a zeleniny a rozhovor o ich význame
- analýza jednoduchého výrobku – lampióna a pomenovanie jeho účelu
- rozhovor o typických znakoch zdravia a ochorenia
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- tvorivé dielne
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- pobyt vonku
- spoločná príprava podujatia
- komunitné podujatie detí, rodičov a školy – lampiónový sprievod

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- vizuálne opory, gestá, mimika a názorné ukážky
- možnosť komunikovať slovom, krátkou vetou, gestom alebo ukázaním
- primeraná náročnosť konštrukcie lampióna podľa veku a možností dieťaťa
- číselný rad v rozsahu zodpovedajúcom individuálnej úrovni dieťaťa
- rovesnícka pomoc pri tvorivých a skupinových činnostiach
- rešpektovanie individuálnej citlivosti na tmu, hluk a väčšiu skupinu ľudí počas podujatia

Obsahový celok 3 – Zdravie okolo nás

Téma 1 – Zdravie okolo nás

Charakteristika témy

Téma predstavuje úvod do novembrového obsahového celku a vedie deti k postupnému uvedomovaniu si, čo všetko súvisí so zdravím a každodennou pohodou človeka. Prostredníctvom rozhovorov, pohybových a hudobno-pohybových činností, hier, práce s predmetmi dennej potreby a jednoduchých orientačných úloh deti premýšľajú o zdravom životnom štýle, pohybe, odpočinku, jedle, pitnom režime, hygiene a vzájomnej ohľaduplnosti. Téma vytvára spoločný základ pre ďalšie novembrové témy, pričom detailné spracovanie kvasenia kapusty, saunovania, haloterapie a digitálneho skúmania zostáva pre nasledujúce tematické celky.

Podtémy

- Čo znamená byť zdravý
- Čo prospieva nášmu telu
- Pohyb, oddych a dobrá nálada
- Jedlo a pitný režim
- Čistota a každodenná starostlivosť o seba
- Počúvame sa a správame sa k sebe ohľaduplne
- Hudba a pohyb pre zdravie
- Cesta za zdravím – jednoduché orientačné hry

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.2.3 Grafomotorické predpoklady písania	Pri kreslení a grafomotorických činnostiach drží ceruzku správnym spôsobom a vyvíja primeranú intenzitu tlaku na podložku.	Pri kreslení a grafomotorických činnostiach s témou zdravia dieťa drží ceruzku správnym spôsobom a vyvíja primeraný tlak na podložku.
Matematika a práca s informáciami	2 Geometria a meranie	Využíva čiarový pohyb na spájanie bodov do obrazcov, kreslenie obrysov či identifikáciu cesty v obrazci (v bludisku, na jednoduchej mape).	Deti riešia jednoduché cesty a bludiská s motívom zdravia, pohybu, hygieny a pitného režimu; trasu môžu najprv prejsť pohybom a potom zaznamenať čiarou.
Človek a spoločnosť	8 Základy etikety	Správa sa ohľaduplne k deťom i dospelým.	V spoločných činnostiach a modelových situáciách dieťa prejavuje ohľaduplnosť voči deťom aj dospelým, rešpektuje ich potreby a primerane reaguje.
Človek a svet práce	1 Materiály a ich vlastnosti	Opisuje predmety a ich rôzne vlastnosti.	Deti skúmajú a opisujú predmety súvisiace so zdravím a každodennou starostlivosťou o seba podľa tvaru, veľkosti, materiálu, povrchu a spôsobu použitia.
Umenie a kultúra	1.4 Percepčné činnosti	Vyjadruje zážitky z počúvanej hudby verbálne, pohybom alebo inými umeleckými výrazovými prostriedkami.	Pri relaxačnej a pohybovej hudbe deti slovom, pohybom alebo výtvarne vyjadrujú, ako na ne hudba pôsobí a ako sa pri nej cítia.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie
- situačné učenie
- rozhovor a diskusia v rannom kruhu
- práca s príbehom

- dramatizácia a hudobno-pohybové činnosti
- praktické skúmanie predmetov
- kooperatívne učenie
- pohybové a orientačné hry
- relaxačné a meditačné aktivity primerané veku

Konkrétne aktivity školy

- ranný kruh – čo pre nás znamená zdravie
- čítanie príbehov o zdraví, pohybe, jedle, hygiene a odpočinku
- dramatické a hudobno-pohybové stvárnenie príbehu
- pohybové hry na školskom dvore
- jednoduché relaxačné a dychové aktivity
- rozhovor o pitnom režime a pravidelnom stravovaní
- triedenie a opisovanie predmetov každodennej hygieny a starostlivosti o seba
- modelové situácie – pozdrav, prosba, poďakovanie a ohľaduplné správanie
- jednoduché bludiská a cesty s tematikou zdravia
- počúvanie hudby a vyjadrenie zážitku slovom, pohybom alebo kresbou

Digitálne aktivity

- interaktívna tabuľa – jednoduché obrazové situácie „Čo prospieva zdraviu?“
- Bee-Bot – cesta za zdravím na tematickej podložke
- digitálny fotoaparát – dokumentovanie pohybových a zdravie podporujúcich aktivít
- interaktívne knihy s perom – telo, hygiena, potraviny a zdravý životný štýl
- audio systém – hudobno-pohybové a relaxačné činnosti

Učebné zdroje

- detská literatúra o zdraví a starostlivosti o telo
- obrazový materiál a situačné karty
- predmety dennej hygieny a starostlivosti o seba
- jednoduché pracovné listy, cesty a bludiská
- hudobné nahrávky a audio systém
- Bee-Bot a tematická podložka
- interaktívna tabuľa a interaktívne knihy s perom
- digitálny fotoaparát

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- pozorovanie dramatického a hudobno-pohybového vyjadrenia obsahu prečítaného textu
- praktická úloha – identifikácia a zakreslenie cesty v jednoduchom obraze alebo bludisku
- pozorovanie používania primeraného pozdravu v reálnych a modelových situáciách
- rozhovor a praktický opis vlastností vybraných predmetov
- pozorovanie spôsobu vyjadrenia zážitku z počúvanej hudby
- portfólio dieťaťa
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh

- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- hudobno-pohybové činnosti
- pohybové aktivity v triede a vonku
- relaxačné činnosti
- práca v čitateľskom kútiku
- digitálne a manipulačné aktivity

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- vizuálne opory, reálne predmety, fotografie a názorné ukážky
- jednoduché a postupné slovné pokyny
- možnosť vyjadriť odpoveď slovom, krátkou vetou, gestom, pohybom alebo kresbou
- prispôsobenie náročnosti bludísk a orientačných úloh individuálnej úrovni dieťaťa
- rovesnícka pomoc pri dramatických a skupinových činnostiach
- rešpektovanie individuálnej potreby pohybu, oddychu a pokojnejšieho priestoru
- jazyková podpora detí, ktoré ešte neovládajú slovenčinu, prostredníctvom obrázkov, gest a konkrétnych predmetov

Téma 2 – Kapusta z našej záhrady

Charakteristika témy

Téma vychádza z autentickej každoročnej aktivity školy – spoločného kvasenia kapusty do suda. Deti sa oboznamujú s kapustou ako rastlinou a potravinou, porovnávajú hlávky a množstvo surovín, pomáhajú pri príprave kapusty a sledujú postup jej spracovania. Praktická činnosť je prepojená so slovenskými a bulharskými tradíciami školy a vytvára prirodzený priestor na rozhovor o zdravej a nezdravej výžive. Deti primerane veku pomenúvajú jednotlivé kroky, opisujú postup a učia sa kultúrne komunikovať pri spoločnej práci. Kvasenie je v tejto téme vnímané najmä ako tradičný spôsob spracovania potravin; detailné prírodovedné skúmanie zmien a digitálne pozorovanie zostáva rozvinuté v neskoršej téme „Objavujeme neviditeľný svet“.

Podtémy

- Kapusta v našej záhrade
- Od hlávky kapusty k príprave na kvasenie
- Čo potrebujeme na kvasenie kapusty
- Spoločne tlačíme kapustu do suda
- Ako postupujeme krok za krokom
- Slovenské a bulharské tradície kvasenia kapusty
- Kapusta a zdravá výživa
- Od kvasenej kapusty ku kapustnici

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	1.1 Komunikačné konvencie	Používanie jazyka prispôsobuje sociálnym situáciám a vzťahom.	Pri spoločnej práci deti komunikujú s učiteľkou, rovesníkmi a ďalšími dospelými primerane situácii; pýtajú sa, reagujú na pokyny a opisujú vlastnú činnosť.
Matematika a práca s informáciami	1 Čísla a vzťahy	V obore od 1 do 10 pokračuje od náhodného čísla v numerickej postupnosti po číslo 10.	Pri počítaní hlávok kapusty, nádob alebo pripravených surovín deti pokračujú v číselnom rade od zadaného čísla po 10.
Človek a príroda	2 Rastliny	Uvedie niektoré životné prejavy rastlín.	Pri pozorovaní kapusty a ďalších pestovaných rastlín dieťa uvádza ich životné prejavy – rast, zmenu, potrebu vody a ďalšie pozorovateľné prejavy.
Človek a svet práce	2 Konštruovanie	Jednoducho opíše postup zhotovenia vybraných výrobkov.	Po praktickej činnosti dieťa primerane veku opíše sled krokov pri príprave kapusty na kvasenie a jej ukladanie do suda.
Zdravie a pohyb	1 Zdravie a zdravý životný štýl	Uvádza príklady zdravej a nezdravej výživy.	Na príklade kapusty a ďalších potravín deti rozlišujú príklady zdravej a nezdravej výživy a hovoria o potravinách, ktoré prospievajú telu.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie
- praktické učenie činnosťou
- kooperatívne učenie
- situačné učenie
- pozorovanie a porovnávanie
- rozhovor a opis pracovného postupu
- matematické činnosti s reálnymi predmetmi
- prepájanie slovenských a bulharských tradícií

Konkrétne aktivity školy

- pozorovanie a pomenovanie kapusty a jej častí
- porovnávanie hlávok kapusty podľa veľkosti a vzhľadu
- príprava surovín a pomôcok na kvasenie
- primerané zapojenie detí do prípravy kapusty
- spoločné tlačenie kapusty do suda
- počítanie hlávok, nádob alebo vybraných surovín
- opis jednotlivých krokov pracovného postupu
- rozhovor o slovenských a bulharských tradíciách kvasenia kapusty
- rozhovor o zdravej a nezdravej výžive
- priebežné pozorovanie kapusty v sude
- prepojenie s neskoršou prípravou kapustnice na predvianočné stretnutie s rodičmi

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – fotodokumentácia jednotlivých krokov kvasenia kapusty
- interaktívna tabuľa – zoradenie fotografií pracovného postupu v správnom poradí
- Bee-Bot – jednoduchá cesta „od kapusty k sudu“ na tematickej podložke
- interaktívne knihy s perom – zelenina, potraviny a zdravá výživa

Učebné zdroje

- hlávky kapusty a ďalšie reálne druhy zeleniny
- sud na kvasenie kapusty
- suroviny a bezpečné pomôcky používané pri tradičnom kvasení
- obrazový materiál o rastlinách a zelenine
- fotografie slovenských a bulharských tradícií
- detská literatúra o zelenine a zdravom stravovaní
- digitálny fotoaparát, interaktívna tabuľa, Bee-Bot a interaktívne knihy s perom

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- pozorovanie primeraného používania jazyka v rôznych sociálnych situáciách
- praktická matematická úloha – pokračovanie v číselnom rade od zadaného čísla po 10
- rozhovor a pozorovanie pri rozlišovaní rastlín a zeleniny
- slovný opis pracovného postupu po praktickej činnosti
- rozhovor o príkladoch zdravej a nezdravej výživy
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- praktická skupinová činnosť
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- pozorovanie a bádateľská činnosť
- práca v školskej záhrade alebo s reálnym prírodným materiálom
- digitálne aktivity

- spoločná reflexia zážitku

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- reálne predmety, fotografie, gestá a názorné ukážky ako jazyková opora
- možnosť pomenovať krok pracovného postupu slovom, krátkou vetou, obrázkom alebo ukázaním
- číselný rad prispôsobený aktuálnej úrovni dieťaťa s postupným smerovaním k rozsahu 1 – 10
- rovesnícka pomoc pri spoločnej praktickej práci
- primerané rozdelenie pracovných úloh podľa veku a možností detí
- multisenzorické poznávanie kapusty – zrak, hmat, čuch a primerane aj chuť
- jazyková podpora detí, ktoré ešte neovládajú slovenčinu, prostredníctvom názornosti a opakovania kľúčových slov

Téma 3 – Starám sa o svoje zdravie

Charakteristika témy

Téma vedie deti k uvedomovaniu si, že o zdravie sa staráme každodennými návykmi a primeraným režimom dňa. Vychádza z reálneho života školy a osobitne zo saunovania detí, haloterapie v soľnom prostredí, pohybových a relaxačných aktivít. Deti si prostredníctvom zážitku, rozhovoru a modelových situácií upevňujú zásady hygieny a jednoduchej prevencie šírenia infekčných ochorení a vzniku zubného kazu. Rozprávajú o svojom dennom režime, pohybe, odpočinku a pobyte vonku. Pri plánovaní jednoduchého „dňa pre zdravie“ pracujú aj s obrazovým alebo technickým náčrtom ako návodom. Saunovanie a haloterapia sa prezentujú ako konkrétne aktivity školy podporujúce otužovanie, relaxáciu a príjemný telesný zážitok; deťom sa nepripisujú medicínske účinky, ktoré výkonové štandardy ŠVP neuvádzajú.

Podtémy

- Môj deň a čo v ňom prospieva zdraviu
- Saunujeme sa
- Oddychujeme a relaxujeme
- Haloterapia – pobyt v soľnom prostredí
- Pohyb a pobyt vonku
- Čisté ruky a hygienické návyky
- Ako obmedzujeme šírenie infekcie
- Staráme sa o svoje zuby
- Učíme sa správne dýchať – význam dýchania a funkcia pľúc

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.2.3 Grafomotorické predpoklady písania	Pri kreslení a grafomotorických činnostiach sedí vzpriamene, vzdialenosť očí od podložky je primeraná.	Pri kreslení a grafomotorických činnostiach súvisiacich so zdravým životným štýlom dieťa sedí vzpriamene a udržiava primeranú vzdialenosť očí od podložky.
Človek a príroda	4 Človek	Opíše základné fyziologické funkcie ľudského tela – dýchanie, trávenie, pohyb, krvný obeh, zmyslové vnímanie.	Pri učení správneho dýchania dieťa opisuje dýchanie ako základnú fyziologickú funkciu a primerane veku prepája funkciu pľúc s ďalšími funkciami ľudského tela.
Človek a spoločnosť	1 Orientácia v čase	Opíše režim dňa.	Dieťa opisuje sled každodenných činností – vstávanie, hygiena, jedlo, pobyt v MŠ, pohyb, oddych a spánok – a premýšľa, kde má v dni miesto starostlivosť o zdravie.
Človek a svet práce	2 Konštruovanie	Chápe technický náčrt ako návod pre vytvorenie predmetu.	Deti pracujú s jednoduchým obrazovým/technickým náčrtom pri vytváraní pomôcky alebo symbolického predmetu k téme zdravia a postupujú podľa znázorneného návodu.
Zdravie a pohyb	1 Zdravie a zdravý životný štýl	Opíše jednoduchú prevenciu prenesenia infekčného ochorenia (napr. nekýčam na druhého) a vzniku zubného kazu (čistím si zuby).	Deti pomenúvajú jednoduché preventívne správanie: hygiena rúk, vhodné správanie pri kýchaní a kašli a pravidelné čistenie zubov.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie

- situačné učenie
- praktické učenie činnosťou
- rozhovor a reflexia vlastného zážitku
- modelové situácie
- práca s obrazovým a technickým náčrtom
- pohybové a relaxačné činnosti
- učenie prostredníctvom každodenného režimu školy

Konkrétne aktivity školy

- saunovanie detí podľa organizačných a bezpečnostných pravidiel školy
- oddych a relaxácia po saunovaní
- haloterapia – pobyt detí v soľnom prostredí
- pohybové aktivity v interiéri a na školskom dvore
- rozhovor o dennom režime dieťaťa
- zoraďovanie obrázkov činností podľa priebehu dňa
- praktické upevňovanie hygieny rúk
- modelové situácie – čo urobím, keď kýcham alebo kašlem
- praktický nácvik a rozhovor o starostlivosti o zuby
- pozorovanie počasia a rozhovor o vhodnom oblečení a pobyte vonku
- ? nácvik pokojného a správneho dýchania – nádych nosom, plynulý výdych a primerané dychové hry; rozhovor o tom, že pľúca sú orgánom dýchania
- vytvorenie jednoduchého predmetu/pomôcky podľa náčrtu

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – dokumentovanie pohybových a relaxačných aktivít
- interaktívna tabuľa – zoraďovanie obrázkov denného režimu a hygienických postupov
- Bee-Bot – tematická cesta „Starám sa o zdravie“
- interaktívne knihy s perom – ľudské telo, hygiena a každodenné činnosti
- audio systém – relaxačná hudba a jednoduché pohybové činnosti

Učebné zdroje

- reálne prostredie sauny a haloterapie využívané školou
- predmety osobnej hygieny
- model alebo obrazový materiál k starostlivosti o zuby
- obrázkové karty denného režimu
- jednoduché technické/obrazové náčrty
- detská literatúra o zdraví, hygiene a ľudskom tele
- školský dvor a prírodné okolie MŠ
- digitálny fotoaparát, interaktívna tabuľa, Bee-Bot, interaktívne knihy a audio systém

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- pozorovanie dodržiavania pravidiel dialógu
- rozhovor o prírodných reáliách známeho okolia
- individuálne rozprávanie dieťaťa o jeho režime dňa
- praktická úloha – postup podľa jednoduchého náčrtu

- modelová situácia a rozhovor o prevencii šírenia infekcie
- praktická ukážka hygienických návykov a starostlivosti o zuby
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- saunovanie
- haloterapia
- relaxačné činnosti
- pohybové aktivity v interiéri a vonku
- praktické hygienické činnosti
- digitálne a manipulačné aktivity

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- vizuálne opory a obrázkový režim dňa
- jednoduché, krátke a postupné pokyny
- možnosť opísať denný režim slovom, krátkou vetou, obrázkom alebo zoradením kariet
- názorné predvedenie hygienických postupov a ich opakovanie
- rešpektovanie individuálnej tolerancie dieťaťa pri saunovaní, relaxácii a pobyte v soľnom prostredí
- možnosť pokojnejšieho priestoru pri relaxačných aktivitách
- rovesnícka pomoc pri práci podľa náčrtu
- jazyková opora detí, ktoré ešte neovládajú slovenčinu, prostredníctvom obrázkov, gest a konkrétnych predmetov

Téma 4 – Objavujeme neviditeľný svet

Charakteristika témy

Téma uzatvára novembrový obsahový celok bádateľským a digitálnym objavovaním detailov, ktoré bežným pohľadom často nevidíme. Deti pracujú s digitálnou lupou a digitálnym mikroskopom, pozorujú štruktúru listov, povrch prírodnín, kryštáliky soli, kúsky potravín a ďalšie bezpečné materiály. Učia sa používať digitálne technológie primerane veku, klásť otázky, odpovedať na otázky vyplývajúce z informačného alebo literárneho textu a svoje pozorovania výtvarne zachytiť. Téma nadväzuje aj na predchádzajúce kvasenie kapusty: deti môžu porovnávať vzhľad materiálu a zaznamenávať pozorované zmeny, bez vyvodzovania mikrobiologických záverov, ktoré by neboli priamo pozorovateľné. Dôraz sa kladie na bezpečné skúmanie, zvedavosť, zmyslové vnímanie a primerané používanie digitálnych pomôcok.

Podtémy

- Čo vidí naše oko a čo nám ukáže lupa
- Objavujeme svet digitálnou lupou
- Skúmame digitálnym mikroskopom
- Kryštáliky soli zblízka

- List, kôra a prírodniny pod zväčšením
- Potraviny zblízka
- Pozorujeme zmeny pri kvasení kapusty
- Zaznamenávame svoje objavy
- Bezpečne používame digitálne pomôcky

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.2 Porozumenie explicitného významu textu – slovná zásoba	Odpovedá na otázky vyplývajúce z textu (napr. udalostí, deja, faktov, informácií a i.).	Po prečítaní krátkeho informačného alebo literárneho textu o skúmaní, prírode či ľudskom tele deti odpovedajú na otázky o uvedených faktoch a informáciách.
Matematika a práca s informáciami	4 Práca s informáciami	Ovláda základy práce s digitálnymi technológiami, vie ovládať digitálne hry či používať digitálne animované programy určené pre danú vekovú skupinu a pod.	Deti primerane veku používajú digitálnu lupu, digitálny mikroskop, interaktívnu tabuľu a ďalšie digitálne pomôcky podľa pokynov učiteľky.
Človek a spoločnosť	1 Orientácia v čase	Plynule rozpráva o svojich záľubách aj povinnostiach.	Pri reflexii deti rozprávajú o tom, čo rady skúmajú a objavujú, a pomenúvajú jednoduché povinnosti a pravidlá spojené s bezpečnou prácou s pomôckami.
Človek a svet práce	2 Konštruovanie	Podľa návrhu (schémy, náčrtu, predlohy) zhotoví daný predmet.	Deti podľa jednoduchej predlohy vytvoria rámik, pozorovací hárok, model alebo inú jednoduchú pomôcku súvisiacu s bádateľskou činnosťou.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Umenie a kultúra	2.5 Synestézia (medzizmyslové vnímanie)	Reaguje výtvarnými prostriedkami na zmyslové podnety.	Po pozorovaní zväčšených štruktúr a detailov deti reagujú kresbou, farbou, čiarou alebo iným výtvarným prostriedkom na to, čo videli a vnímali.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- bádateľské učenie
- zážitkové učenie
- digitálne učenie
- pozorovanie a porovnávanie
- práca s informačným a literárnym textom
- učenie prostredníctvom otázok
- praktické učenie činnosťou
- zmyslové a výtvarné experimentovanie
- kooperatívne učenie

Konkrétne aktivity školy

- pozorovanie listov, kôry, semien a ďalších bezpečných prírodnín digitálnou lupou
- pozorovanie vybraných materiálov digitálnym mikroskopom
- skúmanie kryštálikov soli pod zväčšením
- porovnávanie detailov rôznych potravín a prírodnín
- priebežné vizuálne pozorovanie kapusty počas kvasenia a porovnávanie viditeľných zmien
- fotografovanie a spoločné prezeranie objavov
- čítanie krátkych textov a odpovedanie na otázky o informáciách z textu
- výtvarné zachytenie zväčšených štruktúr a zmyslových podnetov
- vytvorenie jednoduchej bádateľskej pomôcky podľa predlohy
- rozhovor o pravidlách bezpečného a šetrného používania digitálnych pomôcok

Digitálne aktivity

- digitálna lupa – zväčšovanie povrchov a štruktúr
- digitálny mikroskop – skúmanie detailov bezpečných materiálov
- digitálny fotoaparát – dokumentovanie bádateľských aktivít
- interaktívna tabuľa – spoločné porovnávanie fotografií a zväčšených obrazov
- Bee-Bot – jednoduchá bádateľská cesta s úlohami
- interaktívne knihy s perom – tematické informácie o prírode, tele a potravinách

Učebné zdroje

- digitálna lupa a digitálny mikroskop
- digitálny fotoaparát
- interaktívna tabuľa, Bee-Bot a interaktívne knihy s perom

- listy, kôra, semená, soľ a ďalšie bezpečné prírodné materiály
- vybrané bezpečné potraviny a vzorky na pozorovanie
- kapusta v procese kvasenia – iba na bezpečné vizuálne pozorovanie
- detské informačné knihy a encyklopédie
- výtvarný materiál a jednoduché bádateľské záznamové hárky

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- otázky k prečítanému textu a hodnotenie porozumenia explicitným informáciám
- praktická ukážka primeraného ovládania digitálnej pomôcky
- rozhovor o záľubách, povinnostiach a pravidlách pri bádaní
- praktická úloha – vytvorenie jednoduchého predmetu podľa predlohy
- analýza výtvarnej reakcie na zmyslový podnet
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- bádateľské stanovišťa
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- digitálne aktivity
- výtvarné experimentovanie
- práca s knihou a informačným textom
- spoločná reflexia objavov

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- názorné ukážky práce s digitálnymi pomôckami
- jednoduché a postupné pokyny
- možnosť vyjadriť pozorovanie slovom, krátkou vetou, ukázaním alebo kresbou
- primeraná dĺžka práce s digitálnymi zariadeniami
- rovesnícka pomoc pri bádateľských stanovištiach
- výber materiálov s rôznou mierou vizuálnej a hmatovej výraznosti
- jazyková opora prostredníctvom reálnych predmetov, fotografií a opakovania kľúčových slov
- rešpektovanie detí, ktoré potrebujú viac času na pozorovanie alebo pokojnejšie pracovné miesto

Obsahový celok 4 – Čaro Vianoc a zimných tradícií

Téma 1 – Prišiel Mikuláš

Charakteristika témy

Téma uvádza deti do adventného obdobia prostredníctvom tradície svätého Mikuláša a hodnôt dobra, pomoci, priateľstva, ohľaduplnosti a obdarovania. Deti počúvajú príbeh a legendu o Mikulášovi, rozprávajú sa o dobrých skutkoch, pripravujú mikulášsku výzdobu a čižmičky, učia sa riekanky a piesne a prežívajú spoločné stretnutie s Mikulášom v materskej škole. Matematické činnosti sú prirodzene vložené do manipulácie s mikulášskymi predmetmi a darčekom. Téma zároveň vytvára priestor na prvé oboznámenie s tradičnou kultúrou a remeselnou prácou prostredníctvom jednoduchých ukážok tradične zhotovovaných predmetov a dekorácií. Dôraz sa kladie na autentický zážitok, komunikáciu, spoluprácu a radostné prežívanie tradície bez hodnotenia detí podľa poslušnosti či strašenia.

Podtémy

- Kto bol svätý Mikuláš
- Legenda o Mikulášovi
- Dobré skutky robia radosť
- Mikulášske tradície na Slovensku
- Ako sa pripravujeme na Mikuláša
- Mikulášska pošta

- Čižmičky pre Mikuláša
- Mikulášske riekanky a piesne
- Mikulášske matematické hry
- Mikulášska výzdoba triedy
- Stretnutie s Mikulášom v materskej škole

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.2.2 Fonologické procesy a fonologické uvedomovanie	Rozhodne, či sa dve slová rýmujú.	Pri mikulášskych básňach, riekankách a slovných hrách dieťa rozhoduje, či sa vybrané dvojice slov rýmujú.
Matematika a práca s informáciami	1 Čísla a vzťahy	V obore do 10 vytvorí skupinu predpísaných predmetov s určeným počtom a zo skupiny predmetov oddelí skupinu s určeným počtom.	Deti vytvárajú a oddeľujú skupiny mikulášskych predmetov, darčiekov, čižmičiek alebo obrázkov podľa zadaného počtu v obore do 10.
Človek a spoločnosť	5 História okolia	Uvedie príklad tradičnej regionálnej kultúry podľa miestnych podmienok.	Deti spoznávajú Mikuláša ako tradíciu kultúrneho prostredia, v ktorom žijú, a pomenúvajú vybrané prejavy tejto tradície.
Človek a svet práce	5 Remeslá a profesie	Pozná niektoré tradičné remeslá.	Pri príprave výzdoby a práci s tradične pôsobiacimi predmetmi sa deti oboznamujú s vybranými remeslami a s tým, že predmety a dekorácie vznikajú ľudskou prácou. Štandard sa nenapĺňa samotnou výrobou čižmičky, ale cieľeným poznávaním konkrétnych tradičných remesiel.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Umenie a kultúra	1.1 Rytmicke činnosti	Vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu v 2/4 aj v 3/4 takte.	Deti rytmizujú mikulášske a adventné riekanky, pracujú s pulzom, slovným rytmom a primerane veku rozlišujú rytmické usporiadanie.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie
- situačné učenie
- kooperatívne učenie
- riadený a spontánny rozhovor
- práca s príbehom a legendou
- dramatizácia
- matematické manipulačné hry
- rytmické a hudobné činnosti
- tvorivé dielne
- poznávanie tradícií a remesiel prostredníctvom názornosti

Konkrétne aktivity školy

- čítanie a rozprávanie legendy o svätom Mikulášovi
- ranný kruh – čo znamená urobiť dobrý skutok
- mikulášska pošta – kreslené alebo jednoduché slovné odkazy
- výroba a zdobenie mikulášskych čižmičiek
- príprava mikulášskej výzdoby triedy
- matematické hry s čižmičkami, darčekom a tematickými predmetmi v obore do 10
- rytmizovanie mikulášskych riekaniek
- nácvik mikulášskych piesní a krátkeho programu
- obrazové alebo reálne ukážky vybraných tradičných remesiel a ručne zhotovovaných predmetov
- stretnutie s Mikulášom v materskej škole
- spoločná reflexia zážitku po stretnutí

Digitálne aktivity

- interaktívna tabuľa – obrazový príbeh a tematické triediace či početné úlohy
- Bee-Bot – jednoduchá cesta Mikuláša k pripraveným čižmičkám alebo darčekom
- digitálny fotoaparát – dokumentovanie príprav a stretnutia s Mikulášom
- interaktívne knihy s elektronickým perom – tematické príbehy, hudba a slovná zásoba
- audio systém – mikulášske piesne, riekanky a rytmické činnosti

Učebné zdroje

- detská literatúra a primerane spracovaná legenda o svätom Mikulášovi
- obrazové karty a fotografie mikulášskych tradícií

- mikulášske čižmičky, darčkové predmety a manipulačný materiál
- obrazové alebo reálne ukážky tradičných remeselných výrobkov
- výtvarný a pracovný materiál
- rytmické nástroje a audio nahrávky
- Bee-Bot, interaktívna tabuľa, digitálny fotoaparát a interaktívne knihy s perom

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- pozorovanie dodržiavania základných pravidiel dialógu
- praktická matematická úloha – vytvorenie a oddelenie skupiny predmetov s určeným počtom do 10
- rozhovor – uvedenie príkladu tradičnej kultúry spojenej s Mikulášom
- poznávanie a pomenovanie vybraných tradičných remesiel na základe názorných ukážok
- pozorovanie vokálnej rytmizácie riekaniek
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- tvorivé dielne
- hudobné a rytmické činnosti
- matematické manipulačné hry
- práca v čitateľskom kútiku
- digitálne aktivity
- spoločné komunitné stretnutie s Mikulášom

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- vizuálne opory, reálne predmety, gestá a názorné ukážky
- možnosť zapojiť sa do dialógu slovom, krátkou vetou, gestom alebo ukázaním
- počet predmetov v matematických úlohách prispôsobený aktuálnej úrovni dieťaťa s postupným smerovaním k oboru do 10
- rytmické úlohy diferencované podľa schopnosti udržať pulz a slovný rytmus
- rovesnícka pomoc pri tvorivých a skupinových aktivitách
- jazyková podpora detí, ktoré ešte neovládajú slovenčinu, prostredníctvom obrázkov, opakovania a piesní
- rešpektovanie individuálnej citlivosti dieťaťa pri stretnutí s kostýmovanou postavou; dieťa nie je nútené k bezprostrednému kontaktu

Téma 2 – Vonía celá škôlka

Charakteristika témy

Téma vychádza z autentickej predvianočnej aktivity školy – spoločného pečenia medovníkov. Deti prostredníctvom vône, chuti, dotyku a praktickej činnosti spoznávajú suroviny, z ktorých vzniká cesto, sledujú a primerane veku opisujú jednotlivé kroky prípravy, vykrajujú a zdobia medovníky. Pri

práci prirodzene používajú matematické predstavy o počte a využívajú aj sluchové a hmatové vnímanie. Rozhovory o tom, čo sme robili včera, čo robíme dnes a čo budeme robiť zajtra, prepájajú pečenie s orientáciou v čase. Riekanky a piesne sprevádzajú pracovnú atmosféru a podporujú rytmické cítenie. Dôraz sa kladie na bezpečné a hygienické zapojenie detí, spoluprácu, samostatnosť a radosť zo spoločnej prípravy na Vianoce.

Podtémy

- Vôňa Vianoc v našej škôlke
- Čo potrebujeme na medovníky
- Spoznávame suroviny
- Pripravujeme medovníkové cesto
- Vykrajujeme medovníky
- Počítame medovníky aj bez pozerania
- Pečieme bezpečne
- Zdobíme medovníky
- Včera, dnes a zajtra v našej vianočnej kuchyni
- Riekanky a rytmy pri pečení
- Spoločne pripravujeme vianočné dobroty

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	1.2 Artikulácia a výslovnosť	Vyslovuje správne, zreteľne a plynule všetky hlásky a hláskové skupiny.	Pri pomenúvaní surovín, pracovných činností, recitovaní riekaniek a spoločnom rozhovore učiteľka cielene podporuje zreteľnú a plynulú výslovnosť.
Matematika a práca s informáciami	1 Čísla a vzťahy	V obore do 6 pomocou hmatu alebo sluchu určí počet predmetov v skupine a vytvorí skupinu predmetov s určeným počtom.	Deti určujú počet bezpečných predmetov alebo medovníkov hmatom a počet zvukov sluchom a vytvárajú skupiny s určeným počtom do 6.
Človek a spoločnosť	1 Orientácia v čase	Správne používa pojmy včera, dnes a zajtra.	Deti opisujú postup predvianočných príprav: čo sme pripravili včera, čo pečieme alebo zdobíme dnes a čo budeme robiť zajtra.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Človek a svet práce	4 Technológie výroby	Identifikuje suroviny potrebné na prípravu niektorých vybraných bežne používaných výrobkov.	Pri pečení medovníkov deti identifikujú a pomenúvajú suroviny potrebné na prípravu cesta a odlišujú suroviny od pomôcok a hotového výrobku.
Umenie a kultúra	1.1 Rytmické činnosti	Realizuje rytmický sprievod k riekankám a piesňam.	Deti vytvárajú jednoduchý rytmický sprievod k adventným a vianočným riekankám a piesňam tleskaním, hrou na telo alebo primeranými rytmickými nástrojmi.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové a praktické učenie
- učenie prostredníctvom zmyslového vnímania
- kooperatívne učenie
- situačné učenie
- rozhovor a slovný opis činnosti
- matematické manipulačné hry
- učenie v reálnom časovom kontexte
- rytmické a hudobné činnosti
- Montessori prvky samostatnosti pri príprave jedla

Konkrétne aktivity školy

- spoločné prezeranie a pomenovanie surovín na medovníky
- zmyslové skúmanie vybraných bezpečných surovín – vôňa, vzhľad, štruktúra
- primerané zapojenie detí do prípravy cesta
- vaľkanie cesta s pomocou dospelého podľa možností detí
- vykrajovanie medovníkov rôznymi formičkami
- počítanie predmetov a medovníkov pomocou hmatu a zvukov pomocou sluchu v obore do 6
- pozorovanie bezpečného postupu pri pečení; s horúcou rúrou manipuluje iba dospelý
- zdobenie vychladnutých medovníkov
- triedenie surovín, pomôcok a hotových výrobkov
- rozhovor s pojmi včera – dnes – zajtra o jednotlivých etapách prípravy
- rytmický sprievod k adventným a vianočným riekankám a piesňam
- spoločné upratovanie pracovného priestoru a reflexia zážitku

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – fotodokumentácia jednotlivých krokov pečenia

- interaktívna tabuľa – zoradenie fotografií postupu od surovín po hotový medovník
- Bee-Bot – cesta po tematickej podložke od surovín k hotovému medovníku
- interaktívne knihy s perom – potraviny, kuchyňa, Vianoce a slovná zásoba
- audio systém – vianočné piesne, riekanky a rytmické sprievody

Učebné zdroje

- reálne suroviny na prípravu medovníkov podľa receptu školy
- bezpečné kuchynské pomôcky primerané veku detí
- formičky na vykrajovanie a pomôcky na zdobenie
- obrazový alebo fotografický postup prípravy medovníkov
- detská literatúra a obrázkové knihy s vianočnou tematikou
- rytmické nástroje a hudobné nahrávky
- digitálny fotoaparát, interaktívna tabuľa, Bee-Bot a interaktívne knihy s perom

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- pozorovanie zreteľnosti a plynulosti výslovnosti v prirodzenej komunikácii a pri riekankách
- praktická matematická úloha – určenie počtu do 6 hmatom alebo sluchom a vytvorenie skupiny s určeným počtom
- rozhovor a situačné úlohy s pojmami včera, dnes a zajtra
- praktické identifikovanie surovín potrebných na prípravu medovníkov
- pozorovanie rytmického sprievodu k riekanke alebo piesni
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- praktická skupinová činnosť
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- Montessori/praktické činnosti pri príprave jedla
- matematické a zmyslové hry
- hudobno-rytmické činnosti
- digitálne aktivity
- spoločná reflexia

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- reálne suroviny, fotografie, gestá a názorné ukážky ako jazyková opora
- možnosť pomenovať surovinu alebo pracovný krok slovom, krátkou vetou, ukázaním alebo obrázkom
- sluchové a hmatové početné úlohy prispôbené aktuálnej úrovni dieťaťa v rámci oboru do 6
- podpora výslovnosti prirodzeným správnym rečovým vzorom bez zosmiešňovania alebo nátlaku
- primerané rozdelenie praktických úloh podľa veku, motorických možností a skúseností detí
- rovesnícka pomoc pri spoločnej príprave
- zohľadnenie potravinových obmedzení a pravidiel školy pri ochutnávaní; dieťa nie je nútené ochutnávať

- jazyková podpora detí, ktoré ešte neovládajú slovenčinu, prostredníctvom názornosti, opakovania kľúčových slov a spoločných piesní

Téma 3 – Slovenské a bulharské Vianoce

Charakteristika témy

Téma približuje deťom Vianoce ako rodinný a kultúrny sviatok a zároveň prirodzene prepája slovenské a bulharské tradície, ktoré sú súčasťou identity školy. Deti hovoria o svojej rodine a rodinných zvykoch, porovnávajú vybrané slovenské a bulharské vianočné tradície, oboznamujú sa s bulharským Badni večerom a tradičnou pitkou a pripravujú jednoduché vianočné výrobky podľa kresleného postupu. Významnou súčasťou témy je systematický nácvik slovenských a bulharských vianočných piesní, kolied, básní a riekaniek na spoločné predvianočné vystúpenie. Deti si rozvíjajú gramaticky správne vyjadrovanie, pamäť, výslovnosť, spevácke schopnosti a kultúrne povedomie. Pri prípravách sa zároveň učia vnímať možné rizikové situácie spojené so sviečkami, horúcimi predmetmi, elektrickou výzdobou a pohybom v priestore.

Podtémy

- Vianoce v našich rodinách
- Ako slávime Vianoce na Slovensku
- Ako slávime Vianoce v Bulharsku
- Badni večer – bulharská štedrovečerná tradícia
- Pitka – tradičný bulharský sviatočný chlieb
- Čo majú slovenské a bulharské Vianoce spoločné
- Čím sa naše tradície líšia
- Nacvičujeme slovenské vianočné piesne a koledy
- Nacvičujeme bulharské vianočné piesne
- Učíme sa vianočné básne a riekanky
- Pripravujeme vianočný výrobok podľa kresleného postupu
- Bezpečne počas vianočných príprav
- Pripravujeme program pre rodičov

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	1.3 Gramatická správnosť a spisovnosť	Formuluje gramaticky správne jednoduché rozvité vety a súvetia.	Deti rozprávajú o rodinných Vianociach, porovnávajú slovenské a bulharské tradície a formulujú súvislejšie výpovede o tom, čo doma alebo v škole počas Vianoc robia.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Človek a spoločnosť	7 Ľudia v blízkom a širšom okolí	Vymenuje členov blízkej rodiny, identifikuje príbuzenské vzťahy v blízkej rodine.	Pri rozhovoroch o rodinných Vianociach deti pomenúvajú členov svojej rodiny a hovoria, s kým sviatky prežívajú.
Človek a svet práce	2 Konštruovanie	Pracuje podľa jednoduchého kresleného postupu.	Pri výrobe jednoduchej vianočnej dekorácie alebo darčeka deti postupujú podľa obrázkového/kresleného sledu krokov.
Umenie a kultúra	1.2 Vokálne činnosti	Spieva piesne a riekanky.	Deti systematicky nacvičujú a spievajú slovenské a bulharské vianočné piesne, koledy a riekanky ako súčasť prípravy programu pre rodičov.
Zdravie a pohyb	1 Zdravie a zdravý životný štýl	Identifikuje zdravie ohrozujúce situácie.	Deti na konkrétnych situáciách rozpoznávajú riziká spojené so sviečkami, horúcimi predmetmi, elektrickou výzdobou a nebezpečným správaním počas sviatočných príprav.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové a kultúrne učenie
- porovnávacie učenie – slovenské a bulharské tradície
- rozhovor a rozprávanie o rodine
- práca s fotografiou, predmetom, príbehom a tradíciou
- vokálne činnosti a opakovaný nácvik
- memorovanie primeraných básní a riekaniek s porozumením
- kooperatívne učenie pri príprave programu
- praktická činnosť podľa kresleného postupu
- situačné učenie zamerané na bezpečnosť

Konkrétne aktivity školy

- ranný kruh – Vianoce v našich rodinách
- pomenovanie členov rodiny a rozhovor o spoločnom prežívaní sviatkov

- obrazové a predmetové porovnávanie slovenských a bulharských vianočných tradícií
- priblíženie tradície Badni večera
- oboznámenie s pitkou ako tradičným bulharským sviatočným chlebom
- hľadanie spoločných a odlišných prvkov slovenských a bulharských Vianoc
- systematický nácvik slovenských vianočných piesní a kolied
- systematický nácvik bulharských vianočných piesní
- nácvik vianočných básní a riekaniek primeraných veku detí
- individuálny a skupinový prednes básní s dôrazom na zrozumiteľnosť, primeranú hlasitosť a prirodzený prejav
- spájanie piesní, básní a riekaniek do programu pre rodičov
- výroba vianočnej dekorácie alebo darčeka podľa kresleného postupu
- modelové situácie – čo je počas vianočných príprav bezpečné a čo môže byť nebezpečné
- spoločná skúška programu s piesňami, básňami a jednoduchými pohybovými prvkami

Nácvik piesní a básní – metodické zásady

- piesne, koledy, básne a riekanky vyberať primerane veku a hlasovému rozsahu detí
- text najskôr obsahovo vysvetliť, aby dieťa rozumelo tomu, čo spieva alebo recituje
- nový text osvojovať po kratších významových celkoch a pravidelne ho opakovať
- pri básňach podporovať prirodzenú výslovnosť, primerané tempo, hlasitosť a výraz, nie mechanický výkon
- pri piesňach využívať počúvanie vzoru, spoločný spev, spev menších skupín a postupné osamostatňovanie
- využívať rytmizáciu, pohyb, gestá a obrazové opory ako pomoc pri zapamätaní textu
- striedať slovenské a bulharské piesne tak, aby deti prirodzene vnímali oba kultúrne kontexty školy
- deti nenútiť do samostatného prednesu pred skupinou; umožniť prednes vo dvojici alebo malej skupine
- pri príprave vystúpenia zachovať radosť zo spoločného muzicírovania a prednesu, nie výkonový tlak

Digitálne aktivity

- audio systém – počúvanie a nácvik slovenských a bulharských vianočných piesní
- digitálny fotoaparát – dokumentovanie príprav, výrobkov a nácviku programu
- interaktívna tabuľa – fotografie a obrazový materiál slovenských a bulharských tradícií
- interaktívne knihy s perom – vianočné príbehy, hudba a slovná zásoba
- jednoduché zvukové nahrávanie detského spevu alebo prednesu na spoločné vypočutie a sebareflexiu primeranú veku

Učebné zdroje

- slovenské a bulharské vianočné piesne, koledy, básne a riekanky primerané veku
- obrazový materiál slovenských a bulharských vianočných tradícií
- predmety a dekorácie súvisiace s Vianocami
- materiál o Badni večeri a tradičnej pitke
- jednoduché kreslené pracovné postupy
- výtvarný a pracovný materiál
- detská literatúra s vianočnou tematikou
- audio systém, digitálny fotoaparát, interaktívna tabuľa a interaktívne knihy s perom

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- rozhovor a rozprávanie – formulovanie gramaticky správnych jednoduchých rozvitých viet a súvetí
- rozhovor o členoch blízkej rodiny a príbuzenských vzťahoch
- praktická úloha – práca podľa jednoduchého kresleného postupu
- pozorovanie spevu piesní a riekaniek v prirodzených hudobných činnostiach
- pozorovanie postupného osvojenia básní a riekaniek ako doplnkového jazykového výstupu
- situačné otázky – rozpoznanie zdravia ohrozujúcich situácií
- portfólio dieťaťa, zvuková alebo fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- individuálny a skupinový rozhovor
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- vokálne činnosti
- individuálny, párový a skupinový prednes básní
- spoločný nácvik programu
- tvorivé a pracovné dielne
- práca s obrazovým a kultúrnym materiálom
- digitálne aktivity

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- obrazové opory, gestá a názorné predmety pri vysvetľovaní tradícií a textov
- prirodzené využívanie slovenského a bulharského jazykového a hudobného materiálu podľa potrieb skupiny
- kratšie textové úseky a častejšie opakovanie pre deti, ktoré potrebujú väčšiu podporu pamäti alebo reči
- možnosť spievať alebo recitovať v skupine, vo dvojici alebo s učiteľkou
- rešpektovanie individuálneho tempa osvojovania textu
- pohybové a obrazové opory pri zapamätávaní piesní a básní
- primerané rozdelenie úloh pri spoločnom programe podľa silných stránok detí
- rovesnícka pomoc pri práci podľa kresleného postupu
- rešpektovanie rôznych rodinných spôsobov prežívania sviatkov bez hodnotenia, ktorý spôsob je „správny“

Téma 4 – Čakáme Vianoce

Charakteristika témy

Záverečná téma decembrového obsahového celku prepája očakávanie Vianoc so spoločnou prípravou prostredia, darčiekov, výzdoby a predvianočného stretnutia s rodičmi. Deti dokončujú a opakujú piesne, koledy, básne a riekanky nacvičené v predchádzajúcej téme, pripravujú jednoduché vianočné dekorácie a darčeky, pracujú s rôznymi materiálmi, vystrihujú a kombinujú obrazové prvky. V každodenných rozhovoroch si upevňujú spisovnú podobu jazyka. Zimné obdobie zároveň využívajú na jednoduché bádateľské pozorovanie prírodných javov, najmä topenia a tuhnutia vody.

Významnou súčasťou je spoločné predvianočné stretnutie s rodičmi, vystúpenie detí a kapustnica pripravená z kapusty, ktorú deti v novembri spoločne kvasili. Pri príprave stolovania a občerstvenia sa deti podľa svojich možností aktívne zapájajú a upevňujú hygienické a sebaobslužné návyky.

Podtémy

- Advent – čas očakávania
- Zima a Vianoce
- Pozorujeme topenie a tuhnutie vody
- Koľko dní zostáva do Vianoc
- Dokončujeme vianočnú výzdobu
- Vyrábame vianočné dekorácie a darčeky
- Vystrihujeme a tvoríme z papiera
- Opakujeme slovenské a bulharské piesne a koledy
- Opakujeme vianočné básne a riekanky
- Pripravujeme vystúpenie pre rodičov
- Pripravujeme sviatočné stolovanie
- Kapustnica z našej kvasenej kapusty
- Predvianočné stretnutie s rodičmi

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	1.3 Gramatická správnosť a spisovnosť	Rozumie spisovnej podobe jazyka.	Pri rozhovoroch, príprave programu a práci s vianočnými textami deti počúvajú spisovný jazyk učiteľky a primerane veku rozumejú spisovným pomenovaniám a formuláciám.
Človek a príroda	6 Prírodné javy	Opíše vybrané prírodné javy a podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania (svetlo a tieň, teplo a horenie, topenie a tuhnutie, vyparovanie, rozpúšťanie, zvuk, sila a pohyb).	V zimnom období deti na základe vlastného pozorovania a jednoduchého skúmania sledujú najmä topenie a tuhnutie vody, prípadne ďalšie primerané prírodné javy. Pozorovanie prepájajú so zmenami v prírode počas adventu a zimy.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Človek a svet práce	1 Materiály a ich vlastnosti	Vhodne využíva či spracúva materiály pri modelovaní objektov alebo výrobe jednoduchých nástrojov.	Pri tvorbe vianočných dekorácií a darčiekov deti primerane vlastnostiam využívajú papier, kartón, prírodniny, modelovacie a ďalšie bezpečné materiály.
Umenie a kultúra	2.1 Výtvarné činnosti s tvarom na ploche	Vystrihuje časti obrázkov.	Pri výrobe vianočných dekorácií, pozdravov alebo spoločných koláží deti vystrihujú primerane veľké a tvarovo zvládnuteľné časti obrázkov.
Zdravie a pohyb	2 Hygiena a sebaobslužné činnosti	Aktívne sa zúčastňuje na príprave stolovania (desiata, obed, olovrant), používa príbor a dodržiava čistotu pri stolovaní.	Deti sa primerane veku zapájajú do prípravy stolovania a občerstvenia pri predvianočných aktivitách a uplatňujú hygienické a sebaobslužné návyky.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové a situačné učenie
- praktické učenie činnosťou
- kooperatívne učenie
- rozhovor v prirodzených komunikačných situáciách
- učenie prostredníctvom kalendára a adventného obdobia
- tvorivé a výtvarné činnosti
- hudobné a literárne činnosti – opakovanie nacvičeného programu
- Montessori prvky samostatnosti pri príprave stolovania
- komunitné učenie pri spoločnom stretnutí detí, pedagógov a rodičov

Konkrétne aktivity školy

- adventný kalendár a rozhovory o plynutí času do Vianoc
- pozorovanie zimných zmien v prírode a pomenovanie aktuálneho ročného obdobia
- jednoduché bádateľské pozorovanie topenia ľadu a opätovného tuhnutia vody; deti opisujú, čo pozorovali a za akých podmienok sa zmena uskutočnila
- dokončovanie výzdoby triedy a spoločných priestorov
- výroba vianočných dekorácií a jednoduchých darčiekov z rôznych materiálov
- vystrihovanie častí obrázkov a ich využitie vo vianočných výtvarných prácach
- opakovanie nácvik slovenských a bulharských vianočných piesní a kolied

- opakovanie nácviku vianočných básní a riekaniek
- spájanie piesní, básní a riekaniek do spoločného vystúpenia
- príprava priestoru na predvianočné stretnutie s rodičmi
- primerané zapojenie detí do prípravy stolovania a občerstvenia
- pripomenutie novembrového kvasenia kapusty a jej využitia na vianočnú kapustnicu
- vystúpenie detí pre rodičov
- spoločné predvianočné stretnutie vonku s rodičmi a kapustnicou

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – dokumentovanie vianočných príprav a spoločného stretnutia
- interaktívna tabuľa – adventný kalendár, zimné obrazové úlohy a fotografie tradícií
- audio systém – opakovanie slovenských a bulharských piesní, kolied a hudobného programu
- interaktívne knihy s perom – vianočné príbehy, zimná slovná zásoba a hudobné ukážky
- spoločné vypočutie primeranej zvukovej nahrávky detského spevu alebo prednesu na jednoduchú sebareflexiu

Učebné zdroje

- adventný kalendár a kalendár ročných období
- voda, ľad, nádoby a bezpečné pomôcky na pozorovanie topenia a tuhnutia
- slovenské a bulharské vianočné piesne, koledy, básne a riekanky
- papier, kartón, prírodniny, modelovacie a dekoračné materiály
- detské nožnice a bezpečné pracovné pomôcky
- predmety a pomôcky na prípravu stolovania
- detská literatúra s adventnou, zimnou a vianočnou tematikou
- fotografie z novembrového kvasenia kapusty a predvianočných príprav
- digitálny fotoaparát, interaktívna tabuľa, audio systém a interaktívne knihy s perom

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- rozhovor a pozorovanie porozumenia spisovnej podobe jazyka
- pozorovanie a rozhovor – opis vybraného prírodného javu na základe vlastného pozorovania a skúmania, najmä topenia a tuhnutia vody
- praktická činnosť – vhodné využitie a spracovanie materiálov pri tvorbe výrobku
- analýza výtvarného produktu a pozorovanie techniky vystrihovania
- pozorovanie aktívneho zapojenia do prípravy stolovania, používania príboru a dodržiavania čistoty
- pozorovanie spevu a prednesu ako nadväzujúcej aktivity k Tému 3
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- tvorivé a výtvarné dielne
- hudobné a literárne činnosti
- spoločný nácvik programu

- praktické sebaobslužné činnosti
- digitálne aktivity
- komunitné predvianočné stretnutie s rodičmi

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- vizuálne opory, kalendár, fotografie a konkrétne predmety
- jednoduché a postupné pokyny pri tvorivých a sebaobslužných činnostiach
- výber materiálu a náročnosti vystrihovania podľa jemnomotorických možností dieťaťa
- ergonomické a primerané nožnice podľa potrieb dieťaťa
- možnosť spievať alebo recitovať v skupine, vo dvojici alebo s učiteľkou
- rešpektovanie individuálneho tempa pri príprave výrobkov aj programu
- jazyková podpora detí, ktoré ešte neovládajú slovenčinu, prostredníctvom názornosti, piesní a opakovania
- primerané zapojenie do prípravy stolovania podľa veku a schopností
- rešpektovanie rôznych rodinných a kultúrnych spôsobov prežívania sviatkov

Obsahový celok 5 – Zima čaruje

Téma 1 – Zima čaruje

Charakteristika témy

Téma uvádza deti do januárového obsahového celku prostredníctvom bezprostredného pozorovania zimnej prírody, počasia a života v materskej škole počas zimy. Deti pomenúvajú zimu ako jedno zo štyroch ročných období, porovnávajú a triedia predmety podľa zvolených vlastností a pri pobyte vonku si všímajú prírodné materiály v zimnom prostredí. Literárne a informačné texty so zimnou tematikou využívajú na uvedomovanie si významu písanej reči v každodennom živote. Súčasťou témy je upevňovanie hygienických návykov, ktoré sú dôležité najmä v období zvýšeného výskytu respiračných ochorení. Téma vytvára prirodzený most k nasledujúcej téme „Sneh, ľad a zimné pokusy“, v ktorej sa zimné javy budú skúmať experimentálne.

Podtémy

- Prišla zima
- Ako spoznáme zimu
- Zimná príroda okolo nás
- Zimné počasie a vhodné oblečenie
- Čo nájdeme v zimnej záhrade
- Staráme sa o vtáčiky v našej záhrade
- Triedime zimné predmety podľa vlastností
- Prírodné materiály aj v zime
- Zimné príbehy, knihy a obrázkové informácie
- Prečo potrebujeme písanú reč
- Chránime svoje zdravie a dodržiavame hygienu

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.1 Poznávanie funkcií písanej reči	Dokáže jednoducho vysvetliť, prečo je písaná reč dôležitá a uvedie jednoduché príklady.	Pri práci so zimnými knihami, obrázkovými informáciami, kalendárom, značkami a krátkymi oznamami deti objavujú, na čo písaná reč slúži a kde sa s ňou stretávajú.
Matematika a práca s informáciami	3 Logika	Zo skupiny objektov vyberie všetky objekty s danou vlastnosťou (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.).	Deti vyberajú zo súborov zimné oblečenie, prírodniny, obrázky alebo predmety podľa určenej vlastnosti – farby, veľkosti, tvaru, materiálu či účelu.
Človek a príroda	1 Vnímanie prírody	Vymenuje ročné obdobia.	Deti pomenúvajú štyri ročné obdobia a určujú zimu ako aktuálne ročné obdobie na základe vlastného pozorovania prírody a počasia.
Človek a svet práce	1 Materiály a ich vlastnosti	Vymenúva rôzne prírodné materiály (napr. kameň, drevo, uhlie, slama, šúpolie, perie, vlna a pod.).	Pri pobyte v školskej záhrade a pri manipulačných činnostiach deti pomenúvajú dostupné prírodné materiály a rozlišujú ich od umelých materiálov.
Zdravie a pohyb	2 Hygiena a sebaobslužné činnosti	Má osvojené základné hygienické návyky (použitie toalety a toaletného papiera, umývanie rúk po použití toalety, umývanie rúk pred jedlom a po zašpinení sa atď.).	V zimnom období sa systematicky upevňuje správne umývanie rúk, hygiena po pobyte vonku, pred jedlom a po zašpinení; deti uplatňujú návyky v reálnych denných situáciách.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie v prirodzenom zimnom prostredí
- pozorovanie a riadený rozhovor

- bádateľsky orientované učenie primerané veku detí
- situačné učenie počas pobytu vonku a sebaobslužných činností
- triedenie, výber a manipulácia s konkrétnymi predmetmi
- práca s detskou literatúrou, kalendárom a funkčnými ukážkami písanej reči
- kooperatívne učenie vo dvojiciach a malých skupinách
- praktické upevňovanie hygienických návykov
- pohybové a relaxačné činnosti v zimnom období

Konkrétne aktivity školy

- ranný kruh – rozhovor o návrate do MŠ po Vianociach a o tom, čo sa v prírode zmenilo
- pozorovanie zimnej školskej záhrady, stromov, pôdy, mlák, námrazy, snehu alebo ľadu podľa aktuálnych podmienok
- pozorovanie vtákov v školskej záhrade – ktoré vtáky k nám prilietajú a ako sa správajú v zime
- pravidelné prikrmovanie vtáčikov v krmidlách a primerané zapájanie detí do dopĺňania vhodného krmiva
- rozhovor o tom, prečo vtáky v zime potrebujú našu pomoc a ako sa k nim správame ohľaduplne
- jednoduché sledovanie a zaznamenávanie návštev vtáčikov pri krmidle pomocou obrázkov alebo značiek
- spoločné pomenovanie štyroch ročných období a priradzovanie typických obrazov k zime
- kalendár počasia – jednoduché zaznamenávanie aktuálneho zimného počasia
- triedenie a výber zimného oblečenia podľa vlastností a účelu
- hľadanie a pomenúvanie prírodných materiálov v areáli školy – drevo, kameň, vetvičky, šišky a ďalšie dostupné prírodniny
- porovnávanie prírodných a umelých materiálov prostredníctvom manipulácie
- zimné čítanie v čitateľskom kútiku a rozhovor o tom, prečo potrebujeme knihy, nápisy, značky, kalendár a ďalšie formy písanej reči
- tvorba jednoduchého spoločného zimného obrazového slovníka s pomenovaniami
- pohybové hry vonku primerané aktuálnym poveternostným podmienkam
- upevňovanie hygieny rúk po návrate z pobytu vonku a pred jedlom
- pokračovanie saunovania detí ako súčasti nadštandardných aktivít školy pri rešpektovaní individuálnych potrieb detí
- pokojové a relaxačné aktivity po zimnom pobyte vonku

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – fotografovanie znakov zimy v školskej záhrade
- digitálny fotoaparát – fotografovanie vtáčikov pri krmidle z primeranej vzdialenosti bez ich vyrušovania
- interaktívna tabuľa – triedenie obrázkov podľa ročných období a vlastností
- digitálny mikroskop alebo digitálna lupa – pozorovanie dostupných zimných prírodnín a ich povrchu
- Bee-Bot alebo programovateľná hračka – jednoduchá cesta k obrázkom typickým pre zimu
- interaktívne knihy s perom – zimná slovná zásoba a počúvanie krátkych textov
- audio systém – zimné piesne, pohybové a relaxačné hudobné aktivity

Učebné zdroje

- školská záhrada a bezprostredné prírodné prostredie MŠ
- kalendár ročných období a kalendár počasia

- detská literatúra so zimnou tematikou
- obrázkové a slovné karty, piktogramy a funkčné ukážky písanej reči
- zimné oblečenie a predmety dennej potreby
- prírodné materiály dostupné v areáli školy
- krmidlá pre vtáky a vhodné krmivo
- obrázkové karty alebo atlas bežných vtákov navštevujúcich záhradu
- výtvarný a manipulačný materiál
- digitálny fotoaparát, digitálny mikroskop, digitálna lupa, interaktívna tabuľa, Bee-Bot, interaktívne knihy s perom a audio systém

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- rozhovor – dieťa jednoducho vysvetlí význam písanej reči a uvedie príklad jej využitia
- praktická manipulačná úloha – výber všetkých objektov s určenou vlastnosťou
- rozhovor a obrazová úloha – pomenovanie ročných období
- praktická činnosť a rozhovor – pomenovanie vybraných prírodných materiálov
- pozorovanie uplatňovania hygienických návykov v reálnych denných situáciách
- analýza detských výpovedí a produktov
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- frontálna motivačná činnosť
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- pobyt vonku a pozorovanie v školskej záhrade
- manipulačné a triediace činnosti
- čitateľské aktivity
- digitálne aktivity
- pohybové hry
- saunovanie a relaxačné činnosti

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- obrazové opory, fotografie, reálne predmety a gestá pri osvojovaní zimnej slovnej zásoby
- možnosť odpovedať slovom, krátkou vetou, ukázaním alebo výberom obrázka
- rôzny počet objektov pri triediacich úlohách podľa individuálnej úrovne dieťaťa
- názorné a opakované pomenúvanie ročných období
- hmatové a manipulačné skúmanie materiálov
- možnosť zapojiť sa do starostlivosti o vtáčiky pozorovaním, dopĺňaním krmiva, fotografovaním alebo obrazovým zaznamenávaním podľa možností dieťaťa
- krátke, jasné a postupné pokyny
- rovesnícka pomoc pri skupinových činnostiach
- jazyková podpora detí, ktoré ešte neovládajú slovenčinu, prostredníctvom konkrétnych predmetov, obrázkov a opakovania
- rešpektovanie individuálnej tolerancie chladu, pohybovej záťaže, saunovania a potreby oddychu

- pozitívna formatívna spätná väzba bez porovnávania detí

Téma 2 – Sneh, ľad a zimné pokusy

Charakteristika témy

Téma nadväzuje na pozorovanie zimnej prírody a vedie deti k aktívnemu skúmaniu snehu, ľadu a vody prostredníctvom bezpečných zimných pokusov. Deti sledujú topenie a tuhnutie, porovnávajú vlastnosti snehu, ľadu a vody, pracujú s jednoduchými pomôckami a opisujú polohu predmetov v priestore. Literárna časť zámerne prepája zimnú básničku a krátky prozaický príbeh, aby deti vnímali rozdiel medzi poéziou a prózou. Pri spoločných činnostiach sa upevňuje kultúrne správanie a vhodné pozdravenie v rôznych situáciách. Hudobné experimentovanie s Orffovým inštrumentárom umožňuje deťom zvukovo vyjadriť charakter zimy, sneženia, vetra alebo ľadu. Dôraz sa kladie na vlastnú skúsenosť, formulovanie pozorovaní, bezpečné používanie nástrojov a radosť z objavovania.

Podtémy

- Sneh pod lupou
- Ľad – zamrznutá voda
- Čo sa stane s ľadom v teple
- Ako voda zamrzá
- Topenie a tuhnutie
- Sneh, ľad a voda – porovnávame
- Kde je ľad? – orientujeme sa v priestore
- Zimná básnička a zimný príbeh
- Bezpečne používame pomôcky pri pokusoch
- Pozdravíme sa primerane situácii
- Ako znie zima – Orffove nástroje

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.4 Znalosť žánrov a jazykových prostriedkov písanej reči	Vníma a vie primerane vysvetliť rozdiel medzi poéziou (básničkou) a prozaickými žánrami.	Deti počúvajú zimnú básničku a krátky zimný príbeh, porovnávajú ich a primerane veku pomenúvajú rozdiel medzi básničkou a príbehom.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Matematika a práca s informáciami	3 Logika	Rozhodne o pravdivosti (áno/nie, platí/neplatí) jednoduchých tvrdení.	Pri zimných pokusoch dieťa rozhoduje o pravdivosti jednoduchých tvrdení typu áno/nie alebo platí/neplatí podľa vlastného pozorovania a výsledku pokusu.
Človek a spoločnosť	8 Základy etikety	Volí vhodný pozdrav vzhľadom na aktuálnu situáciu a odzdraví primerane situácii.	V rannom kruhu, pri návšteve inej triedy, pri príchode dospelého alebo v modelových situáciách deti volia primeraný pozdrav a odzdravujú.
Človek a svet práce	3 Užívateľské zručnosti	Používa náradie a nástroje pri príprave, úprave predmetu alebo materiálu.	Pri bezpečných zimných pokusoch deti používajú primerané pomôcky a nástroje, napríklad lyžičku, pipetu, nádobku, klieštiky alebo ďalšie jednoduché pracovné pomôcky podľa pokynov učiteľky.
Umenie a kultúra	1.3 Inštrumentálne činnosti	Využíva hudobné nástroje Orffovho inštrumentára na vyjadrenie charakteru, nálady piesne či skladby.	Deti vyberajú a používajú Orffove nástroje na zvukové vyjadrenie sneženia, vetra, mrazu, kvapkania vody alebo charakteru zimnej piesne či skladby.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- bádateľsky orientované učenie
- zážitkové učenie
- pozorovanie, porovnávanie a jednoduchý experiment
- predvídanie výsledku a následné overovanie
- práca s poéziou a prózou
- matematické situačné úlohy v priestore
- praktické učenie s nástrojmi a pomôckami
- situačné učenie etikety
- hudobné experimentovanie a zvuková ilustrácia

- kooperatívne učenie

Konkrétne aktivity školy

- pozorovanie snehu a ľadu vo vonkajšom prostredí podľa aktuálnych podmienok
- prinesenie malej vzorky snehu alebo ľadu do vhodnej nádoby a sledovanie topenia
- pozorovanie vody pred zamrznutím a po zamrznutí
- jednoduchý pokus – kde sa ľad topí rýchlejšie a kde pomalšie
- porovnávanie snehu, ľadu a vody zrakom a dotykom pri dodržaní bezpečnosti
- pozorovanie kryštálikov a povrchu ľadu digitálnou lupou alebo mikroskopom
- polohové hry s predmetmi: nad, pod, pred, za, medzi, vpravo, vľavo, v strede
- čítanie zimnej básničky a krátkeho prozaického príbehu a rozhovor o rozdieloch
- praktické používanie jednoduchých nástrojov a pomôcok pri pokusoch
- modelové komunikačné situácie s vhodným pozdravom a odzdravením
- zvukové stvárnenie zimy pomocou Orffovho inštrumentára
- výtvarné alebo obrazové zaznamenanie toho, čo sa pri pokuse zmenilo

Digitálne aktivity

- digitálny mikroskop alebo digitálna lupa – pozorovanie štruktúry ľadu, vody a vhodných zimných materiálov
- digitálny fotoaparát – fotografovanie jednotlivých fáz pokusu
- interaktívna tabuľa – zoradenie fotografií pokusu podľa postupnosti
- Bee-Bot – polohové a priestorové úlohy na zimnej tematickej podložke
- audio systém – počúvanie zimnej hudby a zvuková ilustrácia Orffovými nástrojmi

Učebné zdroje

- sneh, ľad a voda podľa aktuálnych podmienok
- bezpečné nádoby, lyžičky, pipety, klieštiky a ďalšie jednoduché pomôcky
- obrázkové karty a priestorové zadania
- zimná poézia a krátke prozaické texty primerané veku
- Orffov inštrumentár
- digitálny mikroskop, digitálna lupa a digitálny fotoaparát
- interaktívna tabuľa, Bee-Bot a audio systém
- výtvarný materiál a jednoduché bádateľské záznamy

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- rozhovor po čítaní – primerané vysvetlenie rozdielu medzi básničkou a prozaickým príbehom
- praktická priestorová úloha – označenie objektu podľa slovného popisu polohy
- situačné pozorovanie – vhodný pozdrav a odzdravenie
- praktická úloha – bezpečné a účelné použitie jednoduchého nástroja alebo pomôcky
- pozorovanie využitia Orffovho nástroja na vyjadrenie charakteru alebo nálady
- detská výpoveď o priebehu a výsledku pokusu
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh

- bádateľské stanovištia
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- pobyt vonku
- literárne činnosti
- matematické a priestorové hry
- hudobno-inštrumentálne činnosti
- digitálne aktivity
- spoločná reflexia pokusov

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- názorné ukážky jednotlivých krokov pokusu
- jednoduché a postupné slovné pokyny podporené gestom a obrázkom
- možnosť vyjadriť pozorovanie slovom, krátkou vetou, ukázaním, kresbou alebo výberom obrázka
- priestorové pojmy upevňovať na vlastnom tele, v reálnom priestore a až potom na obrázku
- výber jednoduchších alebo zložitejších polohových zadaní podľa úrovne dieťaťa
- bezpečné pomôcky primerané jemnomotorickým možnostiam detí
- rovesnícka pomoc pri bádateľských stanovištiach
- možnosť hudobne reagovať jednoduchým jedným zvukom alebo zložitejším sprievodom podľa schopností dieťaťa
- jazyková podpora detí, ktoré ešte neovládajú slovenčinu, prostredníctvom reálnych predmetov, obrázkov a opakovania

Téma 3 – Zimné športy a zdravie

Charakteristika témy

Záverečná téma januárového obsahového celku prepája prirodzenú potrebu pohybu detí so zimnými športmi, bezpečnosťou a starostlivosťou o zdravie. Deti spoznávajú a napodobňujú pohyby typické pre korčuľovanie, lyžovanie, sánkovanie a ďalšie zimné pohybové aktivity, učia sa dodržiavať pravidlá pohybových hier a primerane veku chápať význam bezpečného správania korčuliara.

Prostredníctvom pozorovania živočíchov porovnávajú rôzne spôsoby pohybu a prenášajú ich do pohybových hier. Jemnú motoriku a grafomotoriku rozvíjajú kreslením línií a prvkov inšpirovaných stopami korčúľ, lyží a pohybom po snehu. Pri tvorivých činnostiach manipulujú s drobnými predmetmi a rôznymi materiálmi. Téma prirodzene nadväzuje na zimné pokusy a uzatvára január aktívnym pohybom, bezpečnosťou, otužovaním a zdravým životným štýlom.

Podtémy

- Zimné športy, ktoré poznáme
- Korčuľovanie, lyžovanie a sánkovanie
- Ako sa bezpečne správa korčuliar
- Pravidlá zimných pohybových hier
- Pohybujeme sa ako zvieratá
- Stopy zvierat a stopy športovcov v snehu
- Kreslíme stopy korčúľ a lyží
- Tvoríme zimné športové obrázky a modely

- Pohybom si upevňujeme zdravie
- Otužovanie a saunovanie
- Oddych a regenerácia po pohybe

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.2.3 Grafomotorické predpoklady písania	Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyby dlane a prstov.	Deti kreslia primerané grafomotorické línie a prvky inšpirované stopami korčúľ, lyží, sánok a pohybom v snehu, pričom vedome zapájajú pohyby dlane a prstov.
Človek a príroda	3 Živočíchy	Na základe pozorovania identifikuje rozdiely medzi živočíchmi v spôsobe ich pohybu.	Deti pozorujú obrazový, video alebo reálny materiál a porovnávajú chôdzu, beh, skok, let či ďalšie spôsoby pohybu živočíchov; následne ich napodobňujú v pohybových hrách.
Človek a spoločnosť	3 Dopravná výchova	Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa cyklistov, kolobežkárov, korčuliarov.	V téme sa cielene pracuje najmä s bezpečným správaním korčuliara – rešpektovanie priestoru, ostatných účastníkov, pravidiel a ochranných prvkov; štandard sa primerane veku prepája aj s už známymi pravidlami pre bicykel a kolobežku.
Človek a svet práce	3 Užívateľské zručnosti	Manipuluje s drobnými predmetmi a rôznymi materiálmi.	Pri tvorbe zimných športových obrázkov, modelov, značiek alebo manipulačných hier deti pracujú s drobnými predmetmi a rôznymi materiálmi primerane svojim motorickým možnostiam.

Zdravie a pohyb	3 Pohyb a telesná zdatnosť	Dodržiava pravidiel v pohybových hrách.	Pri zimných pohybových hrách vonku aj v interiéri deti rešpektujú dohodnuté pravidlá, priestor, signály, spoluhráčov a zásady bezpečnosti.
-----------------	----------------------------	---	--

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové a pohybové učenie
- učenie napodobňovaním a pozorovaním
- situačné učenie zamerané na bezpečnosť
- pohybové hry s pravidlami
- praktické a manipulačné činnosti
- grafomotorické činnosti
- kooperatívne učenie
- učenie prostredníctvom reálnych zimných skúseností
- otužovacie a relaxačné aktivity

Konkrétne aktivity školy

- ranný kruh – ktoré zimné športy poznáme a ktoré sme už vyskúšali
- obrazové a pohybové rozlišovanie korčuľovania, lyžovania, sánkovania a ďalších zimných športov
- modelové situácie – bezpečný a nebezpečný korčuliar
- pohybové hry s dohodnutými pravidlami, signálmi a zmenami smeru
- napodobňovanie pohybu vybraných živočíchov – chôdza, beh, skok, let a ďalšie pohyby
- pozorovanie a porovnávanie stôp zvierat a pohybových stôp v snehu podľa aktuálnych podmienok
- grafomotorické cesty – stopy korčúľ, lyží a sánok
- kreslenie grafomotorických prvkov vo veľkom formáte a následne na menšej ploche
- tvorba zimných športových obrázkov a modelov z rôznych materiálov a drobných predmetov
- zimné pohybové hry na školskom dvore podľa počasia a bezpečnosti povrchu
- bezpečné kĺzanie na zamrznutých mlákach iba vtedy, keď učiteľka vopred vyhodnotí podmienky ako bezpečné
- pokračovanie saunovania ako súčasti otužovania a nadštandardných aktivít školy
- rozhovor o vhodnom oblečení, pohybe, oddychu a pitnom režime v zimnom období
- relaxačné a dychové činnosti po pohybovej aktivite

Digitálne aktivity

- interaktívna tabuľa – triedenie a pomenúvanie zimných športov a bezpečnostných situácií
- digitálny fotoaparát – dokumentovanie pohybových hier, stôp v snehu a grafomotorických výstupov
- digitálna lupa – pozorovanie stôp a štruktúry povrchu podľa aktuálnych podmienok
- Bee-Bot – cesta zimného športovca po tematickej podložke s rešpektovaním jednoduchých pravidiel
- audio systém – hudobný sprievod k pohybovým a relaxačným aktivitám

Učebné zdroje

- školský dvor a zimné prírodné prostredie
- obrazové karty zimných športov a bezpečnostných situácií

- obrazový materiál živočíchov a ich spôsobov pohybu
- grafomotorické plochy a pracovné materiály
- drobné predmety, prírodniny, papier, kartón a modelovacie materiály
- primerané pohybové a športové pomôcky
- digitálny fotoaparát, digitálna lupa, interaktívna tabuľa, Bee-Bot a audio systém

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- analýza grafomotorického prejavu – pohyby dlane a prstov pri kreslení prvkov
- rozhovor a pozorovanie – identifikovanie rozdielov medzi živočíchmi v spôsobe pohybu
- modelová situácia – poznanie a dodržiavanie základných pravidiel správania korčuliara
- praktická manipulačná úloha s drobnými predmetmi a rôznymi materiálmi
- pozorovanie dodržiavania pravidiel v pohybovej hre
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- pohybové hry vonku a v interiéri
- grafomotorické činnosti
- tvorivé a manipulačné dielne
- digitálne aktivity
- saunovanie a otužovacie činnosti
- relaxačné a dychové aktivity

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- grafomotorické úlohy vo väčšom alebo menšom formáte podľa motorickej úrovne dieťaťa
- možnosť kresliť prstom do sypkého materiálu, na veľkú plochu alebo grafickým nástrojom
- názorné ukážky pohybov živočíchov a zimných športov
- prispôsobenie intenzity a náročnosti pohybovej aktivity individuálnym možnostiam dieťaťa
- jednoduché a vizuálne znázornené pravidlá pohybovej hry
- rovesnícka pomoc a spolupráca
- výber veľkosti a typu drobných predmetov podľa jemnomotorických možností
- jazyková podpora detí, ktoré ešte neovládajú slovenčinu, prostredníctvom obrázkov, pohybu a názornosti
- rešpektovanie individuálnej tolerancie chladu, saunovania a potreby odpočinku
- dieťa nie je nútené do pohybovej činnosti, ktorá presahuje jeho aktuálne schopnosti alebo pociť bezpečia

Obsahový celok 6 – Fašiangy, priateľstvo a odpúšťanie

Téma 1 – Fašiangy prišli

Charakteristika témy

Téma uvádza deti do februárového obdobia prostredníctvom slovenskej fašiangovej tradície, hudby, riekaniak, tanca, masiek a ľudových remesiel. Deti spoznávajú fašiangy ako príklad tradičnej regionálnej kultúry, stretávajú sa s vybranými tradičnými remeslami a vnímajú ich súvis s výrobou predmetov, odevov, ozdôb a masiek. Jazykové, hudobné a pohybové činnosti sú navzájom prepojené: deti sprevádzajú spev alebo recitáciu rytmom, vokálne rytmizujú riekanky a rytmicky správne využívajú základné lokomočné pohyby a tanečné kroky na hudobný sprievod. Téma vytvára prirodzený základ pre nasledujúci karnevalový týždeň a zároveň podporuje radosť zo spoločného kultúrneho zážitku.

Podtémy

- Čo sú fašiangy
- Fašiangy kedysi a dnes
- Fašiangové masky
- Fašiangové riekanky a piesne
- Rytmizujeme slová, riekanky a spev
- Tancujeme na ľudovú a fašiangovú hudbu

- Tradičné remeslá a šikovné ruky
- Ako vznikali masky, odevy a ozdoby
- Fašiangový sprievod v škôlke
- Pripravujeme sa na karneval

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.2.2 Fonologické procesy a fonologické uvedomovanie	Sprevádza spievanie piesne alebo recitáciu krátkeho literárneho útvaru rytmickým sprievodom.	Pri fašiangových piesňach, riekankách a krátkych veršovaných útvaroch deti vytvárajú rytmický sprievod tleskaním, hrou na telo alebo jednoduchým nástrojom.
Človek a spoločnosť	5 História okolia	Uvedie príklad tradičnej regionálnej kultúry podľa miestnych podmienok.	Deti spoznávajú fašiangy ako príklad tradičnej kultúry, hovoria o maskách, sprievodoch, hudbe, tanci a ďalších primerane sprostredkovaných fašiangových zvykoch.
Človek a svet práce	5 Remeslá a profesie	Pozná niektoré tradičné remeslá.	Prostredníctvom obrazového materiálu, predmetov a tvorivých činností deti spoznávajú vybrané tradičné remeslá a ich súvis s výrobou predmetov, odevov či ozdôb.
Umenie a kultúra	1.1 Rytmické činnosti	Vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu v 2/4 aj v 3/4 takte.	Deti vokálne rytmizujú fašiangové a ľudové riekanky, pracujú s pravidelným pulzom, tempom a rytmickým členením.
Zdravie a pohyb	3 Pohyb a telesná zdatnosť	Rytmicky správne využíva základné lokomočné pohyby a tanečné kroky na hudobný sprievod.	Pri fašiangových tancoch a pohybových hrách deti prepájajú chôdzu, beh, poskoky a jednoduché tanečné kroky s hudobným sprievodom.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie prostredníctvom tradícií
- kultúrne a regionálne učenie
- hudobno-pohybové učenie
- rytmizácia, imitácia a hra na telo
- práca s riekankou, piesňou a krátkym literárnym útvarom
- názorné učenie prostredníctvom fotografií, predmetov a ukážok remesiel
- tvorivé a pracovné činnosti
- kooperatívne učenie
- dramatická hra a rolové činnosti

Konkrétne aktivity školy

- ranný kruh – čo vieme o fašiangoch a prečo sa ľudia kedysi prezliekali do masiek
- prezeranie fotografií a obrazového materiálu tradičných fašiangových masiek a sprievodov
- počúvanie a učenie primeraných fašiangových piesní a riekaniek
- rytmický sprievod piesní a riekaniek tleskaním, dupaním, hrou na telo a jednoduchými rytmickými nástrojmi
- vokálna rytmizácia riekaniek v 2/4 a 3/4 takte
- jednoduché fašiangové tanečné hry a pohyb na ľudovú hudbu
- fašiangový sprievod detí v priestoroch alebo areáli MŠ podľa podmienok
- spoznávanie vybraných tradičných remesiel prostredníctvom predmetov, fotografií a rozprávania
- tvorba jednoduchej masky alebo fašiangovej ozdoby s dôrazom na tvorivý proces
- dramatická hra na remeselníkov a fašiangový sprievod
- spoločná príprava prostredia triedy na nasledujúci karnevalový týždeň

Digitálne aktivity

- interaktívna tabuľa – fotografie a obrazové porovnávanie fašiangov kedysi a dnes
- audio systém – počúvanie ľudovej a fašiangovej hudby, piesní a tanečných ukážok
- digitálny fotoaparát – dokumentovanie tvorby masiek, hudobno-pohybových činností a fašiangového sprievodu
- interaktívne knihy s perom – ľudová kultúra, hudba a slovná zásoba podľa dostupného obsahu
- jednoduché prehratie zvukovej nahrávky rytmizácie detí na spoločné počúvanie a primeranú sebareflexiu

Učebné zdroje

- slovenské fašiangové a ľudové piesne, riekanky a krátke literárne útvary primerané veku
- fotografie a ilustrácie fašiangových tradícií, masiek a sprievodov
- obrazový a predmetový materiál k tradičným remeslám
- jednoduché rytmické a Orffove nástroje
- materiál na tvorbu masiek a ozdôb
- ľudová hudba a hudobné nahrávky
- interaktívna tabuľa, audio systém, digitálny fotoaparát a interaktívne knihy s perom

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- pozorovanie rytmického sprievodu pri speve alebo recitácii

- rozhovor – uvedenie fašiangov ako príkladu tradičnej regionálnej kultúry
- rozhovor a obrazová úloha – poznanie vybraných tradičných remesiel
- pozorovanie vokálnej rytmizácie riekanky v hudobnej činnosti
- pozorovanie rytmicky správneho využívania lokomočných pohybov a tanečných krokov na hudbu
- analýza tvorivého produktu a pracovného postupu
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- hudobné a rytmické činnosti
- pohybové a tanečné hry
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- tvorivé dielne
- dramatické a rolové hry
- fašiangový sprievod
- digitálne aktivity

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- obrazové opory, konkrétne predmety, gestá a pohyb pri vysvetľovaní tradície
- kratšie riekanky a jednoduchší rytmický sprievod pre deti, ktoré potrebujú väčšiu podporu
- možnosť rytmizovať iba tlieskaním alebo jedným jednoduchým nástrojom
- postupné osvojovanie tanečných krokov napodobňovaním
- možnosť zapojiť sa do sprievodu bez masky alebo v jednoduchej maske podľa individuálneho komfortu dieťaťa
- výber náročnosti tvorby masky podľa jemnomotorických možností
- jazyková podpora detí, ktoré ešte neovládajú slovenčinu, prostredníctvom hudby, rytmu, názornosti a opakovania
- rovesnícka pomoc pri hudobných, pohybových a tvorivých činnostiach
- rešpektovanie individuálnej citlivosti na hlasnú hudbu, masky a rušnejšie fašiangové prostredie

Téma 2 – Karneval plný radosti

Charakteristika témy

Téma prirodzene nadväzuje na fašiangové tradície a premieňa ich na spoločný karnevalový zážitok. Deti vstupujú do rolí rozprávkových, zvieracích a fantazijných postáv, dramatizujú zážitky z čítania, spolupracujú pri spoločných hrách a jednoduchých úlohách, podieľajú sa na príprave karnevalového prostredia a využívajú tanečné prvky v jednoduchej choreografii. Praktické činnosti zahŕňajú aj bezpečné používanie predmetov dennej potreby a elementárnych pracovných nástrojov pri príprave výzdoby a rekvizít. Pohybová časť rozvíja manipuláciu s náčiním prostredníctvom veselých karnevalových stanovišť. Téma podporuje tvorivosť, sebaujadrenie, spoluprácu, rešpektovanie rôznych rolí a radostné prežívanie spoločného podujatia.

Podtémy

- Chystáme karneval
- Kým sa dnes stanem?
- Rozprávkové a fantazijné postavy
- Príbeh oživa pohybom a dramatizáciou
- Spolu pripravujeme karnevalovú výzdobu
- Pomáhame si a spolupracujeme
- Karnevalový tanec
- Jednoduchá karnevalová choreografia
- Veselé pohybové stanovišťa
- Hádzeme, chytáme, podávame a preskakujeme
- Karneval plný radosti

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.3 Porozumenie implicitného významu textu	Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje v dramatických a hudobno-pohybových činnostiach.	Po vypočutí krátkeho príbehu alebo rozprávky deti vyjadrujú postavy, situácie a zážitky pohybom, dramatizáciou, gestom a hudobno-pohybovou hrou.
Človek a spoločnosť	9 Ľudské vlastnosti a emócie	Spolupracuje v skupinovej činnosti na základe osobnostných predpokladov.	Deti si pri príprave karnevalu rozdeľujú jednoduché úlohy podľa svojich možností, pomáhajú pri výzdobe, hrách a spoločnej prezentácii.
Človek a svet práce	3 Užívateľské zručnosti	Používa predmety dennej potreby v domácnosti a aj elementárne pracovné nástroje v dielni či záhrade.	Pri príprave výzdoby a jednoduchých rekvizít deti bezpečne používajú primerané predmety dennej potreby a pracovné pomôcky podľa pokynov učiteľky.
Umenie a kultúra	1.5 Hudobno-pohybové činnosti	Využíva tanečné prvky v jednoduchých choreografiách.	Deti spájajú jednoduché tanečné prvky do krátkej karnevalovej choreografie, reagujú na hudbu a pohybujú sa samostatne aj v skupine.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Zdravie a pohyb	3 Pohyb a telesná zdatnosť	Manipuluje s náčiním: hádzanie, chytanie, podávanie, odrážanie, preskakovanie atď.	Na karnevalových pohybových stanovištiach deti hádžu, chytajú, podávajú, odrážajú a preskakujú primerané náčinie.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie
- dramatická hra a rolové učenie
- hudobno-pohybové učenie
- kooperatívne učenie
- učenie prostredníctvom literárneho textu
- praktické pracovné činnosti
- pohybové stanovištia
- učenie napodobňovaním
- situačné učenie a formatívna spätná väzba

Konkrétne aktivity školy

- ranný kruh – predstavenie masiek a postáv bez hodnotenia ich nákladnosti či dokonalosti
- čítanie krátkeho príbehu alebo rozprávky a následné pohybové či dramatické stvárnenie
- hra „Kto som?“ – vyjadrenie postavy pohybom, gestom alebo krátkou rolou
- spoločná príprava karnevalovej výzdoby a jednoduchých rekvizít
- rozdelenie úloh v skupine podľa záujmu a možností detí
- bezpečné používanie primeraných pracovných pomôcok pri výzdobe
- nácvik krátkej jednoduchej karnevalovej choreografie
- voľný tanec a tanečné hry s rešpektovaním priestoru ostatných
- pohybové stanovištia s loptami, kruhmi, vrecúškami a ďalším primeraným náčiním
- hádzanie na cieľ, chytanie, podávanie vo dvojici, odrážanie a preskakovanie
- spoločný karneval s hudbou, tancom a pohybovými hrami
- pokojová reflexia – čo sa mi na karnevale páčilo a s kým som spolupracoval

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – dokumentovanie výzdoby, kostýmov, tanca a spoločných aktivít
- interaktívna tabuľa – obrázkové príbehy a radenie udalostí pred dramatizáciou
- audio systém – hudba ku karnevalovým tancom a choreografii
- interaktívne knihy s perom – rozprávkové postavy a príbehy podľa dostupného obsahu
- spoločné prehratie krátkej nahrávky choreografie na primeranú sebareflexiu bez porovnávania detí

Učebné zdroje

- detské príbehy a rozprávky vhodné na dramatizáciu
- karnevalové masky, kostýmy a jednoduché rekvizity
- papier, kartón, textil, stuhý a dekoračné materiály

- bezpečné pracovné pomôcky a predmety dennej potreby
- lopty, kruhy, vrecúška a ďalšie pohybové náčinie
- hudobné nahrávky
- digitálny fotoaparát, interaktívna tabuľa, audio systém a interaktívne knihy s perom

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- pozorovanie vyjadrenia obsahu a zážitku z čítania v dramatickej alebo hudobno-pohybovej činnosti
- pozorovanie spolupráce dieťaťa v skupinovej činnosti
- praktická úloha – bezpečné používanie primeraného predmetu alebo pracovného nástroja
- pozorovanie využívania tanečných prvkov v jednoduchnej choreografii
- pozorovanie manipulácie s náčiním pri pohybových stanovištiach
- rozhovor a detská sebareflexia
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- dramatické a rolové hry
- tvorivé dielne
- hudobno-pohybové činnosti
- pohybové stanovišťa
- spoločný karneval
- digitálne aktivity

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- dieťa si môže zvoliť mieru zapojenia do kostýmovej a rolovej hry podľa svojho komfortu
- možnosť použiť jednoduchý symbolický prvok namiesto celého kostýmu alebo masky
- rešpektovanie detí citlivých na hluk, hudbu, masky alebo väčšie skupinové podujatia
- pokojnejší priestor a možnosť krátkeho oddychu počas karnevalu
- roly a skupinové úlohy podľa záujmu, komunikačných a motorických možností dieťaťa
- názorné a krátke pokyny pri pracovných a pohybových činnostiach
- úprava vzdialenosti, veľkosti cieľa a druhu náčinia podľa pohybových možností
- jazyková podpora prostredníctvom obrázkov, gest, dramatizácie a rovesníckej pomoci
- oceňovanie spolupráce a tvorivosti bez súťaživého porovnávania kostýmov

Téma 3 – Marteničky – symbol zdravia a priateľstva

Charakteristika témy

Téma približuje deťom bulharskú tradíciu marteničiek ako kultúrny prvok spojený so zdravím, priateľstvom, obdarovaním a očakávaním jari. Deti pracujú s významom slov súvisiacich s tradíciou, opisujú predmety a vlastnosti použitých materiálov a prostredníctvom praktickej tvorby vyrábajú jednoduché červeno-biele marteničky. Významnou súčasťou je prosociálny rozmer – vlastnoručne

vytvorenú marteničku dieťa daruje kamarátovi alebo blízkej osobe. Téma sa prepája aj s prírodou: deti rozlišujú živé a neživé súčasti prírody a vnímajú postupné približovanie jari. Pri tvorivej práci a každodenných situáciách si zároveň upevňujú základné sebaobslužné činnosti. Tradícia je prezentovaná ako súčasť bulharského kultúrneho dedičstva školy a ako príležitosť hovoriť o priateľstve, vzájomnej pozornosti a radosť z obdarovania.

Podtémy

- Čo je martenička
- Biela a červená – farby marteničky
- Baba Marta a príchod jari
- Čo znamenajú slová zdravie, priateľstvo a dar
- Živé a neživé v prírode
- Pozorujeme, či sa už blíži jar
- Aké sú materiály na výrobu marteničky
- Vyrábame marteničky
- Martenička pre kamaráta
- Radosť z obdarovania
- Slovenské a bulharské tradície v našej škôlke

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.2 Porozumenie explicitného významu textu – slovná zásoba	Vlastnými slovami vysvetlí význam slov, ktoré pozná (napr. opisom, použitím synonymických výrazov, aj negatívnym vymedzením, teda použitím antoným a i.).	Deti vlastnými slovami vysvetľujú primerané pojmy súvisiace s témou, napríklad martenička, zdravie, priateľstvo, dar, jar, živé a neživé.
Človek a príroda	1 Vnímanie prírody	Odlišuje živé od neživých súčastí prírody.	Pri pozorovaní školskej záhrady a práci s obrazovým materiálom deti rozlišujú živé organizmy od neživých súčastí prírody a všímajú si prvé znaky približujúcej sa jari.
Človek a spoločnosť	10 Prosociálne správanie	Obdarí druhých.	Dieťa vlastnoručne vytvorenú marteničku daruje kamarátovi, členovi rodiny alebo inej blízkej osobe a zažíva prosociálny význam obdarovania.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Človek a svet práce	1 Materiály a ich vlastnosti	Opisuje predmety a ich rôzne vlastnosti.	Deti opisujú červenú a bielu priadzu, vlnu, šnúrkky a ďalšie použité materiály podľa farby, povrchu, mäkkosti, hrúbky, dĺžky a ďalších pozorovateľných vlastností.
Matematika a práca s informáciami	1 Čísla a vzťahy	Pre dve skupiny určí, kde je viac, kde je menej alebo rovnako veľa predmetov bez určovania ich počtu.	Deti vytvoria dve skupiny červených a bielych marteničiek, priadzí alebo pripravených prvkov a bez určovania ich počtu rozhodujú, v ktorej skupine je viac, menej alebo rovnako veľa predmetov.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové a kultúrne učenie
- učenie prostredníctvom príbehu a tradície
- riadený rozhovor a rozvoj slovnej zásoby
- pozorovanie prírody
- praktické a tvorivé učenie
- manipulácia a opis materiálov
- prosociálne učenie a obdarovanie
- kooperatívne učenie
- situačné učenie v každodenných sebaobslužných činnostiach

Konkrétne aktivity školy

- ranný kruh – predstavenie marteničky a rozhovor o tom, čo môže symbolizovať
- primerané rozprávanie o bulharskej tradícii Baba Marta a marteničkách
- práca so slovami martenička, zdravie, priateľstvo, dar a jar – deti vysvetľujú ich význam vlastnými slovami
- pozorovanie červenej a bielej priadze, vlny a šnúrok; opis ich vlastností
- triedenie materiálov podľa farby, hrúbky, dĺžky alebo povrchu ako doplnková matematická skúsenosť
- výroba jednoduchej marteničky skrúcaním, viazaním, prepletaním alebo iným primeraným postupom
- vzájomná pomoc detí pri tvorbe podľa individuálnych možností
- pozorovanie školskej záhrady a rozlišovanie živých a neživých súčastí prírody
- hľadanie prvých znakov približujúcej sa jari podľa aktuálnych prírodných podmienok
- výber osoby, ktorú chce dieťa marteničkou obdarovať
- slávnostné alebo spontánne odovzdanie marteničky kamarátovi či blízkej osobe
- rozhovor o pocitoch pri dávaní a prijímaní daru

- samostatné obliekanie a príprava na pobyt vonku s primeranou pomocou podľa potreby

Digitálne aktivity

- interaktívna tabuľa – fotografie marteničiek, bulharskej tradície a prvých znakov jari
- digitálny fotoaparát – dokumentovanie procesu výroby a obdarovania
- digitálna lupa – pozorovanie štruktúry priadze, vlny a prírodných materiálov
- interaktívne knihy s perom – slovná zásoba, príroda a kultúrne témy podľa dostupného obsahu
- spoločné prezeranie fotografií vlastných výrobkov a pomenovanie ich vlastností

Učebné zdroje

- ukážky marteničiek
- červená a biela priadza, vlna, šnúrky a ďalšie bezpečné materiály
- fotografie a ilustrácie bulharskej tradície
- obrazové karty živej a neživej prírody
- školská záhrada a bezprostredné prírodné prostredie
- bezpečné pracovné pomôcky
- interaktívna tabuľa, digitálny fotoaparát, digitálna lupa a interaktívne knihy s perom

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- rozhovor – vlastnými slovami vysvetlí význam známeho slova súvisiaceho s témou
- praktická alebo obrazová úloha – odlíšenie živých a neživých súčastí prírody
- pozorovanie prosociálneho konania pri obdarovaní druhého
- praktická činnosť a rozhovor – opis predmetu a vlastností použitého materiálu
- pozorovanie základných sebaobslužných činností v prirodzených denných situáciách
- analýza pracovného postupu a výrobku
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- tvorivá dielňa
- pozorovanie v školskej záhrade
- prosociálne a komunitné aktivity
- sebaobslužné činnosti
- digitálne aktivity

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- reálne ukážky marteničiek, fotografie, gestá a názorné vysvetľovanie
- možnosť vysvetliť význam slova krátkou vetou, opisom, ukázaním alebo výberom obrázka podľa jazykovej úrovne
- hrubší alebo tenší materiál podľa jemnomotorických možností dieťaťa
- jednoduchšia martenička pre deti, ktoré potrebujú väčšiu motorickú podporu
- pomoc učiteľky alebo rovesníka pri viazaní a prepletaní bez preberania celej práce za dieťa
- rešpektovanie individuálneho rozhodnutia, koho chce dieťa obdarovať

- jazyková podpora detí, ktoré ešte neovládajú slovenčinu, s možnosťou pomenovať vybrané slová aj v rodnom jazyku a následne ich prepojiť so slovenčinou
- prepájanie slovenskej a bulharskej kultúrnej skúsenosti bez hodnotenia jednej tradície ako nadradenej druhej
- primeraná pomoc pri sebaobslužných činnostiach s podporou postupného osamostatňovania

Téma 4 – Zagovezni – odpúšťanie a nový začiatok

Charakteristika témy

Téma uzatvára februárový obsahový celok prostredníctvom bulharskej tradície Zagovezni, ktorú škola využíva ako prirodzenú príležitosť hovoriť s deťmi o odpustení, zmierení, vzťahoch a novom začiatku. Deti počúvajú primeraný príbeh alebo rozprávanie o tradícii a stručne reprodukovujú jeho obsah. V modelových a reálnych situáciách hľadajú nenásilné riešenia konfliktov, učia sa pomenovať, čo ich mrzí, požiadať o odpustenie, odpustiť a obnoviť vzťah. Súčasťou školskej tradície je spoločné stretnutie s obradným ohňom; oheň je vnímaný symbolicky ako znak svetla, premeny a nového začiatku. Deti s ohňom nemanipulujú. Bezpečnosť zabezpečujú dospelí a téma sa využíva aj na primerané oboznámenie s profesiou hasiča a významom bezpečného správania pri ohni. Hudobná časť využíva jednoduché instrumentálne sprievody k piesňam a riekankám. Po spoločných činnostiach deti udržiavajú poriadok vo svojom okolí.

Podtémy

- Čo znamená odpustiť
- Keď sa pohádame
- Ako môžeme konflikt vyriešiť bez ubližovania
- Prosím, odpusť mi
- Odpúšťam ti
- Zmierenie a nový začiatok
- Čo je Zagovezni
- Bulharská tradícia v našej škôlke
- Oheň ako symbol – pozeráme sa, nemanipulujeme
- Kto sa stará o bezpečnosť pri ohni
- Hudba, pieseň a rytmus pri spoločnom stretnutí
- Po spoločnej aktivite upraceme svoje Okolie

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.2 Porozumenie explicitného významu textu – slovná zásoba	Reprodukuje stručne obsah prečítaného textu.	Po vypočutí primeraného príbehu alebo rozprávania o odpustení a tradícii Zagovezni dieťa vlastnými slovami stručne prerozpráva podstatnú časť obsahu.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Človek a spoločnosť	10 Prosociálne správanie	Nenásilne rieši konflikt.	Deti v modelových aj prirodzených situáciách hľadajú riešenie konfliktu rozhovorom, pomenovaním pocitov, dohodou, ospravedlnením a odpustením bez fyzického alebo slovného ubližovania.
Človek a svet práce	5 Remeslá a profesie	Pozná základnú pracovnú náplň vybraných profesií (napr. lekár, šofér, učiteľ, policajt).	V súvislosti s bezpečnosťou pri obradnom ohni sa deti primerane veku oboznamujú najmä s pracovnou náplňou hasiča a pripomínajú si aj ďalšie známe profesie.
Umenie a kultúra	1.3 Inštrumentálne činnosti	Zvláda jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam a riekankám.	Deti vytvárajú jednoduchý rytmický alebo inštrumentálny sprievod k primeranej piesni či riekanke spojenej so spoločným stretnutím, priateľstvom alebo tradíciou.
Zdravie a pohyb	2 Hygiena a sebaobslužné činnosti	Udržiava poriadok vo svojom okolí.	Deti sa podieľajú na uprataní materiálov, pomôcok a priestoru po tvorivých, hudobných a spoločných aktivitách a upevňujú si zodpovednosť za spoločné prostredie.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové a kultúrne učenie
- prosociálne a situačné učenie
- práca s príbehom a riadený rozhovor
- modelovanie konfliktových situácií
- dramatická a rolová hra
- učenie prostredníctvom tradície a symbolu

- hudobno-inštrumentálne činnosti
- praktické učenie zodpovednosti za spoločné prostredie
- reflexia vlastného konania a pocitov

Konkrétne aktivity školy

- ranný kruh – čo znamenajú slová odpustenie, ospravedlnenie, zmierenie a nový začiatok
- čítanie alebo rozprávanie primeraného príbehu o konflikte, odpustení a obnovení priateľstva
- stručná reprodukcia príbehu vlastnými slovami
- modelové situácie „Čo môžem urobiť, keď sa s kamarátom pohádame?“
- nácvik jednoduchých viet: „Mrzí ma to“, „Prosím, odpusť mi“, „Odpúšťam ti“, „Dohodnime sa“
- dramatická hra zameraná na nenásilné riešenie konfliktu
- primerané predstavenie bulharskej tradície Zagovezni a jej významu pre vzťahy medzi ľuďmi
- spoločné školské stretnutie Zagovezni s obradným ohňom podľa tradície školy – oheň pripravujú a zabezpečujú výlučne dospelí
- pozorovanie ohňa z bezpečnej vzdialenosti a rozhovor o pravidlách bezpečného správania
- rozhovor o práci hasiča a o tom, prečo je pri ohni dôležitá zodpovednosť dospelých
- jednoduchý inštrumentálny sprievod k piesni alebo riekanke
- spoločná reflexia – komu som dnes pomohol, s kým som sa dohodol, čo môžem napraviť
- upratanie pomôcok a spoločného priestoru po aktivitách

Digitálne aktivity

- interaktívna tabuľa – obrázkové sociálne situácie a výber nenásilného riešenia konfliktu
- digitálny fotoaparát – dokumentovanie tvorivých a komunitných činností školy, nie detailné fotografovanie detí v citlivých konfliktných situáciách
- audio systém – hudobný podklad a piesne k spoločným aktivitám
- interaktívne knihy s perom – emócie, vzťahy, profesie a bezpečnosť podľa dostupného obsahu
- Bee-Bot – doplnková cesta k obrázkom správneho prosociálneho správania alebo profesií

Učebné zdroje

- príbehy a krátke texty o odpustení, priateľstve a zmierení
- obrázkové karty emócií a sociálnych situácií
- fotografie alebo ilustrácie tradície Zagovezni primerané deťom
- obrazový materiál k profesii hasiča a bezpečnosti
- jednoduché rytmické a Orffove nástroje
- výtvarný a tvorivý materiál
- interaktívna tabuľa, audio systém, digitálny fotoaparát, Bee-Bot a interaktívne knihy s perom

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- rozhovor – stručná reprodukcia obsahu prečítaného alebo vypočutého textu
- modelová situácia – nenásilné riešenie jednoduchého konfliktu
- rozhovor a obrazová úloha – pomenovanie základnej pracovnej náplne vybranej profesie
- pozorovanie jednoduchého inštrumentálneho sprievodu k piesni alebo riekanke
- pozorovanie udržiavania poriadku v prirodzených denných situáciách
- detská sebareflexia primeraná veku
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia

- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- individuálny rozhovor
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- dramatické a rolové hry
- hudobno-inštrumentálne činnosti
- komunitné stretnutie školy
- praktické upratovacie a sebaobslužné činnosti
- digitálne aktivity

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- obrázkové opory a modelové vety pre deti, ktoré potrebujú podporu pri vyjadrovaní emócií a riešení konfliktu
- možnosť reprodukovať príbeh jednou alebo viacerými vetami, pomocou obrázkov alebo zoradením dejovej postupnosti podľa jazykovej úrovne
- dieťa nie je nútené verejne hovoriť o osobnom konflikte ani sa ospravedlniť pred skupinou
- konfliktné situácie sa riešia bez zosmiešňovania, nálepkovania a verejného porovnávania detí
- jazyková podpora detí, ktoré ešte neovládajú slovenčinu, prostredníctvom obrázkov, gest a krátkych modelových viet
- jednoduchší rytmický sprievod alebo jeden nástroj podľa hudobných a motorických možností
- možnosť pozorovať komunitné stretnutie z pokojnejšieho miesta pri citlivosti na hluk alebo väčšiu skupinu
- dôsledné rešpektovanie bezpečnej vzdialenosti od ohňa; deti s ohňom nemanipulujú
- primeraná pomoc pri upratovaní s podporou postupného osamostatňovania

Obsahový celok 7 – Rozprávky, slová, fantázia

Téma 1 – Kniha – môj kamarát

Charakteristika témy

Téma uvádza deti do marcového obsahového celku prostredníctvom knihy ako prirodzenej súčasti každodenného života materskej školy. Dieťa spoznáva knihu nielen ako zdroj príbehov a poznania, ale aj ako predmet, s ktorým sa učí vedome pracovať, rozprávať o ňom a prepájať čítanie s vlastnými skúsenosťami. Téma rozvíja pozitívny vzťah ku knihám, počúvaniu, rozhovoru, spoločnému čítaniu a kultúrnemu prostrediu.

Vychádza z reálneho prostredia školy: z triednych knižníc a čitateľských kútikov, každodenného čítania v rannom kruhu a pred odpočinkom, z kníh prinesených deťmi z domu a ich vzájomného požičiavania. Deti majú priestor knihu predstaviť, listovať v nej, pomenúvať jej časti a hovoriť o tom, kto ju vytvoril. Téma zároveň pripravuje pôdu pre nasledujúce témy OC 7 – dramatizáciu, tvorbu vlastnej knihy a spoločné divadelné predstavenie.

Podtémy

- Kniha a jej cesta k čitateľovi – autor, spisovateľ, kniha, strana; primerane aj ilustrátor a názov knihy.
- Naša triedna knižnica a čitateľský kútik – orientácia v knihách, výber knihy, pravidlá spoločného používania.

- Moja obľúbená kniha – deti prinášajú knihy z domu, predstavujú ich kamarátom a podľa dohody si ich požičiavajú.
- Čítame spolu – ranný kruh, priebežné čítanie počas dňa a čítanie pred popoludňajším odpočinkom.
- Knihy a čas – rozprávame sa, kedy počas dňa, týždňa či mesiaca čítame a čo sa v príbehu odohralo skôr a neskôr.
- Kniha ako predmet – pozorovanie jej konštrukcie, obalu, strán a jednoduchých náčrtov či schém.
- Príbeh a hudba – aktívne počúvanie piesní a hudobných skladieb súvisiacich s príbehom alebo atmosférou knihy.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.2.1 Koncept tlače a znalosť knižných konvencií	Pri činnostiach s knihou rozumie a aktívne (v primeraných ekvivalentoch) používa výrazy ako autor, kniha, strana, spisovateľ.	Pri práci s knihami v čitateľskom kútiku dieťa pomenúva knihu a stranu, rozlišuje autora/spisovateľa a používa tieto výrazy v rozhovore o konkrétnej knihe.
Matematika a práca s informáciami	1 Čísla a vzťahy	Pomocou určovania počtu rieši kontextové úlohy s jednou operáciou, kde sa pridáva, odoberá, dáva spolu a rozdeľuje.	Deti riešia príbehové úlohy s knihami, záložkami alebo obrázkami: knihy do knižnice pridávajú, odoberajú, spájajú do jednej skupiny alebo rozdeľujú medzi deti.
Človek a spoločnosť	1 Orientácia v čase	Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka.	Dieťa prepája čitateľské rituály s časom: ráno čítame v kruhu, pred odpočinkom počúvame príbeh; marec pomenúva ako mesiac knihy a pracuje s jednoduchou postupnosťou udalostí.
Človek a svet práce	2 Konštruovanie	Chápe technický náčrt ako návod pre vytvorenie predmetu.	Dieťa pozoruje jednoduchý náčrt/predlohu stojana, záložky alebo usporiadania kníh a vysvetľuje, čo podľa náčrtu vznikne a aký bude postup práce.
Umenie a kultúra	1.4 Percepčné činnosti	Aktívne počúva hudobné skladby pre deti, piesne a spev učiteľky.	Počas práce s príbehom dieťa sústredene počúva vhodnú pieseň, spev učiteľky alebo krátku hudobnú skladbu a prepája hudobnú atmosféru s obsahom knihy.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- dialogické a interaktívne čítanie s otvorenými otázkami a priestorom na detské komentáre
- modelovanie správneho používania pojmov autor, kniha, strana, spisovateľ v prirodzenom kontexte
- učenie prostredníctvom reálnej manipulácie s knihami v triednej knižnici
- situačné a problémové úlohy s pridávaním, odoberaním, spájaním a rozdeľovaním predmetov
- časová orientácia prostredníctvom denného režimu, kalendára a marcových čitateľských aktivít
- pozorovanie a interpretácia jednoduchého technického náčrtu/predlohy
- aktívne počúvanie hudby a piesní pre deti v prepojení s literárnym príbehom
- zážitkové, kooperatívne a rovesnícke učenie
- diferencované otázky a úlohy podľa veku, jazykovej úrovne a individuálnych možností dieťaťa

Konkrétne aktivity školy

- Každodenné čítanie v rannom kruhu a pred popoludňajším odpočinkom.
- Návšteva triednej knižnice a samostatný výber knihy v čitateľskom kútiku.
- „Moja kniha pre kamarátov“ – dieťa prinesie knihu z domu, krátko ju predstaví a podľa dohody ju ponúkne na vzájomné požičanie.
- Detektívi knihy – hľadáme autora/spisovateľa, strany, názov a ilustrácie; pomenúvame, čo na knihe vidíme.
- Knižničné počítanie – pridávame, odoberáme, spájame a rozdeľujeme knihy alebo záložky v jednoduchých kontextových úlohách.
- Čitateľský kalendár – kedy čítame počas dňa a ktorý mesiac je Mesiacom knihy.
- Čo nám ukazuje náčrt? – jednoduchá predloha záložky, stojana alebo usporiadania kníh; deti vysvetľujú, ako by podľa nej postupovali.
- Hudba k príbehu – aktívne počúvanie detskej skladby alebo piesne a rozhovor o tom, ku ktorej časti či nálade príbehu sa hodí.
- Starý písací stroj v čitateľskom kútiku – voľné experimentovanie s písmenami a uvedomovanie si, že písaná reč nesie význam.
- Maľované čítanie a spoločné rozprávanie pri obrázkoch ako prirodzený most k neskoršej tvorbe vlastných kníh.

Digitálne aktivity

- Interaktívna kniha s perom – počúvanie textu, zvukov a slovnej zásoby v primeranom rozsahu.
- Digitálny fotoaparát alebo tablet – dokumentovanie obľúbených kníh a čitateľského kútika; fotografie slúžia na následný rozhovor.
- Interaktívna tabuľa – jednoduché triedenie obrázkov súvisiacich s knihou a príbehom, prípadne časové usporiadanie udalostí.
- Digitálne technológie sú doplnkom reálnej knihy; nenahrádzajú priame listovanie, rozhovor, počúvanie a spoločné čítanie.

Učebné zdroje

Pre deti:

- beletria a náučné knihy primerané veku detí, obrázkové knihy, leporelá, detské encyklopédie
- knihy z triednych knižníc a knihy prinesené deťmi z domu
- čitateľský kútik – regál s knihami, sedací vak a kožušiny
- záložky, obrázkové karty, kalendár, jednoduché náčrty a predlohy
- starý písací stroj, výtvarný a pracovný materiál

- interaktívne knihy s perom, audio systém, tablet/interaktívna tabuľa podľa potreby

Pre učiteľku:

- Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách
- kvalitná detská literatúra a metodické materiály k rozvoju predčitateľskej a čitateľskej gramotnosti
- vlastné pozorovacie a diagnostické záznamy učiteľky

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

Formy organizácie

Ranný kruh; frontálna činnosť v malej miere; práca v malých skupinách a dvojiciach; individuálna práca; spontánne čitateľské aktivity v čitateľskom kútiku; riadená vzdelávacia aktivita; činnosti počas pobytu vonku podľa vhodnosti; čítanie pred odpočinkom.

Inkluzívna diferenciacia a pedagogická podpora

- Deti, ktoré ešte neovládajú slovenčinu, majú oporu v reálnej knihe, ilustráciách, gestách, ukazovaní a opakovaní kľúčových slov.
- Dieťa môže odpovedať slovom, krátkou vetou, ukázaním, výberom obrázka alebo praktickou manipuláciou.
- Pri matematických úlohách sa upravuje počet prvkov a náročnosť operácie podľa aktuálnej úrovne dieťaťa.
- Pri časovej orientácii sa využíva vizuálny denný režim, kalendár a konkrétne udalosti známe dieťaťu.
- Deti s oslabenou pozornosťou pracujú v kratších úsekoch, s možnosťou zmeny polohy a s jasne členenou úlohou.
- Rovesnícka pomoc sa využíva pri výbere knihy, rozhovore, manipulácii s materiálom a spoločných úlohách.
- Učiteľka rešpektuje individuálne tempo, nenúti dieťa k verejnému prejavu a vytvára bezpečný priestor na postupné zapojenie.

Téma 2 – Divadlo ožíva

Charakteristika témy

Téma prirodzene nadväzuje na prácu s knihou a posúva deti od počúvania a porozumenia príbehu k jeho aktívnemu pretváraniu do divadelnej podoby. Deti premýšľajú o deji, postavách, zápletke a možnom závere, vyjadrujú svoje pocity z príbehu a postupne objavujú, čo všetko je potrebné na vznik divadelného predstavenia. Spoločne pripravujú jednoduchý scénický priestor, vyrábajú kulisy a rekvizity a podľa návrhu či predlohy zhotovujú predmety potrebné pre predstavenie. Súčasťou prípravy je aj výroba vlastných vstupeniek – deti premýšľajú o ich podobe, výtvarne ich spracujú a využijú ich pri neskoršom pozývaní divákov.

Hudba, riekanky a piesne sa stávajú súčasťou dramatického deja. Deti stavajú a priestorovo modelujú javisko alebo divadelné prostredie zo stavebnicových dielcov podľa predlohy a vlastných dohôd. Téma cielene rozvíja spoluprácu, tvorivosť, schopnosť plánovať spoločnú činnosť a rešpektovať rôzne úlohy pri príprave divadla.

Trvanie

1 týždeň (marec – Mesiac knihy)

Podtémy

- Od príbehu k divadlu – kto vystupuje v príbehu a čo sa v ňom môže stať.
- Čo bude ďalej? – predvídame udalosti deja, zápletku a záver.
- Ako sa cíti rozprávková postava – vyjadrujeme vlastné pocity z príbehu.
- Čo potrebuje divadlo – javisko, kulisy, rekvizity, kostýmy, hudba a diváci.
- Navrhujeme a vyrábame kulisy na divadelné predstavenie.
- Podľa návrhu alebo predlohy zhotovujeme jednoduché rekvizity a predmety pre scénu.
- Stavíme javisko a scénu zo stavebnice podľa predlohy.
- Vyrábame vstupenky na naše divadelné predstavenie.
- Pieseň, riekanka a hudba vstupujú do dramatického deja.
- Spolupracujeme pri príprave divadla – každý môže mať svoju úlohu.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.4 Znalosť žánrov a jazykových prostriedkov písanej reči	Predvída udalosti deja, zápletku, záver príbehu a opiera sa pri tom o poznanie štruktúry rozprávok, príbehov pre deti a bájok.	Pri spoločnom čítaní a príprave dramatizácie deti odhadujú, čo sa môže stať ďalej, ako sa môže vyriešiť zápletká a ako sa príbeh skončí.
Matematika a práca s informáciami	2 Geometria a meranie	Postaví stavbu z primeraného množstva (do 10) stavebnicových dielcov podľa predlohy, podľa pokynov, na danú tému.	Deti podľa jednoduchšej predlohy alebo pokynov zostavia z primeraného počtu dielcov model javiska, scény, domčeka či iného prostredia z vybraného príbehu.
Človek a spoločnosť	9 Ľudské vlastnosti a emócie	Vyjadruje pocity zo zážitku, vypočutej rozprávky alebo príbehu – pozitívne i negatívne.	Po vypočutí príbehu a počas dramatizácie deti pomenúvajú, čo sa im páčilo alebo nepáčilo, čo ich potešilo, rozosmialo, prekvapilo alebo znepokojilo.
Človek a svet práce	2 Konštruovanie	Podľa návrhu (schémy, náčrtu, predlohy) zhotoví daný predmet.	Deti podľa jednoduchého návrhu alebo predlohy zhotovujú kulisy, rekvizity a vstupenky potrebné na spoločné divadelné predstavenie.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Umenie a kultúra	1.6 Hudobno-dramatické činnosti	Vyjadruje piesne, riekanky a hudobné skladby prostriedkami hudobnej dramatiky.	Deti prepájajú spev, riekanku, hudbu, pohyb, gesto a rolu postavy a využívajú ich pri príprave krátkych dramatických situácií.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- interaktívne a dialogické čítanie s predvídaním ďalšieho deja
- dramatická a rolová hra
- hudobno-dramatické učenie
- zážitkové a kooperatívne učenie
- projektové plánovanie spoločného divadelného predstavenia
- praktické a konštrukčné činnosti podľa návrhu, schémy alebo predlohy
- modelovanie priestoru a stavanie podľa predlohy
- rozhovor o emóciách postáv a vlastnom čitateľskom zážitku
- tvorivé riešenie problémov a spoločné rozhodovanie

Konkrétne aktivity školy

- Spoločné čítanie vybraného príbehu alebo rozprávky a rozhovor o postavách, deji a zápletke.
- Zastavené čítanie – učiteľka preruší príbeh a deti predvídajú, čo bude nasledovať a ako by sa príbeh mohol skončiť.
- Výber príbehu alebo jeho časti vhodnej na dramatizáciu.
- Rozdelenie jednoduchých divadelných úloh podľa záujmu a možností detí – postavy, rozprávač, hudobný sprievod, príprava scény a ďalšie pomocné úlohy.
- Návrh divadelnej scény – deti spoločne premýšľajú, aké prostredie príbeh potrebuje.
- Výroba kulís na divadelné predstavenie z kartónu, papiera, textilu a ďalších bezpečných materiálov.
- Výroba jednoduchých rekvizít podľa návrhu alebo predlohy.
- Stavba modelu javiska alebo rozprávkového prostredia zo stavebnice do 10 dielcov podľa predlohy alebo pokynov.
- Výroba vstupeniek na divadelné predstavenie – deti výtvarne navrhnu vstupenku, doplnia symbol, obrázok, značku alebo primeraný písomný prvok.
- Hra na divadelnú pokladňu – pripravené vstupenky sa využijú v námetovej hre a neskôr pri skutočnom predstavení.
- Skúšanie piesní, riekaniek a hudobných vstupov, ktoré budú súčasťou dramatizácie.
- Vyjadrovanie emócií postavy hlasom, gestom, mimikou, pohybom a hudbou.
- Spoločná reflexia – čo sa nám pri príprave darilo, čo ešte potrebujeme dokončiť a ako sme spolupracovali.

Digitálne aktivity

- Digitálny fotoaparát – dokumentovanie postupného vzniku kulís, rekvizít a vstupeniek.
- Interaktívna tabuľa – jednoduché obrazové predlohy scén, kulís alebo postupnosti deja.

- Tablet alebo digitálny fotoaparát – zachytenie modelu javiska, ktorý môže slúžiť ako vizuálna opora pri ďalšej práci.
- Audio systém – prehrávanie hudobných skladieb a piesní využiteľných v dramatizácii.
- Krátka zvuková alebo obrazová nahrávka skúšky môže slúžiť na primeranú spoločnú reflexiu bez porovnávania výkonov detí.

Učebné zdroje

- vybrané rozprávky, príbehy pre deti a bájky
- prenosné divadlo a bábky školy
- kartón, veľkoformátový papier, textil, farebný papier, lepidlá, bezpečné nožnice a výtvarný materiál
- stavebnice a jednoduché obrazové predlohy
- materiál na výrobu kulís a rekvizít
- papier a výtvarné pomôcky na výrobu vstupeniek
- jednoduché hudobné a Orffove nástroje
- digitálny fotoaparát, interaktívna tabuľa, tablet a audio systém

Formy organizácie

- ranný kruh a spoločné čítanie
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- individuálna tvorivá činnosť
- dramatické a rolové hry
- tvorivá dielňa – výroba kulís, rekvizít a vstupeniek
- konštrukčné činnosti so stavebnicou
- hudobno-dramatické činnosti
- spoločné plánovanie divadelného projektu

Inkluzívna diferenciácia a pedagogická podpora

- Dieťa si môže vybrať divadelnú úlohu podľa záujmu a miery komfortu; nemusí vystupovať pred skupinou.
- Deti, ktoré nechcú hovoriacu rolu, sa môžu zapojiť výrobou kulís, vstupeniek, rekvizít, hudobným sprievodom alebo manipuláciou s bábkou.
- Pri predvídaní deja sa používajú ilustrácie, obrázkové sekvencie, gestá a krátke modelové vety.
- Pri konštrukčných úlohách sa upraví počet dielcov a zložitosť predlohy podľa individuálnych možností.
- Pri výrobe kulís a vstupeniek sa ponúkajú rôzne materiály a techniky vrátane jednoduchších motorických alternatív.
- Deti s oslabenou pozornosťou pracujú v kratších krokoch s jasne viditeľným cieľom činnosti.
- Deti s nedostatočnou znalosťou slovenčiny môžu vyjadriť dej a emóciu aj gestom, pohybom, obrázkom alebo krátkym slovným spojením.
- Oceňuje sa spolupráca, tvorivý proces a individuálny prínos, nie výtvarná alebo herecká dokonalosť.

Téma 3 – Vytvárame vlastnú knihu

Charakteristika témy

Téma nadväzuje na každodenný kontakt detí s knihou a na prípravu divadelného predstavenia. Dieťa sa tentoraz stáva tvorcom vlastnej knihy. Od prvého nápadu postupuje cez kreslenie, maľovanie,

lepenie, pečiatkovanie, grafomotorické prvky a jednoduché značky až k usporiadaniu jednotlivých strán do spoločného alebo individuálneho knižného celku. Vychádza sa z dlhodobo využívaných činností školy – deti si v čitateľskom kútiku vyrábajú vlastné knihy, využívajú kresbu, pečiatky a lepenie a tvoria maľované čítanie.

Obsah knihy môže vychádzať z prostredia materskej školy, známej budovy alebo z vlastného vymysleného príbehu. Deti opisujú interiér a exteriér školy, kreslia známe priestory a pri dokresľovaní používajú priestorové pojmy. Pri výrobe knihy postupujú podľa jednoduchého kresleného postupu a spájajú časti obrázkov lepením. Grafomotorické činnosti sú prirodzene vložené do tvorby ilustrácií, ozdobných prvkov, ciest, vln, slučiek a ďalších prvkov vyžadujúcich pohyb zápästia. Téma podporuje autorstvo dieťaťa, tvorivosť, plánovanie, jemnú motoriku a pozitívny vzťah k písanej kultúre.

Trvanie

1 týždeň (marec – Mesiac knihy)

Podtémy

- Aj ja môžem byť autorom knihy.
- O čom bude moja kniha – vymýšľame tému, postavy a prostredie.
- Moja škôlka v knihe – opisujeme interiér a exteriér známej budovy.
- Kde bude obrázok – hore, dole, vpravo, vľavo, v strede, v rohu, nad, pod, medzi.
- Kreslíme a maľujeme ilustrácie.
- Grafomotorické prvky sa stávajú súčasťou obrázka.
- Spájame časti obrázkov lepením.
- Pracujeme podľa jednoduchého kresleného postupu.
- Pečiatkujeme, lepíme, kreslíme a tvoríme maľované čítanie.
- Skladáme jednotlivé strany do knihy.
- Predstavujeme vlastnú knihu kamarátom.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.2.3 Grafomotorické predpoklady písania	Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia.	Pri tvorbe ilustrácií, ozdobných rámkov, ciest, vln a ďalších prvkov knihy dieťa cielene kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Matematika a práca s informáciami	2 Geometria a meranie	Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...) dokreslí obrázok podľa pokynov, dá pokyn na dokreslenie obrázka na určené miesto.	Pri tvorbe stránky knihy dieťa dokresľuje obrázok podľa priestorových pokynov a samo formuluje pokyn, kam má byť ďalší prvok umiestnený.
Človek a spoločnosť	2 Orientácia v okolí	Opisuje interiér a exteriér materskej školy alebo inej známej budovy.	Pri tvorbe knihy „Naša škôlka“ alebo príbehu zasadeného do známeho prostredia dieťa opisuje triedu, čitateľský kútik, ďalšie priestory a exteriér materskej školy.
Človek a svet práce	2 Konštruovanie	Pracuje podľa jednoduchého kresleného postupu.	Pri výrobe vlastnej knihy dieťa postupuje podľa jednoduchého obrázkového postupu: pripraví strany, vytvorí ilustrácie, doplní prvky, spojí stránky a dokončí obal.
Umenie a kultúra	2.1 Výtvarné činnosti s tvarom na ploche	Spája časti obrázkov lepením.	Dieťa pri tvorbe ilustrácií a maľovaného čítania kombinuje kresbu s vystrihnutými alebo pripravenými obrazovými prvkami a spája ich lepením.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- projektové učenie – od nápadu k hotovej knihe
- zážitkové a tvorivé učenie
- grafomotorické činnosti integrované do zmysluplného výtvarného produktu
- učenie podľa jednoduchého obrazového/kresleného postupu
- priestorová orientácia prostredníctvom kresby a ilustrácie
- pozorovanie a opis známeho prostredia
- výtvarné experimentovanie s kresbou, maľbou, pečiatkou a lepením
- maľované čítanie
- kooperatívna tvorba spoločnej knihy a individuálna autorská tvorba
- prezentácia vlastného produktu a rovesnícke zdieľanie

Konkrétne aktivity školy

- Ranný kruh – čo potrebuje autor, keď chce vytvoriť vlastnú knihu.
- Prezeranie detských kníh a pripomenutie obalu, strán, ilustrácií a autora.
- Výber témy vlastnej knihy alebo spoločnej triednej knihy.
- Kniha „Naša škôlka“ – deti opisujú a výtvarne zachytávajú interiér a exteriér materskej školy.
- Fotografická alebo priama pozorovacia prechádzka po priestoroch školy ako podklad pre opis a ilustráciu.
- Dokresľovanie stránky podľa pokynov: napr. slnko hore, postava v strede, strom vpravo, lopta pod lavičkou; následne pokyny formulujú aj deti.
- Grafomotorická ilustrácia – cesty, vlny, slučky, línie a ďalšie prvky vyžadujúce pohyb zápästia sa stávajú súčasťou obrázka.
- Tvorba ilustrácií kreslením, maľovaním, pečiatkami a kombinovanými technikami.
- Spájanie pripravených alebo vlastných častí obrázkov lepením.
- Maľované čítanie – obrázky alebo symboly nahrádzajú vybrané slová v jednoduchej vete či príbehu.
- Práca podľa jednoduchého kresleného postupu pri zostavovaní knihy.
- Experimentovanie so starým písacím strojom – dieťa skúša vytvárať písmená a značky, ktoré môže podľa možností vložiť do svojej knihy.
- Vytvorenie obalu a názvu knihy s primeranou podporou učiteľky.
- Spojenie strán do výsledného knižného celku spôsobom pripraveným učiteľkou alebo bezpečným pracovným postupom.
- Autorské kreslo – dieťa predstaví svoju knihu kamarátom, ukáže obľúbenú stránku a podľa možností porozpráva, o čom kniha je.
- Vystavenie detských kníh v čitateľskom kútiku, aby sa k nim deti mohli opakovane vracieť.

Digitálne aktivity

- Digitálny fotoaparát – deti fotografujú vybrané priestory alebo predmety školy ako vizuálnu inšpiráciu pre vlastnú knihu.
- Interaktívna tabuľa – priestorové úlohy s dokresľovaním alebo umiestňovaním prvkov na určené miesto.
- Digitálna lupa – pozorovanie povrchu papiera, tlače, stopy ceruzky, pečiatky alebo štruktúry výtvarného materiálu.
- Tablet alebo interaktívna tabuľa – spoločné zoradenie obrázkov jednoduchého pracovného postupu.
- Digitálny fotoaparát – dokumentovanie jednotlivých etáp vzniku knihy a hotových autorských kníh.

Učebné zdroje

- detské knihy rôznych typov z triednej knižnice
- vlastné staršie knihy vytvorené deťmi, ak sú k dispozícii
- papier rôznych formátov, kartón na obal, kresliace a maliarske potreby
- pečiatky a pečiatkovacie podušky
- bezpečné nožnice, lepidlá, pripravené obrázkové prvky a kolážový materiál
- jednoduché kreslené pracovné postupy
- fotografie a reálne prostredie materskej školy
- starý písací stroj v čitateľskom kútiku
- digitálny fotoaparát, digitálna lupa, interaktívna tabuľa a tablet

Formy organizácie

- ranný kruh
- individuálna autorská tvorba
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- spoločná tvorba triednej knihy
- činnosti v čitateľskom kútiku
- výtvarná a pracovná dielňa
- grafomotorické činnosti
- pozorovanie interiéru a exteriéru školy
- autorské prezentácie detí
- digitálne aktivity

Inkluzívna diferenciacia a pedagogická podpora

- Dieťa môže vytvoriť knihu s rôznym počtom strán podľa veku, vytrvalosti a individuálnych možností.
- Dieťa, ktoré ešte nedokáže slovne vytvoriť príbeh, môže komunikovať prostredníctvom obrázkov, gest, jednotlivých slov alebo krátkych viet.
- Pri grafomotorike sa prispôsobuje veľkosť plochy, hrúbka písacieho nástroja a náročnosť prvkov.
- Pri priestorových pokynoch sa najprv pracuje s reálnymi predmetmi a až následne s plochou obrázka, ak to dieťa potrebuje.
- Kreslený pracovný postup je členený na malý počet jasných krokov a podľa potreby sa dopĺňa názornou ukážkou.
- Pri lepení a práci s drobnými prvkami sa upravuje veľkosť materiálu podľa jemnomotorických možností dieťaťa.
- Deti s nedostatočnou znalosťou slovenčiny využívajú fotografie, obrázky a konkrétne prostredie; pomenovania sa prepájajú so slovenskými slovami.
- Učiteľka zapisuje detský text alebo názov podľa diktovania dieťaťa, ak ho dieťa ešte nedokáže graficky zaznamenať.
- Každá kniha je prijímaná ako autentický detský produkt; neporovnáva sa výtvarná ani grafomotorická úroveň detí.

Téma 4 – Rozprávka ožíva na javisku

Charakteristika témy

Téma završuje marcový obsahový celok spoločným divadelným predstavením, v ktorom deti prepájajú skúsenosti z predchádzajúcich týždňov – prácu s knihou, porozumenie príbehu, výrobu kulís, rekvizít a vstupeniek, hudobno-dramatické činnosti aj vlastnú tvorivosť. Príbeh už nie je iba čítaný alebo rozprávany: deti ho vyjadrujú hlasom, pohybom, gestom, mimikou, hudbou a dramatickou rolou.

Deti sa podieľajú na príprave javiska, rozmiestnení kulís, organizácii priestoru, odovzdávaní vstupeniek a samotnom predstavení. Každé dieťa môže prispieť podľa svojich osobnostných predpokladov – hereckou rolou, pohybom, hudbou, manipuláciou s bábkou, prípravou scény alebo pomocnou organizačnou úlohou. Súčasťou predstavenia sú nacvičené piesne, riekanky a pohybové

vstupy. Téma tak prirodzene rozvíja spoluprácu, kultivovaný pohyb, orientáciu v priestore a radosť zo spoločného výsledku.

Trvanie

1 týždeň (marec – záverečný týždeň Mesiaca knihy)

Podtémy

- Od knihy k javisku – príbeh meníme na divadelné predstavenie.
- Skúšame roly, hlas, gesto, mimiku a pohyb.
- Nacvičujeme piesne, riekanky a hudobno-pohybové vstupy.
- Pripravujeme javisko, kulisy a rekvizity vytvorené v predchádzajúcej téme.
- Pohybujeme sa po javisku podľa dohodnutých značiek a symbolov.
- Spolupracujeme – herec, rozprávač, hudobník, bábkoherec, pomocník pri scéne.
- Jednoduchý výrobok pre predstavenie a jeho účel.
- Vstupenky z Témy 2 dostávajú skutočnú funkciu pri pozývaní a prijímaní divákov.
- Hráme naše divadelné predstavenie.
- Spoločná reflexia – čo sa nám podarilo a ako sme sa pri predstavení cítili.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.3 Porozumenie implicitného významu textu	Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje v dramatických a hudobno-pohybových činnostiach.	Dieťa vyjadruje obsah a vlastný zážitok z vybraného príbehu prostredníctvom dramatickej roly, pohybu, gesta, mimiky, hudby alebo práce s bábkou.
Matematika a práca s informáciami	2 Geometria a meranie	Na základe pokynov daných pomocou symbolov ↓, ←, →, ↑ (alebo pomocou iných dohodnutých symbolov pre pohyb v štvorcovej sieti) sa dokáže pohybovať v štvorcovej sieti.	V prípravnej hre sa dieťa pohybuje po jednoduchej štvorcovej sieti podľa šípok alebo dohodnutých symbolov; aktivita sa tematicky prepája s cestou rozprávkovej postavy na javisko alebo ku kulise.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Človek a príroda	6 Prírodné javy	Opíše vybrané prírodné javy a podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania (svetlo a tieň, teplo a horenie, topenie a tuhnutie, vyparovanie, rozpúšťanie, zvuk, sila a pohyb).	Pri príprave divadla deti skúmajú zvuk ako prírodný jav: porovnávajú zvuky vytvorené hlasom, predmetmi a jednoduchými nástrojmi, sledujú, ako sa zvuk mení podľa spôsobu jeho vytvorenia, a vyberajú vhodné zvuky do predstavenia.
Zdravie a pohyb	3 Pohyb a telesná zdatnosť	Ovláda tieto jednoduché akrobatické zručnosti: stoj na jednej nohe, obrat okolo výškovej osi.	V pohybovej príprave na javisko dieťa nacvičuje stoj na jednej nohe a obrat okolo výškovej osi a podľa možností ich využíva v pohybovom alebo hudobno-dramatickom vstupe.
Umenie a kultúra	1.5 Hudobno-pohybové činnosti	Vyjadrí charakter piesní a hudby prirodzeným kultivovaným pohybom.	Pri nacvičených piesňach a hudobných vstupoch dieťa reaguje na charakter hudby prirodzeným kultivovaným pohybom a využíva ho ako súčasť predstavenia.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- dramatická a rolová hra
- hudobno-pohybové a hudobno-dramatické učenie
- zážitkové učenie
- kooperatívne učenie a spoločné plánovanie
- nácvik po krátkych významových celkoch
- priestorová orientácia prostredníctvom symbolov a pohybovej hry
- praktická tvorba a funkčné využitie výrobku
- rovesnícke učenie a vzájomná pomoc
- reflexia spoločného zážitku

Konkrétne aktivity školy

- Spoločné pripomenutie vybraného príbehu a dohoda, ktoré časti budú súčasťou predstavenia.
- Rozdelenie úloh podľa záujmu a osobnostných predpokladov detí; herecká rola nie je povinná.
- Nácvik jednotlivých scén s využitím hlasu, gesta, mimiky, pohybu a bábok.
- Nácvik piesní a riekani, ktoré sa stanú súčasťou divadelného predstavenia.
- Hudobno-pohybové skúšky – deti vyjadrujú charakter hudby prirodzeným kultivovaným pohybom.
- Príprava javiska a rozmiestnenie kulís a rekvizít vyrobených v Téma 2.

- Dokončenie drobných funkčných výrobkov pre predstavenie a pomenovanie ich účelu.
- Pohybová hra so štvorcovou sieťou a šípkami – „Cesta rozprávkovej postavy“.
- Skúška nástupov a odchodov zo scény pomocou jednoduchých dohodnutých vizuálnych značiek.
- Príprava priestoru pre divákov a využitie vlastnoručne vyrobených vstupeniek z Témy 2.
- Hra na divadelnú pokladňu a uvádzanie divákov na miesto.
- Realizácia spoločného divadelného predstavenia.
- Záverečná klaňačka a poďakovanie divákovi.
- Reflexia po predstavení – čo sa mi páčilo, na čo som hrdý, komu som pomohol a ako sme spolupracovali.

Digitálne aktivity

- Audio systém – hudobné podklady, piesne a zvukové efekty predstavenia.
- Digitálny fotoaparát – dokumentovanie kulís, scény a spoločného divadelného projektu.
- Interaktívna tabuľa – nácvik pohybu podľa šípok a symbolov v jednoduchšej štvorcovej sieti.
- Bee-Bot – doplnková aktivita „Cesta postavy po javisku“ podľa dohodnutých smerových pokynov.
- Krátka nahrávka skúšky môže byť využitá na spoločnú formatívnu reflexiu, nie na porovnávanie výkonov detí.

Učebné zdroje

- vybraná kniha, rozprávka alebo príbeh
- kulisy, rekvizity a vstupenky vytvorené deťmi
- prenosné divadlo, bábky a kostýmové prvky
- jednoduché hudobné a Orffove nástroje
- podlahová alebo stolová štvorcová sieť, šípky a dohodnuté symboly
- stavebný a výtvarný materiál na drobné výrobky
- audio systém, digitálny fotoaparát, interaktívna tabuľa a Bee-Bot

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

Formy organizácie

- ranný kruh a spoločné plánovanie
- práca v malých skupinách
- individuálny nácvik podľa potreby
- dramatické a rolové hry
- hudobno-pohybové činnosti
- pohybová hra v štvorcovej sieti
- tvorivá dielňa
- spoločná divadelná skúška
- divadelné predstavenie pre pozvaných divákov
- záverečná reflexia

Inkluzívna diferenciacia a pedagogická podpora

- Každé dieťa má možnosť zvoliť si mieru a spôsob zapojenia; verejná hovoriaca rola nie je podmienkou úspešnej účasti.
- Deti sa môžu zapojiť ako herci, bábkoherci, hudobníci, pomocníci pri kulisách, pokladníci, uvádzači alebo pomocníci pri príprave scény.

- Pre deti s jazykovou bariérou sú vhodné neverbálne, pohybové, hudobné alebo bábkové roly a krátke modelové repliky.
- Deti citlivé na hluk alebo veľkú skupinu môžu mať pokojnejšiu úlohu a pri skúškach možnosť krátkeho oddychu.
- Pohyb v štvorcovej sieti sa diferencuje počtom krokov a zložitosťou smerových pokynov.
- Hudobno-pohybový prejav sa prispôsobuje motorickým možnostiam dieťaťa; nevyžaduje sa jednotná pohybová dokonalosť.
- Pri spoločnej reflexii sa oceňuje spolupráca, odvaha, tvorivosť, pomoc druhým a individuálny pokrok, nie porovnávanie hereckého výkonu.

Obsahový celok 8 – Veľká noc, bezpečnosť a prebúdajúca sa príroda

Téma 1 – Veľká noc u nás i v Bulharsku

Charakteristika témy

Téma približuje deťom Veľkú noc ako sviatok spojený s tradíciami, rodinnými stretnutiami, ľudovými zvykmi, tvorivosťou a príchodom jari. V prostredí školy má osobitný význam porovnávanie slovenských a bulharských veľkonočných tradícií. Deti spoznávajú, čo majú zvyky oboch kultúr spoločné a v čom sa odlišujú, pričom sa vychádza z ich vlastných skúseností, rozprávania rodín, obrazového materiálu, príbehov a praktických činností.

Obsah sa neorientuje na osvojovanie náboženského výkladu sviatku, ale na kultúrne tradície primerané veku detí: zdobenie vajíčok, veľkonočné symboly, rodinné zvyky, vinše, piesne, výtvarné a pracovné činnosti. Pri bulharskej tradícii sa osobitne pracuje s červeným veľkonočným vajíčkom ako kultúrnym prvkom a s porovnávaním spôsobov slávania Veľkej noci v rodinách detí.

Téma prepája porozumenie textu, poznávanie tradičnej kultúry, pracovné postupy, výtvarnú prácu s farbou a pohyb. Deti odpovedajú aj na otázky, ktorých odpoveď nie je v texte uvedená priamo, opisujú postup vlastnej tvorby, pomenúvajú základné a zmiešané farby a zapájajú sa do veľkonočných pohybových hier.

Trvanie

1 týždeň (apríl – obdobie pred Veľkou nocou podľa kalendára školského roka)

Podtémy

- Veľká noc prichádza – čo už o nej vieme z našich rodín.
- Veľká noc na Slovensku – vybrané zvyky a tradície.
- Veľká noc v Bulharsku – vybrané zvyky a tradície.
- Čo máme spoločné a čo robíme inak – jednoduché porovnávanie oboch kultúr.
- Veľkonočné vajíčko ako symbol a výtvarný objekt.
- Červené vajíčko v bulharskej veľkonočnej tradícii.
- Farby Veľkej noci – základné a zmiešané farby.
- Zdobíme vajíčka a opisujeme, ako sme postupovali.
- Veľkonočné vinše, krátke príbehy, riekanky a rozhovory.
- Veľkonočné pohybové hry – stoj, drep, kľak, sed a ľah podľa pokynov.
- Naše rodinné tradície – priestor pre skúsenosti všetkých detí bez hodnotenia toho, ktorý spôsob slávania je „správny“.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.3 Porozumenie implicitného významu textu	Odpovedá na otázky nad rámec doslovného významu textu a dokáže predvídať dej, domýšľať (dedukovať) obsah, aplikovať informácie z textu v prenesených situáciách a pod.	Po počúvaní krátkeho veľkonočného príbehu, rozprávania alebo práce s obrazovým materiálom dieťa odpovedá na otázky, ktorých odpoveď nie je uvedená priamo, predvída pokračovanie a prepája informácie s vlastnou skúsenosťou.
Človek a spoločnosť	5 História okolia	Uvedie príklad tradičnej regionálnej kultúry podľa miestnych podmienok.	Dieťa uvedie príklad veľkonočného zvyku alebo tradície, s ktorou sa stretáva vo svojom rodinnom alebo kultúrnom prostredí; v škole sa cielene porovnávajú slovenské a bulharské tradície.
Človek a svet práce	2 Konštruovanie	Jednoducho opíše postup zhotovenia vybraných výrobkov.	Po výrobe veľkonočného výrobku alebo zdobení vajíčka dieťa v jednoduchej postupnosti opíše, čo potrebovalo a čo robilo najskôr, potom a nakoniec.
Umenie a kultúra	2.3 Výtvarné činnosti s farbou	Pomenuje základné a zmiešané farby.	Pri zdobení veľkonočných vajíčok a ďalšej výtvarnej tvorbe dieťa pomenúva používané základné a zmiešané farby a vedome ich vyberá do vlastnej kompozície.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Zdravie a pohyb	3 Pohyb a telesná zdatnosť	Vykoná tieto základné polohy a postoje podľa pokynov: stoj, drep, kľak, sed, ľah.	Vo veľkonočných pohybových hrách dieťa reaguje na slovný alebo obrazový pokyn a vykonáva základné polohy a postoje: stoj, drep, kľak, sed a ľah.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie a učenie prostredníctvom vlastnej skúsenosti
- interaktívne a dialogické čítanie s otázkami nad rámec doslovného významu textu
- porovnávanie kultúrnych tradícií bez hierarchizácie a stereotypizácie
- rozhovor a zdieľanie rodinných skúseností
- názorné učenie prostredníctvom reálnych predmetov, fotografií a obrazového materiálu
- praktické pracovné činnosti a verbalizácia pracovného postupu
- výtvarné experimentovanie s farbou
- pohybové učenie podľa slovných a obrazových pokynov
- kooperatívne učenie a vzájomná pomoc
- reflexia vlastnej tvorby a spoločného zážitku

Konkrétne aktivity školy

- Ranný kruh „Ako slávime Veľkú noc doma“ – deti podľa záujmu prinášajú skúsenosti zo svojich rodín.
- Obrazové porovnávanie vybraných slovenských a bulharských veľkonočných tradícií.
- Rozhovor o tom, že rodiny môžu sviatky prežívať rôzne a nie všetky rodiny musia dodržiavať rovnaké zvyky.
- Interaktívne čítanie krátkeho veľkonočného príbehu s otázkami typu: Čo sa asi stane? Prečo si to myslíš? Čo by si urobil ty? Ako to vieme, aj keď to príbeh nepovedal priamo?
- Slovenské veľkonočné tradície – primerané oboznámenie s kraslicami, vinšmi a ďalšími zvykmi podľa skúseností detí.
- Bulharské veľkonočné tradície – práca s červeným vajíčkom a ďalšími kultúrnymi prvkami primerane veku detí.
- Porovnávacia hra „Rovnaké – podobné – iné“ s obrázkami veľkonočných zvykov.
- Zdobenie veľkonočných vajíček bezpečnou výtvarnou technikou.
- Výtvarná činnosť „Farby Veľkej noci“ – pomenúvanie základných a zmiešaných farieb pri vlastnej tvorbe.
- Výroba jednoduchého veľkonočného výrobku; po dokončení dieťa slovne opíše svoj pracovný postup.
- Spoločné usporiadanie obrázkov pracovného postupu: čo bolo najskôr, čo potom a čo nakoniec.
- Veľkonočná pohybová hra „Vajíčko hovorí“ – deti podľa pokynu prechádzajú do stoja, drepu, kľaku, sedu a ľahu.
- Pohybová dramatizácia jarného prebúdzania a veľkonočných motívov s využitím základných polôh tela.
- Výstavka detských veľkonočných prác s krátkym autorským komentárom detí.

Digitálne aktivity

- Interaktívna tabuľa – triedenie a porovnávanie obrazových symbolov a tradícií Slovenska a Bulharska.

- Digitálny fotoaparát – dokumentovanie jednotlivých krokov pri výrobe veľkonočného výrobku; fotografie sa následne zoradia do správnej postupnosti.
- Tablet alebo interaktívna tabuľa – obrazová sekvencia príbehu, pri ktorej deti predvídajú ďalší dej.
- Digitálna lupa – pozorovanie detailov povrchu vajíčka, výtvarnej stopy alebo štruktúry použitých materiálov.
- Audio systém – počúvanie primeraných slovenských a bulharských piesní alebo riekaniek viazaných na jarňé a veľkonočné obdobie.

Učebné zdroje

- detské knihy, krátke príbehy a obrazový materiál s veľkonočnou tematikou
- fotografie a ilustrácie vybraných slovenských a bulharských tradícií
- vajíčka alebo bezpečné makety vajíčok podľa zvolenej techniky
- farby, štetce, voskovky, pastelky, papier, lepidlá a ďalší bezpečný výtvarný materiál
- obrázkové karty pracovného postupu
- obrazové karty základných polôh tela
- predmety a dekoratívne prvky spojené s veľkonočnými tradíciami
- digitálny fotoaparát, digitálna lupa, interaktívna tabuľa, tablet a audio systém

Formy organizácie

- ranný kruh a komunitný rozhovor
- spoločné interaktívne čítanie
- práca v malých skupinách a vo dvojiciach
- individuálna výtvarná a pracovná činnosť
- tvorivá dielňa
- pohybové hry v triede alebo vonku
- digitálne aktivity
- výstavka a prezentácia detských prác

Inkluzívna diferenciacia a pedagogická podpora

- Téma rešpektuje, že deti môžu pochádzať z rodín s odlišnými kultúrnymi, národnostnými alebo rodinnými tradíciami a nie všetky rodiny Veľkú noc slávia rovnakým spôsobom.
- Dieťa nie je nútené hovoriť o rodinných zvykoch; môže sa zapojiť prostredníctvom obrázka, výtvarnej alebo praktickej činnosti.
- Pri deťoch s nedostatočnou znalosťou slovenčiny sa využívajú reálne predmety, fotografie, gestá, obrazové sekvencie a krátke modelové vety.
- Pri otázkach nad rámec textu učiteľka diferencuje náročnosť: od výberu z možností a obrazovej opory až po samostatné zdôvodnenie.
- Pri pracovnom postupe môže dieťa používať fotografie alebo obrázkové karty „najsôr – potom – nakoniec“.
- Pri výtvarnej činnosti sa prispôbuje veľkosť pracovnej plochy, nástroj a technika jemnomotorickým možnostiam dieťaťa.
- Pri pohybových aktivitách sa rešpektujú individuálne motorické možnosti; hodnotí sa porozumenie pokynu a primerané vykonanie polohy, nie rýchlosť.
- Slovenské a bulharské tradície sa predstavujú ako rovnocenné kultúrne skúsenosti; vyhýbame sa hodnoteniu, stereotypom a deleniu na „naše“ a „cudzie“.

Téma 2 – Záchranári medzi nami

Charakteristika témy

Téma približuje deťom prácu záchranárov prostredníctvom priameho zážitku, rozhovoru, názorných ukážok a modelových situácií. Jej ťažiskom je interaktívny program prvej pomoci so záchranármi, pri ktorom deti primerane veku spoznávajú, kedy človek potrebuje pomoc, ako o pomoc požiadať, ako privolať dospelého a ako sa správať v situáciách, ktoré môžu ohroziť zdravie.

Deti si rozširujú poznanie ľudského tela v základných anatomických kategóriách a prepájajú ho s praktickým poznávaním práce záchranára. Učia sa rozlišovať situácie, v ktorých môžu pomôcť samy jednoduchým bezpečným spôsobom, od situácií, v ktorých musia bezodkladne vyhľadať pomoc dospelšej osoby. Prostredníctvom profesijnej hry spoznávajú pracovnú náplň záchranára a ďalších pomáhajúcich profesií.

Digitálne a informačno-komunikačné technológie sa využívajú na premýšľanie, nie iba na pasívne sledovanie: deti porovnávajú informácie z obrazového alebo krátkeho audiovizuálneho materiálu s tým, čo im ukáže záchranár, čo už zažili a čo vedia z iných zdrojov.

Trvanie

1 týždeň (apríl)

Podtémy

- Kto je záchranár a komu pomáha.
- Interaktívne stretnutie so záchranármi – prvá pomoc primeraná veku detí.
- Poznávame svoje telo – základné časti ľudského tela.
- Kedy je situácia nebezpečná pre zdravie.
- Keď potrebujem pomoc – požiadam o pomoc a poďakujem.
- Kedy voláme dospelého a čo mu potrebujeme povedať.
- Záchranár ako profesia – čo pri práci robí a čo potrebuje.
- Modelové situácie: pád, drobné poranenie, nevoľnosť, nebezpečný predmet alebo situácia.
- Čo viem z videa, čo mi ukázal záchranár a čo už poznám zo života.
- Pomáhame bezpečne – dieťa nevstupuje do situácie, ktorá by ho mohlo ohroziť.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
--------------------	---------------------	--------------------------	----------------------

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.3 Porozumenie implicitného významu textu	Uvažuje nad informáciami prezentovanými prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, porovnáva ich s vlastnou skúsenosťou a s tým, čo vie z iných zdrojov.	Po krátkom obrazovom alebo audiovizuálnom podnete dieťa porovnáva získané informácie s ukážkou záchranára, vlastnou skúsenosťou a tým, čo už o bezpečnosti a pomoci vie.
Človek a príroda	4 Človek	Opíše ľudské telo v základných anatomických kategóriách.	Pri práci s modelom, obrázkom alebo vlastným telom dieťa primerane pomenúva a opisuje základné časti ľudského tela a prepája ich s témou zdravia a poranenia.
Človek a spoločnosť	10 Prosociálne správanie	Požiadá o pomoc, keď si to situácia vyžaduje a poďakuje za pomoc od druhých.	V modelových situáciách dieťa rozpozna, že potrebuje pomoc, primerane o ňu požiada dospelého alebo rovesníka a po poskytnutí pomoci poďakuje.
Človek a svet práce	5 Remeslá a profesie	Pozná základnú pracovnú náplň vybraných profesií (napr. lekár, šofér, učiteľ, policajt).	Po stretnutí so záchranármi dieťa vlastnými slovami opisuje, čo záchranár pri práci robí, komu pomáha a aké pomôcky alebo vozidlo môže pri práci používať.
Zdravie a pohyb	1 Zdravie a zdravý životný štýl	Identifikuje zdravie ohrozujúce situácie.	Dieťa na obrázkoch, v rozhovore a v bezpečných modelových situáciách rozlišuje správanie a okolnosti, ktoré môžu ohroziť zdravie, a navrhuje primeraný bezpečný postup.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie prostredníctvom priameho stretnutia so záchranármi
- názorná ukážka a praktické modelové situácie primerané veku
- situačné a rolové hry
- problémové otázky „Čo urobím, keď...?“
- pozorovanie a opis ľudského tela
- učenie prostredníctvom rozhovoru s odborníkom
- porovnávanie informácií z IKT s vlastnou skúsenosťou a ďalšími zdrojmi
- prosociálne učenie – požiadanie o pomoc, prijatie pomoci a poďakovanie

- profesijná a námetová hra
- reflexia zážitku po interaktívnom programe

Konkrétne aktivity školy

- Interaktívny program prvej pomoci so záchranármi priamo v materskej škole.
- Rozhovor so záchranárom: komu pomáha, ako vyzerá jeho pracovný deň a čo potrebuje pri práci.
- Prehliadka bezpečných pomôcok záchranára, ktoré odborník deťom predstaví.
- „Moje telo“ – pomenúvanie základných častí tela na sebe, modeli, bábike alebo obrázku.
- Modelové situácie „Potrebujem pomoc“ – dieťa osloví dospelého, stručne vysvetlí problém a poďakuje za pomoc.
- Triedenie obrázkov „bezpečné – môže ohroziť zdravie“ s vysvetľovaním vlastného rozhodnutia.
- „Čo urobíš, keď...?“ – krátke situačné príbehy o páde, drobnom poranení, nevoľnosti alebo nájdení nebezpečného predmetu.
- Nácvik zásady: pri vážnej alebo nejasnej situácii dieťa najskôr privolá dospelého a nevystavuje nebezpečenstvu seba.
- Námetová hra „Záchranná služba“ – rozdelenie rolí záchranára, pacienta, dispečera či vodiča podľa možností detí.
- Priradovanie profesie k pracovným pomôckam a činnostiam.
- Po krátkom videu alebo obrazovej prezentácii deti hovoria: čo som videl, čo som už vedel a čo nám záchranár ukázal inak alebo podrobnejšie.
- Záverečný ranný kruh „Čo už viem urobiť, keď niekto potrebuje pomoc“.

Digitálne aktivity

- Interaktívna tabuľa – triedenie obrazových situácií na bezpečné a zdravie ohrozujúce.
- Krátky vekovo primeraný audiovizuálny materiál o práci záchranára ako podklad pre ID 13; po sledovaní nasleduje porovnávací rozhovor.
- Digitálny fotoaparát – dokumentovanie návštevy záchranárov a bezpečných ukážok; fotografie sa následne využijú na rekonštrukciu zážitku.
- Interaktívna kniha s perom – podľa dostupného obsahu pomenúvanie ľudského tela alebo profesií.
- Digitálne technológie nenahrádzajú priamu skúsenosť so záchranárom ani praktické a situačné učenie.

Učebné zdroje

- záchranár ako odborník a jeho vekovo primeraná praktická ukážka
- model alebo obrázky ľudského tela, bábika
- obrázkové karty bezpečných a rizikových situácií
- obrázky profesií a pracovných pomôcok
- lekárnička a bezpečné demonštračné pomôcky používané iba pod vedením dospeléj osoby
- námetové hračky a rekvizity pre hru na záchrannú službu
- interaktívna tabuľa, digitálny fotoaparát, tablet alebo interaktívna kniha s perom podľa dostupnosti

Formy organizácie

- ranný kruh a komunitný rozhovor
- interaktívne stretnutie s odborníkom
- frontálna ukážka v nevyhnutnom rozsahu
- práca v malých skupinách a dvojiciach
- situačné a rolové hry

- individuálna práca s obrázkom alebo modelom
- námetová hra v hernom centre
- digitálna aktivita s následnou diskusiou
- záverečná reflexia

Inkluzívna diferenciácia a pedagogická podpora

- Pri modelových situáciách sa nepoužívajú realistické alebo znepokojujúce zobrazenia poranení; obsah zostáva primeraný predškolskému veku.
- Dieťa nemusí hrať rolu pacienta ani opisovať osobnú skúsenosť s úrazom, ak mu je to nepríjemné.
- Deti s nedostatočnou znalosťou slovenčiny majú oporu v obrázkoch, gestách, modeli tela, reálnych predmetoch a krátkych modelových vetách.
- Pri pomenúvaní tela sa akceptuje ukázanie alebo výber obrázka ako prechod k slovnému pomenovaniu.
- Pri prosociálnych situáciách učiteľka modeluje jednoduché formulácie: „Prosím, pomôž mi.“ – „Ďakujem.“
- Deti s oslabenou pozornosťou pracujú v kratších blokoch a majú jasne oddelené jednotlivé kroky činnosti.
- Deti, ktoré sú citlivé na uniformy, zdravotnícke prostredie alebo hlasné zvuky, sa môžu na návštevu pripraviť prostredníctvom fotografie a môžu pozorovať z väčšej vzdialenosti.
- Hodnotí sa porozumenie bezpečnému postupu, nie odvaha vstúpiť do simulovanej situácie.

Téma 3 – Hasiči pomáhajú

Charakteristika témy

Téma nadväzuje na stretnutie so záchranármi a rozširuje poznávanie pomáhajúcich profesií o prácu hasičov. Je založená na návšteve hasičov a na priamom, názornom a zážitkovom poznávaní ich práce, výstroja, techniky a bezpečného správania. Deti spoznávajú, že hasiči nezasahujú iba pri požiaroch, ale pomáhajú ľuďom aj v ďalších mimoriadnych situáciách.

Obsah témy prepája bezpečnosť, dopravnú výchovu, poznávanie materiálov a výrobkov, pohyb a jazykové porozumenie. Pri práci s jednoduchými slovnými spojeniami sa deti učia rozlišovať doslovný a prenesený význam. Pri dopravných situáciách si uvedomujú, prečo musí mať vozidlo záchranných zložiek bezpečný priestor na prejazd a aké riziká môžu vzniknúť v cestnej premávke.

Štandard z oblasti Človek a príroda sa v tejto téme realizuje cez úžitkové rastliny a materiály, ktoré z nich človek získava – napríklad drevo, papier či textilné vlákna. Deti premýšľajú, z čoho sú vyrobené predmety v ich okolí a prečo rôzne materiály reagujú na teplo a oheň odlišne. Praktické pokusy s ohňom sa s deťmi nevykonávajú; bezpečnostné súvislosti sa sprostredkujú rozhovorom, triedením, názorným materiálom a ukážkou odborníka.

Trvanie

1 týždeň (apríl)

Podtémy

- Kto je hasič a kedy nám pomáha.
- Návšteva hasičov – výstroj, ochranné pomôcky a hasičská technika.

- Čo robiť, keď spozorujeme nebezpečenstvo – privoláme dospelého a správame sa bezpečne.
- Hasičské vozidlo v cestnej premávke.
- Nebezpečenstvá na ceste a bezpečný priestor pre vozidlá záchranných zložiek.
- Z čoho sú veci vyrobené – drevo, papier a ďalšie materiály z úžitkových rastlín.
- Potravinový a technický úžitok rastlín.
- Čo znamená, keď niekto „horí nedočkavosťou“ alebo má „oheň v očiach“ – jednoduchý prenesený význam.
- Hasičská pohybová dráha – správna chôdza a beh.
- Pomáhame, ale nevystavujeme sa nebezpečenstvu.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.4 Znalosť žánrov a jazykových prostriedkov písanej reči	Dokáže vysvetliť prenesený (symbolický) význam jednoduchých slovných spojení.	V rozhovore a krátkom príbehu s hasičskou tematikou dieťa primerane vysvetľuje jednoduché obrazné spojenia a rozlišuje, či je význam myslený doslovne alebo prenesene.
Človek a príroda	2 Rastliny	Uvedie potravinový a technický úžitok niektorých úžitkových rastlín a húb.	Dieťa uvádza príklady potravinového úžitku rastlín a spoznáva aj technický úžitok, napríklad drevo a papier zo stromov alebo textilné vlákna z vybraných rastlín; poznatky prepája s materiálmi predmetov vo svojom okolí.
Človek a spoločnosť	3 Dopravná výchova	Pozná nebezpečenstvá súvisiace s cestnou premávkou.	Pri modelových dopravných situáciách dieťa identifikuje vybrané riziká cestnej premávky a chápe potrebu bezpečného správania pri prejazde hasičského alebo iného vozidla záchranných zložiek.
Človek a svet práce	4 Technológie výroby	Identifikuje suroviny potrebné na prípravu niektorých vybraných bežne používaných výrobkov.	Dieťa pri vybraných predmetoch a materiáloch pomenúva alebo priradzuje základnú surovinu, z ktorej sa výrobok pripravuje, napríklad papier – drevo, drevený predmet – drevo.
Zdravie a pohyb	3 Pohyb a telesná zdatnosť	Ovláda správnu techniku chôdze a behu.	V hasičskej pohybovej dráhe a pohybových hrách dieťa uplatňuje správnu techniku chôdze a behu primerane svojim motorickým možnostiam.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie prostredníctvom návštevy hasičov
- pozorovanie reálnej výstroje, ochranných pomôcok a techniky

- rozhovor s odborníkom a kladenie detských otázok
- situačné a modelové učenie v oblasti bezpečnosti a dopravy
- jazykové hry s doslovným a preneseným významom
- triedenie a priradovanie rastlín, surovín, materiálov a výrobkov
- problémové učenie „Z čoho je to vyrobené?“
- pohybové učenie a prekážková dráha
- kooperatívne hry a vzájomná pomoc
- reflexia priameho zážitku

Konkrétne aktivity školy

- Návšteva hasičov v materskej škole alebo vekovo primerané stretnutie s hasičskou technikou.
- Rozhovor „Kedy hasiči pomáhajú?“ – deti formulujú svoje predstavy a následne ich porovnávajú s vysvetlením hasiča.
- Pozorovanie hasičskej výstroje a ochranných pomôcok; pomenovanie ich účelu podľa vysvetlenia odborníka.
- Bezpečnostný rozhovor: dieťa sa pri požiari alebo inom vážnom nebezpečenstve nepokúša situáciu riešiť samo, ale upozorní dospelého a riadi sa jeho pokynmi.
- Modelová dopravná situácia s autíčkami alebo podlahovou cestou – kde môže vzniknúť nebezpečenstvo a prečo musí mať zásahové vozidlo priestor.
- Triedenie obrázkov „bezpečné – nebezpečné správanie v cestnej premávke“.
- Jazyková hra „Naozaj horí?“ – deti porovnávajú doslovný význam slova oheň s jednoduchým obrazným použitím v slovných spojeniach.
- Pozorovanie predmetov z dreva a papiera a rozhovor o tom, odkiaľ pochádza základná surovina.
- Triedenie úžitkových rastlín podľa toho, či nám poskytujú potravinu alebo materiál na ďalšie spracovanie.
- Priradovacia hra „Surovina – výrobok“: strom/drevo – papier, drevený predmet; ďalšie príklady podľa skúseností detí.
- Hasičská pohybová dráha – chôdza po vyznačenej trase, beh medzi značkami, obchádzanie prekážok a bezpečné zastavenie.
- Pohybová hra „Hasiči vyrážajú“ so striedaním chôdze a behu podľa signálu.
- Výtvarné alebo konštrukčné zachytenie hasičského vozidla ako doplnková činnosť bez priradovania nového výkonového štandardu.
- Záverečný kruh – čo nové sme sa od hasičov dozvedeli a čo je najdôležitejšie pre našu bezpečnosť.

Digitálne aktivity

- Digitálny fotoaparát – dokumentovanie návštevy hasičov a vybraných častí techniky so súhlasom a podľa pravidiel školy.
- Interaktívna tabuľa – modelové dopravné situácie a triedenie bezpečného a nebezpečného správania.
- Digitálny mikroskop alebo digitálna lupa – pozorovanie štruktúry dreva, papiera alebo rastlinného materiálu.
- Bee-Bot – doplnková aktivita na podložke s cestami: naplánovanie bezpečnej trasy hasičského vozidla k cieľu; aktivita sa využíva ako rozvoj algoritmického myslenia, nie ako nový výkonový štandard.
- Krátka obrazová prezentácia – rastlina, surovina, výrobok; deti vytvárajú jednoduché súvislosti.

Učebné zdroje

- hasič ako odborník, hasičská výstroj a technika podľa možností návštevy
- obrázky a modely dopravných situácií, autíčka a podlahová cesta
- obrázkové karty bezpečného a nebezpečného správania
- prírodniny a vzorky materiálov – drevo, papier, rastlinné vlákna podľa dostupnosti
- obrázky úžitkových rastlín, potravín, surovín a výrobkov
- krátke príbehy a slovné spojenia vhodné na vysvetľovanie preneseného významu
- pomôcky na pohybovú dráhu – kužele, značky, obruče a bezpečné prekážky
- digitálny fotoaparát, interaktívna tabuľa, digitálna lupa alebo mikroskop a Bee-Bot

Formy organizácie

- ranný kruh a rozhovor
- priame stretnutie s odborníkom
- pozorovanie a názorná ukážka
- práca v malých skupinách a vo dvojiciach
- situačné a dopravné hry
- jazykové hry
- prírodovedné triedenie a priradovanie
- pohybová dráha a pohybové hry
- digitálne aktivity
- záverečná reflexia

Inkluzívna diferenciácia a pedagogická podpora

- Návšteva hasičov sa vopred deťom vysvetlí; deti citlivé na uniformy, veľké vozidlo alebo hlasné zvuky môžu pozorovať z väčšej vzdialenosti.
- Siréna sa nepoužíva nečakane; prípadná zvuková ukážka musí byť vopred oznámená a primeraná prostrediu materskej školy.
- Pri jazykových úlohách s preneseným významom sa využíva obrázok, dramatická ukážka a porovnanie doslovnej a obraznej situácie.
- Deti s nedostatočnou znalosťou slovenčiny môžu pri triedení a priradovaní najprv ukázať správnu dvojicu a až následne ju slovne pomenovať.
- Pri práci s rastlinami, surovinami a výrobkami sa používa čo najviac konkrétnych predmetov a reálnych vzoriek.
- Pohybová dráha sa diferencuje dĺžkou trasy, tempom a počtom prekážok podľa motorických možností dieťaťa.
- Dieťa nie je vystavované realistickým obrazom požiarov, úrazov ani katastrof; bezpečnostný obsah zostáva vekovo primeraný.
- Hodnotí sa porozumenie bezpečnosti, poznanie súvislostí a individuálny pokrok, nie odvaha alebo rýchlosť.

Téma 4 – Jar sa prebúdzá

Charakteristika témy

Téma uzatvára aprílový obsahový celok návratom k prírode a k bezprostrednému pozorovaniu zmien v školskej záhrade. Deti sledujú jarne prebúdžanie rastlín, pučanie stromov, rast trávy, zmeny

počasie a potrebu vody pre živé organizmy. Využíva sa veľký prírodný školský dvor, stromy, vyvýšené záhony a ďalšie prírodné prvky areálu školy.

Pri práci s príbehom deti rozlišujú, čo sa môže v prírode skutočne stať a čo patrí do sveta fantázie. Matematické učenie sa prirodzene realizuje priamo v priestore záhrady: deti opisujú polohu rastlín, predmetov a prírodných objektov a podľa pokynov ich umiestňujú alebo vyhľadávajú. Téma tak cielene dopĺňa oblasť Matematika a práca s informáciami, ktorá v prvých troch témach OC 8 nebola zastúpená.

Deti skúmajú význam vody pre rastliny, živočíchy a človeka, pomenúvajú prírodné materiály a využívajú ich pri pozorovaní a tvorivej hre. Pohyb je súčasťou pobytu vonku a zároveň predmetom rozhovoru o zdraví – deti formulujú, prečo je pravidelný pohyb dôležitý pre človeka.

Trvanie

1 týždeň (apríl)

Podtémy

- Jar v našej školskej záhrade – čo sa od zimy zmenilo.
- Púčiky, mladé listy, tráva a prvé jarné rastliny.
- Čo je v jarnom príbehu skutočné a čo vymyslené.
- Kde sa čo nachádza – hore, dole, pred, za, medzi, vpravo, vľavo, v strede a v rohu.
- Voda prebúdza záhradu – význam vody pre rastliny, živočíchy a človeka.
- Prírodné materiály okolo nás – kameň, drevo, slama, perie, vlna a ďalšie podľa reálneho prostredia.
- Sadíme, polievame a pozorujeme – sadenie a starostlivosť o rastliny v našich vyvýšených záhonoch.
- Pohyb v jarnej záhrade – prečo prospieva nášmu zdraviu.
- Jarná bádateľská vychádzka po areáli školy.
- Chránime to, čo rastie a žije v našej záhrade.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.4 Znalosť žánrov a jazykových prostriedkov písanej reči	Vie primerane vysvetliť rozdiel medzi fiktívnymi a skutočnými príbehmi zo života.	Po čítaní alebo rozprávaní jarného príbehu dieťa rozlišuje udalosti, ktoré sa môžu reálne stať v prírode alebo v živote, od fantazijných prvkov a svoje rozhodnutie primerane vysvetlí.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Matematika a práca s informáciami	2 Geometria a meranie	Odmeria vzdialenosť a určený rozmer predmetu (v skutočnosti, aj na obrázku) odhadom a pomocou určenej aj zvolenej neštandardnej jednotky (krok, dlaň, pomocný predmet). Výsledok merania vysloví počtom použitých jednotiek merania (v obore do 10).	Pri sadení a práci v záhrade dieťa odhaduje a meria vzdialenosť alebo vybraný rozmer pomocou kroku, dlane či inej neštandardnej jednotky a výsledok vyjadruje počtom použitých jednotiek do 10.
Človek a príroda	5 Neživá príroda	Pozná význam vody pre rastliny, živočíchy a človeka.	Pri polievaní záhonov a pozorovaní jarnej prírody dieťa vysvetľuje, že vodu potrebujú rastliny, živočíchy aj človek, a uvádza konkrétne príklady zo svojho života a prostredia školy.
Človek a príroda	2 Rastliny	Opíše podmienky zabezpečujúce klíčenie a rast rastliny.	Pri sadení semien a sadeníc do vyvýšených záhonov dieťa pozoruje a opisuje, že rastlina potrebuje na klíčenie a rast primerané podmienky, najmä vodu, svetlo, vhodné prostredie a starostlivosť.
Zdravie a pohyb	1 Zdravie a zdravý životný štýl	Uvádza, prečo je pohyb dôležitý pre zdravie človeka.	Po pohybových aktivitách vonku dieťa vlastnými slovami uvádza, ako pohyb prospieva telu a zdraviu, a prepája poznatok s vlastným zážitkom z hier a pobytu v záhrade.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- priame pozorovanie a zážitkové učenie v školskej záhrade
- bádateľsky orientované učenie – pozorovanie, otázka, predpoklad a jednoduché overenie
- interaktívne čítanie a porovnávanie reality s fikciou
- matematické učenie v reálnom priestore
- slovné navigovanie a pohyb podľa priestorových pokynov
- praktická starostlivosť o rastliny
- triedenie a pomenúvanie prírodných materiálov
- pohybové učenie vonku
- kooperatívna práca vo dvojiciach a malých skupinách

- reflexia vlastného pozorovania a zážitku

Konkrétne aktivity školy

- Jarná bádateľská vychádzka po veľkom prírodnom dvore – deti hľadajú konkrétne znaky jari.
- Pozorovanie púčikov, mladých listov, trávy a ďalších zmien na stromoch a v záhonoch.
- Fotografické porovnanie rovnakého miesta alebo stromu v inom ročnom období, ak je školská dokumentácia k dispozícii.
- Čítanie krátkeho jarného príbehu a hra „Mohlo sa to naozaj stať?“ – triedenie skutočných a fantazijných udalostí.
- Matematická aktivita „Merame v záhrade“ – deti odhadujú a následne merajú vzdialenosť medzi vybranými miestami alebo rozmer záhona pomocou kroku, dlane či inej dohodnutej neštandardnej jednotky; výsledok vyjadrujú počtom jednotiek do 10.
- „Koľko krokov?“ – deti vo dvojiciach porovnávajú odhad s výsledkom merania a slovne oznámia, koľko zvolených jednotiek namerali.
- Sadenie v našich vyvýšených záhonoch – deti primerane veku pripravujú miesto na sadenie, vkladajú sadenice alebo semená do pôdy, jemne ich zahrnú zeminou a následne zalejú. Pozorujú, čo rastlina potrebuje na rast, a priebežne sa o vysadené rastliny starajú.
- Polievanie vysadených rastlín vo vyvýšených záhonoch a rozhovor o tom, prečo rastliny potrebujú vodu, pôdu, svetlo a primeranú starostlivosť.
- Rozhovor „Kto všetko potrebuje vodu?“ – rastliny, živočíchy a človek.
- Jednoduché pozorovanie pôdy pred a po zaliatí bez formulovania nového výkonového štandardu.
- Zber voľne dostupných prírodnín bez poškodzovania živých rastlín a pomenúvanie prírodných materiálov.
- Triedenie „prírodný materiál – predmet vytvorený človekom“.
- Tvorba malej jarnej kompozície alebo mandaly z už opadaných a bezpečne nazbieraných prírodnín.
- Pohybová hra medzi stromami a v záhrade – chôdza, beh a jednoduché pohybové úlohy primerané priestoru.
- Po pohybe rozhovor „Čo robí pohyb s naším telom?“ – deti opisujú vlastné pocity a formulujú význam pohybu pre zdravie.
- Záverečný kruh vonku – „Čo sa v našej záhrade na jar prebúdzá?“

Digitálne aktivity

- Digitálny fotoaparát – dokumentovanie jarných zmien v záhrade a vytvorenie jednoduchej obrazovej časovej postupnosti.
- Digitálny mikroskop alebo digitálna lupa – pozorovanie detailu púčika, listu, kôry, pôdy alebo prírodného materiálu bez poškodzovania živých organizmov.
- Interaktívna tabuľa – rozlišovanie reálnych a fantazijných prvkov v obrazových príbehoch.
- Bee-Bot – doplnková orientačná hra s jarnou podložkou, pri ktorej deti používajú priestorové a smerové pojmy; nenahrádza však reálnu orientáciu v priestore záhrady.
- Digitálny fotoaparát alebo tablet – porovnanie fotografie stromu či záhona pred zmenou a po nej, ak má škola vlastnú dokumentáciu.

Učebné zdroje

- prírodný areál školy, stromy, tráva, vyvýšené záhony a rastliny
- kanvičky, primerané záhradné pomôcky, zemina, semená a sadenice podľa aktuálnej výsadby školy
- prírodniny – kameň, drevo, slama, perie, vlna a ďalšie podľa dostupnosti
- jarné príbehy, obrázkové knihy a obrazové sekvencie

- kartičky so skutočnými a fantazijnými situáciami
- predmety a značky na priestorové matematické hry
- digitálny fotoaparát, digitálny mikroskop alebo lupa, interaktívna tabuľa a Bee-Bot

Formy organizácie

- ranný kruh a rozhovor
- pobyt a učenie v školskej záhrade
- bádateľská vychádzka
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- individuálne pozorovanie
- praktické sadenie a následná starostlivosť o vyvýšené záhony
- matematické a orientačné hry v reálnom priestore
- pohybové hry vonku
- digitálne pozorovanie
- záverečná reflexia v kruhu

Inkluzívna diferenciácia a pedagogická podpora

- Pri priestorových pojmoch sa využíva reálny pohyb, gesto, konkrétny predmet a vizuálna opora; náročnosť pokynov sa prispôsobuje dieťaťu.
- Deti s nedostatočnou znalosťou slovenčiny môžu najprv reagovať pohybom alebo umiestnením predmetu a následne pomenovať priestorový vzťah.
- Pri rozlišovaní fikcie a reality sa používajú jednoznačné obrazové situácie a postupuje sa od konkrétnych príkladov k slovnému vysvetleniu.
- Deti citlivé na dotyk prírodnín nemusia manipulovať s konkrétnym materiálom; môžu ho pozorovať, pomenovať alebo triediť pomocou obrázkov.
- Záhradné a pohybové činnosti sa prispôbujú motorickým možnostiam detí a bezpečnosti terénu.
- Pri bádaní sa oceňuje otázka, všímavosť a vlastný objav, nie iba správna slovná odpoveď.
- Pri práci s vodou sa rešpektuje hospodárnosť a starostlivosť o prírodu; nejde o voľné plytvanie vodou.
- Každé dieťa má možnosť prispieť vlastným pozorovaním z prírody a svojím tempom.

Obsahový celok 9 – Srdcom k spoločným zážitkom

Charakteristika obsahového celku

Obsahový celok „Srdcom k spoločným zážitkom“ je zameraný na budovanie vzťahov, spolupatričnosti, spolupráce a pozitívneho vzťahu dieťaťa k rodine, prírode, mestu a spoločenstvu materskej školy. Deti získavajú poznatky predovšetkým prostredníctvom priameho zážitku: pri spoločných aktivitách s mamičkami a rodinami, pri pobyte v lese, počas objavovania Bratislavy a pri tvorivých a bádateľských projektoch. Obsahový celok prirodzene prepája komunikačné, matematické, prírodovedné, spoločenské, pracovné, umelecké a pohybové skúsenosti. Dôraz sa kladie na samostatnosť, tvorivosť, kooperáciu, ohľaduplnosť, praktické učenie a využívanie reálneho prostredia školy a jej okolia.

Témy obsahového celku

- **Téma 1 – Ďakujem, mamička**
- **Téma 2 – Lesné dobrodružstvá**
- **Téma 3 – Objavujeme naše mesto**
- **Téma 4 – Tvoríme a objavujeme spolu**

Téma 1 – Ďakujem, mamička

Charakteristika témy

Téma je venovaná upevňovaniu citových väzieb medzi dieťaťom a rodinou, predovšetkým mamou. Deti si uvedomujú význam lásky, starostlivosti, poďakovania, vzájomnej pomoci a úcty. Prostredníctvom rozhovorov, tvorivých činností, hudby, pohybu a spoločných aktivít pripravujú program a darčeky ku Dňu matiek. Súčasťou témy je aj spoločné športové popoludnie detí a mamičiek a komunitné stretnutie rodín v prostredí materskej školy.

Podtémy

- Moja rodina
- Čím je moja mama výnimočná
- Darček od srdca
- Pripravujeme program pre mamičky
- Spoločne oslavujeme Deň matiek

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.2.1 Koncept tlače a znalosť knižných konvencií	Na základe ilustrácie rozpráva vlastný jednoduchý príbeh.	Dieťa podľa vlastnej kresby alebo ilustrácie rozpráva o mame, rodine a spoločnom zážitku.
Človek a spoločnosť	8 Základy etikety	Používa prosbu, poďakovanie, ospravedlnenie vzhľadom na aktuálnu situáciu.	Téma prirodzene rozvíja poďakovanie, úctu a zdvorilú komunikáciu s blízkymi osobami.
Človek a svet práce	3 Užívateľské zručnosti	Používa náradie a nástroje pri príprave, úprave predmetu alebo materiálu.	Pri výrobe darčeka deti bezpečne používajú nožnice, lepidlo, štetce a ďalšie primerané pracovné pomôcky.
Umenie a kultúra	1.5 Hudobno-pohybové činnosti	Imituje pohyb v hudobno-pohybových hrách.	Deti pripravujú pohybové a tanečné časti programu ku Dňu matiek.
Zdravie a pohyb	3 Pohyb a telesná zdatnosť	Ovláda skok znožmo a skok cez prekážku.	Výkon sa uplatní pri spoločných športových súťažiach detí a mamičiek.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie
- komunitný kruh

- riadený rozhovor
- kooperatívne učenie
- tvorivé dielne
- hudobno-pohybové učenie
- situačné učenie

Konkrétne aktivity školy

- rozhovory o rodine a spoločných zážitkoch
- výroba darčeka a pozdravu pre mamičku
- nácvik piesní, básní a tanečného pásma
- spoločné športové súťaže dieťa + mama
- prezentácia detských prác
- spoločné grilovanie a komunitné stretnutie s rodičmi

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – dokumentovanie príprav a spoločného stretnutia
- audio systém – nácvik piesní a hudobno-pohybových činností
- interaktívna tabuľa – prezentácia tematických obrázkov a detských výstupov

Učebné zdroje

- detská literatúra o rodine
- rodinné fotografie podľa možností a súhlasov
- výtvarný a pracovný materiál
- hudobné nahrávky a hudobné nástroje
- digitálny fotoaparát a interaktívna tabuľa

Metódy a prostriedky hodnotenia

- pedagogické pozorovanie
- rozhovor s dieťaťom
- analýza detského produktu
- pozorovanie pri spoločnej pohybovej činnosti
- portfólio dieťaťa
- formatívna spätná väzba

Organizačné formy

- ranný kruh
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a skupinách
- tvorivé dielne
- pohybové aktivity vonku
- komunitné stretnutie s rodičmi

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- rešpektovanie rôznych rodinných situácií detí
- možnosť venovať darček osobe, ktorá je pre dieťa blízkou a starajúcou sa osobou
- názorné ukážky a individuálna pomoc pri pracovných činnostiach

- primerané prispôsobenie pohybových úloh schopnostiam dieťaťa
- rovesnícka podpora a dostatok času na vyjadrenie

Téma 2 – Lesné dobrodružstvá

Charakteristika témy

Téma vedie deti k objavovaniu prírody prostredníctvom priameho kontaktu s lesným prostredím. Deti pozorujú prírodné reálie, skúmajú a triedia prírodniny, stavajú lesné domčeky, rozprávajú sa o skutočných i rozprávkových príbehoch z lesa a učia sa vnímať význam vody a ochrany prírody. Pobyt v teréne podporuje vytrvalosť, samostatnosť, spoluprácu, tvorivosť a pozitívny vzťah k prírodnému prostrediu.

Podtémy

- Les – miesto plné života
- Stavíme lesné domčeky
- Poklady lesa
- Voda v prírode
- Spoločne na lesnej výprave

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.4 Znalosť žánrov a jazykových prostriedkov písanej reči	Vie primerane vysvetliť rozdiel medzi fiktívnymi a skutočnými príbehmi zo života.	Deti porovnávajú rozprávkový príbeh o lese s vlastnými zážitkami z reálneho pobytu v prírode.
Matematika a práca s informáciami	2 Geometria a meranie	Usporiada podľa veľkosti určeného rozmeru 3 až 4 predmety.	V lese alebo v školskej záhrade dieťa usporiada tri až štyri prírodniny podľa veľkosti určeného rozmeru, napríklad podľa dĺžky konárikov alebo veľkosti listov.
Človek a príroda	5 Neživá príroda	Pozná význam vody pre rastliny, živočíchy a človeka.	Pri pobyte vonku deti pozorujú vodu v prírode a diskutujú o jej význame pre život.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Človek a svet práce	1 Materiály a ich vlastnosti	Vymenúva rôzne prírodné materiály (napr. kameň, drevo, uhlie, slama, šúpolie, perie, vlna a pod.).	Pri stavbe lesných domčekov deti pomenúvajú a vyberajú vhodné prírodné materiály.
Zdravie a pohyb	3 Pohyb a telesná zdatnosť	Zvládne turistickú prechádzku.	Téma sa realizuje počas dlhšieho pobytu vonku, vychádzky alebo výpravy do prírodného prostredia.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie
- bádateľské učenie
- kooperatívne učenie
- pozorovanie
- triedenie a porovnávanie
- problémové učenie
- situačné učenie

Konkrétne aktivity školy

- stavba lesných domčekov z konárov, kôry, listov, šišíek a ďalších prírodnín
- hľadanie a triedenie „pokladov lesa“
- pozorovanie rastlín, hmyzu a drobných živočíchov
- lesné mandaly a tvorba z prírodnín
- rozhovor o význame vody pre život v prírode
- spoločná turistická vychádzka a reflexia zážitkov

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – dokumentovanie objavov a lesných domčekov
- digitálna lupa – skúmanie štruktúr listov, kôry a drobných prírodnín
- digitálny mikroskop – následné pozorovanie prinesených vzoriek v materskej škole
- interaktívna tabuľa – porovnávanie skutočných a fiktívnych príbehov o lese

Učebné zdroje

- prírodniny a reálne prírodné prostredie
- detské encyklopédie a príbehy o lese
- lupy, digitálna lupa a digitálny mikroskop
- digitálny fotoaparát
- nádoby na bezpečné pozorovanie prírodnín

Metódy a prostriedky hodnotenia

- pedagogické pozorovanie
- riadený rozhovor

- praktická činnosť
- pozorovanie spôsobu triedenia a argumentácie
- analýza spoločnej stavby
- portfólio a fotodokumentácia

Organizačné formy

- ranný kruh
- skupinová a kooperatívna práca
- pobyt vonku
- vychádzka alebo turistická prechádzka
- bádateľské stanovišťa
- tvorivé aktivity v prírode

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- úlohy rôznej náročnosti pri triedení a pomenúvaní prírodnín
- názorné ukazovanie a využitie reálnych predmetov
- rovesnícka spolupráca pri stavbe lesných domčekov
- prispôsobenie dĺžky a tempa vychádzky individuálnym možnostiam detí
- možnosť neverbálneho alebo obrazového vyjadrenia zážitku pri jazykovej bariére

Téma 3 – Objavujeme naše mesto

Charakteristika témy

Téma približuje deťom Bratislavu ako mesto, v ktorom žijú a vyrastajú. Prostredníctvom zážitkového učenia, vychádzok a výletov deti spoznávajú významné dominanty hlavného mesta, historické centrum, Bratislavský hrad, rieku Dunaj, Vodárenské múzeum a jeho záhradu. Učia sa všímať si architektúru, orientačné body a bezpečne sa pohybovať v mestskom prostredí. Zážitky z mesta následne spracúvajú v rozhovoroch, výtvarných a konštrukčných činnostiach, pri práci s knihami, mapami a fotografiami. Téma podporuje vzťah detí k miestu, v ktorom žijú, rozvíja priestorovú orientáciu, národné povedomie, tvorivosť a spoluprácu.

Podtémy

- Bratislava – naše hlavné mesto
- Bratislavský hrad a historické centrum
- Dunaj – rieka nášho mesta
- Vodárenské múzeum a záhrada
- Mesto očami detí

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
--------------------	---------------------	--------------------------	----------------------

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.2.1 Koncept tlače a znalosť knižných konvencií	Používa knihu správnym spôsobom.	Deti pracujú s knihami, atlasmi a obrazovými publikáciami o Bratislave a učia sa ich správne používať pri vyhľadávaní informácií a obrázkov.
Matematika a práca s informáciami	1 Čísla a vzťahy	Pridá ku skupine a odoberie zo skupiny skupinu s daným počtom.	Pri modelových situáciách s mestskými objektmi, dopravnými prostriedkami alebo návštevníkmi deti pridávajú a odoberajú určený počet prvkov.
Človek a spoločnosť	6 Národné povedomie	Pozná významné dominanty hlavného mesta Bratislavy, napr. Bratislavský hrad, rieku Dunaj.	Deti prostredníctvom priameho zážitku, fotografií a rozhovorov spoznávajú Bratislavský hrad, Dunaj a ďalšie významné miesta hlavného mesta.
Umenie a kultúra	2.1 Výtvarné činnosti s tvarom na ploche	Skladá tvary a skladaním vytvorí novotvar (nové zobrazenie) a pomenuje ho.	Z geometrických a voľných tvarov deti vytvárajú vlastnú podobu mesta, domov, hradu, mostov a ďalších mestských objektov.
Zdravie a pohyb	3 Pohyb a telesná zdatnosť	Ovláda rôzne techniky lezenia, plazená a preliezania.	Pohybové zručnosti deti rozvíjajú pri pobyte vonku a na ihriskách počas mestských vychádzok a spoločných výletov.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie a učenie v reálnom prostredí
- pozorovanie a riadený rozhovor
- projektové učenie
- situačné učenie
- kooperatívne učenie
- práca s knihou, mapou, fotografiou a obrazovým materiálom
- výtvarné a konštrukčné spracovanie zážitku

Konkrétne aktivity školy

- potulky historickým centrom Bratislavy
- pozorovanie Bratislavského hradu a významných mestských dominánt
- pozorovanie Dunaja a rozhovor o jeho význame pre mesto
- návšteva Vodárenského múzea a jeho záhrady
- vyhľadávanie známych miest v knihách, atlasoch a na fotografiách
- tvorba spoločnej koláže alebo modelu Bratislavy
- výtvarné stvárnenie hradu, Dunaja, mostov a mestských budov
- pohybové aktivity a hry počas pobytu vonku
- spoločná reflexia výletu v rannom kruhu

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – dokumentovanie mestských výletov a dominánt
- interaktívna tabuľa – prezeranie fotografií a obrazových materiálov o Bratislave
- digitálna lupa – skúmanie detailov prírodnín alebo materiálov počas návštevy záhrady
- jednoduché digitálne triedenie alebo priradovanie fotografií známych miest

Učebné zdroje

- detské knihy, atlasy a obrazové publikácie o Bratislave
- mapa Bratislavy a jednoduché plániky trás
- fotografie Bratislavského hradu, Dunaja, mostov a ďalších dominánt
- reálne mestské prostredie
- výtvarný a konštrukčný materiál
- digitálny fotoaparát a interaktívna tabuľa

Metódy a prostriedky hodnotenia

- pedagogické pozorovanie
- riadený rozhovor a opis zážitku
- pozorovanie práce s knihou a obrazovým materiálom
- praktické matematické úlohy s pridávaním a odoberaním prvkov
- analýza výtvarného alebo konštrukčného produktu
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Organizačné formy

- ranný kruh
- vychádzka a výlet
- skupinová a kooperatívna práca
- individuálna práca s knihou a obrazovým materiálom
- tvorivé dielne
- pobyt vonku

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- názorné ukazovanie a využívanie fotografií, máp a reálnych orientačných bodov
- jednoduchšie alebo rozšírené slovné zadania podľa jazykovej úrovne dieťaťa
- rovesnícka podpora pri práci s knihami, mapami a pri tvorivých úlohách

- možnosť vyjadriť zážitok kresbou, ukazovaním alebo krátkou vetou pri slabšej znalosti slovenčiny
- prispôsobenie tempa a dĺžky mestských vychádzok individuálnym možnostiam detí
- výber úloh rôznej náročnosti pri matematických a výtvarných činnostiach

Téma 4 – Tvoríme a objavujeme spolu

Charakteristika témy

Téma prepája tvorivosť, objavovanie, spoluprácu a praktické skúsenosti detí. Deti spoločne plánujú a realizujú jednoduché tvorivé projekty, konštruujú, experimentujú s materiálmi, vyrábajú papier a jednoduché predmety, objavujú hudobné nástroje sveta a vyjadrujú svoje zážitky výtvarne. Pri práci v skupine sa učia rozdeliť si úlohy, rešpektovať nápady druhých a dokončiť spoločné dielo. Digitálne technológie sú využívané primerane veku detí ako nástroj skúmania, plánovania a dokumentovania činností.

Podtémy

- Tvoríme z rôznych materiálov
- Ako vzniká papier
- Stavíme, skladáme a konštruujeme
- Hudobné nástroje sveta a spoločná bubnovačka
- Objavujeme a dokumentujeme naše nápady

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.3 Porozumenie implicitného významu textu	Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje vo výtvarných činnostiach.	Po čítaní a rozhovore deti výtvarne spracúvajú príbeh, postup alebo zážitok a vytvárajú vlastné obrazové riešenia.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Matematika a práca s informáciami	4 Práca s informáciami	Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možnosti konkrétnej materskej školy), ktorá simuluje pravouhlý pohyb v štvorcovej sieti (po štvorčekoch aj po vrcholoch), vie pomocou tlačidiel prejsť určenú trasu a to aj s prekážkami, pri tom zbiera a ukladá určené predmety, dodržiava správne poradie činností. Naraz dokáže naplánovať až 4 kroky takejto cesty.	Deti pracujú s Bee-Botom alebo inou programovateľnou pomôckou, plánujú krátku trasu a dodržiavajú správne poradie krokov.
Človek a spoločnosť	9 Ľudské vlastnosti a emócie	Spolupracuje v skupinovej činnosti na základe osobnostných predpokladov.	Pri spoločných projektoch si deti prirodzene rozdeľujú úlohy, pomáhajú si a podieľajú sa na spoločnom výsledku.
Človek a svet práce	2 Konštruovanie	Vytvorí jednoduchý výrobok a pomenuje jeho účel.	Deti zhotovujú jednoduché výrobky a konštrukcie z papiera, prírodnín, stavebníc a ďalších dostupných materiálov a vysvetľujú, na čo slúžia.
Umenie a kultúra	2.1 Výtvarné činnosti s tvarom na ploche	Dotvára tvary kresbou (maľbou) a pomenuje výsledok.	Deti dotvárajú pripravené alebo náhodne vzniknuté tvary kresbou a maľbou a pomenúvajú vzniknuté dielo.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové a činnostné učenie
- projektové a kooperatívne učenie
- problémové učenie a experimentovanie
- praktická manipulácia s materiálmi
- tvorivé a konštrukčné činnosti
- učenie prostredníctvom digitálnych technológií

- reflexia a prezentácia vlastného postupu

Konkrétne aktivity školy

- výroba papiera a pozorovanie zmien materiálu počas pracovného postupu
- tvorba jednoduchých výrobkov z papiera, prírodnín a recyklovateľných materiálov
- stavanie a konštruovanie z LEGO a ďalších stavebníc
- spoločný tvorivý projekt, pri ktorom si deti rozdelia úlohy
- objavovanie hudobných nástrojov z rôznych krajín sveta
- spoločná bubnovačka a rytmické improvizácie
- výtvarné dotváranie tvarov a prezentácia výsledných diel
- programovanie krátkych trás Bee-Bota podľa pripraveného zadania

Digitálne aktivity

- Bee-Bot a programovateľné hračky – plánovanie krátkej trasy do štyroch krokov
- digitálny fotoaparát – dokumentovanie pracovného postupu a hotových výrobkov
- digitálny mikroskop alebo digitálna lupa – skúmanie štruktúry papiera a rôznych materiálov
- interaktívna tabuľa – obrazové podnety, prezentácia hudobných nástrojov sveta a spoločná reflexia
- audio systém – počúvanie zvukov hudobných nástrojov a rytmické aktivity

Učebné zdroje

- papier, kartón, prírodniny a recyklovateľné materiály
- LEGO a ďalšie konštrukčné stavebnice
- pracovné a výtvarné pomôcky primerané veku detí
- hudobné a rytmické nástroje
- Bee-Bot a programovateľné hračky
- digitálny fotoaparát, digitálna lupa, digitálny mikroskop a interaktívna tabuľa
- detské knihy a obrazový materiál súvisiaci s tvorbou, remeslami a hudbou

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- pozorovanie spolupráce a rozdelenia úloh v skupine
- praktická skúška pri práci s digitálnou pomôckou
- analýza detského výrobku a konštrukcie
- rozhovor o pracovnom postupe a účele výrobku
- analýza výtvarného prejavu
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- tvorivé a pracovné dielne
- bádateľské a digitálne stanovištia
- hudobno-pohybová skupinová činnosť
- pobyt vonku podľa charakteru aktivity

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- výber pracovných úloh rôznej náročnosti podľa schopností dieťaťa
- názorný pracovný postup a demonštrácia jednotlivých krokov
- obrazové a predmetové opory pre deti so slabšou znalosťou slovenského jazyka
- rovesnícka pomoc pri konštrukčných a digitálnych činnostiach
- možnosť vyjadriť nápad kresbou, gestom, modelom alebo krátkym slovným opisom
- dostatok času na dokončenie úlohy a rešpektovanie individuálneho pracovného tempa
- prispôsobenie veľkosti a úchopu pracovných pomôcok individuálnym potrebám dieťaťa

Obsahový celok 10 – Leto plné priateľstva

Charakteristika obsahového celku

Obsahový celok uzatvára školský rok prostredníctvom júnových zážitkov, ktoré prepájajú prírodu, zdravý životný štýl, praktické činnosti, multikultúrne učenie, pohyb, výlety a rozlúčku s predškólakmi. Deti využívajú školskú záhradu a jej staré čerešne, zúčastňujú sa samozberu jahôd, pripravujú jednoduché ovocné jedlá, oslavujú Deň detí, spoznávajú rozmanitosť sveta a komunikujú s partnerskou materskou školou vo Varne. Záver mesiaca patrí výletom, škole v prírode, plaveckému výcviku, primeranému oboznámeniu s odkazom Cyrila a Metoda a slávnostnej rozlúčke s predškólakmi. Celok podporuje samostatnosť, spoluprácu, priateľstvo, zdravé návyky, pozitívny vzťah k prírode a pripravenosť detí na ďalšiu etapu.

Trvanie: 4 týždne – jún.

Témy:

- **Téma 1 – Čerešňový týždeň**
- **Téma 2 – Jahodové dobrodružstvo**
- **Téma 3 – Deti sveta**
- **Téma 4 – Leto volá – lúčime sa a objavujeme**

Charakteristika 1. témy

Téma vychádza z autentického júnového života materskej školy a z možnosti pozorovať a využívať staré čerešne v školskom areáli. Deti sledujú dozrievanie plodov, bezpečne ich zbierajú, porovnávajú ich počet, veľkosť a ďalšie vlastnosti, rozprávajú o svojich pozorovaniach a prakticky sa

podieľajú na príprave čerešňového koláča. Prostredníctvom priameho zážitku si upevňujú poznatky o rastlinách, zdravej výžive, pôvode potravín, pracovnom postupe a spolupráci. Téma prirodzene prepája pobyt vonku, matematické predstavy, jazykovú komunikáciu, praktické pracovné zručnosti a zdravý životný štýl.

Podtémy

- Naše čerešne dozrievajú
- Pozorujeme, porovnávame a počítame plody
- Od stromu na náš stôl
- Pečieme čerešňový koláč
- Čo nám ovocie dáva

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.2.2 Fonologické procesy a fonologické uvedomovanie	Rozčlení zvolené slová na slabiky.	Deti rozčleňujú tematické slová súvisiace s čerešňami, ovocím, zberom a pečením na slabiky a rytmicky ich znázorňujú tieskaním alebo pohybom.
Matematika a práca s informáciami	1 Čísla a vzťahy	V obore do 10 určí počítaním po jednej počet predmetov v skupine.	Deti počítajú čerešne a ďalšie predmety používané pri praktických a matematických činnostiach.
Človek a príroda	2 Rastliny	Rozpozná rôzne druhy ovocia a zeleniny a uvedomí si význam ich konzumácie pre správnu životosprávu.	Deti rozpoznávajú čerešne ako ovocie a hovoria o význame ovocia v zdravej výžive.
Človek a svet práce	4 Technológie výroby	Identifikuje suroviny potrebné na prípravu niektorých vybraných bežne používaných výrobkov.	Pri príprave čerešňového koláča deti pomenúvajú potrebné suroviny a sledujú ich premenu na hotový pokrm.
Zdravie a pohyb	1 Zdravie a zdravý životný štýl	Uvádza príklady zdravej a nezdravej výživy.	Deti zaraďujú ovocie medzi potraviny podporujúce zdravú životosprávu a porovnávajú vhodné a menej vhodné potraviny.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové a činnostné učenie
- pozorovanie v reálnom prírodnom prostredí
- praktické učenie
- riadený rozhovor
- kooperatívne učenie
- matematické hry s reálnymi predmetmi
- situačné a problémové učenie

Konkrétne aktivity školy

- pozorovanie starých čerešní v areáli materskej školy
- bezpečný zber dozretých čerešní
- počítanie, porovnávanie a triedenie plodov
- pozorovanie farby, tvaru, vône a chuti čerešní
- rozhovor o tom, čo rastlina potrebuje na rast a dozrievanie plodov
- príprava surovín a spoločné pečenie čerešňového koláča
- ochutnávka a rozhovor o zdravej výžive
- výtvarné alebo pracovné zachytenie zážitku z čerešňového týždňa

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – dokumentovanie dozrievania, zberu a prípravy koláča
- digitálna lupa – pozorovanie povrchu listu, stopky, šupky a dužiny plodu
- digitálny mikroskop – skúmanie vybraných častí rastliny a plodu
- interaktívna tabuľa – triedenie ovocia a zeleniny a práca s obrazovým materiálom

Učebné zdroje

- čerešne a čerešňové stromy v areáli školy
- reálne suroviny na prípravu čerešňového koláča
- kuchynské pomôcky primerané veku detí
- detské knihy a encyklopédie o ovocí a rastlinách
- počítač a triediaci materiál
- digitálny fotoaparát, digitálna lupa, digitálny mikroskop a interaktívna tabuľa

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- riadený rozhovor a opis vlastného zážitku
- praktická úloha s počítaním predmetov
- pozorovanie pri rozpoznávaní a triedení potravín
- praktická činnosť pri príprave surovín
- analýza detského produktu
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- pobyt vonku v školskej záhrade
- individuálna práca

- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- praktická činnosť pri príprave jedla
- tvorivé a bádateľské stanovišťa

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- reálne predmety, názorné ukážky a obrazová podpora pri osvojovaní slovnej zásoby
- počítanie v menšom alebo väčšom číselnom obore podľa individuálnych možností dieťaťa
- rovesnícka pomoc pri praktických činnostiach
- možnosť vyjadriť pozorovanie slovom, gestom, ukázaním alebo kresbou
- prispôsobenie pracovných pomôcok a úloh jemnej motorike dieťaťa
- rešpektovanie potravinových obmedzení dieťaťa pri ochutnávke a praktických činnostiach

Charakteristika 2. témy

Téma nadväzuje na júnové zážitkové aktivity materskej školy a prepája pobyt v prírode, samozber jahôd, poznávanie pôvodu potravín a praktickú prípravu jednoduchého letného občerstvenia. Deti jahody pozorujú, porovnávajú, triedia a ochutnávajú, všímajú si ich vlastnosti a podmienky rastu. Pri spoločnej príprave ovocných nanukov postupujú podľa jednoduchého pracovného postupu, manipulujú s primeranými pomôckami a spolupracujú. Téma podporuje zdravé stravovacie návyky, matematické myslenie, jazykové vyjadrovanie, praktické zručnosti a radosť zo spoločného objavovania.

Podtémy

- Kde rastú jahody
- Ideme na samozber
- Skúmame, triedime a porovnávame jahody
- Pripravujeme ovocné nanuky
- Letné osvieženie zdravo

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.1.2 Porozumenie explicitného významu textu – slovná zásoba	Reprodukuje stručne obsah prečítaného textu.	Po prečítaní krátkeho príbehu alebo náučného textu o jahodách dieťa stručne prerozpráva podstatné informácie.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Matematika a práca s informáciami	2 Geometria a meranie	Odhadom aj meraním porovná dva predmety podľa veľkosti určeného rozmeru (dĺžka, výška, šírka, hrúbka). Výsledok porovnania vysloví pomocou stupňovania prídavných mien (dlhší, kratší, širší, nižší, užší...).	Deti porovnávajú jahody, rastliny, nádoby alebo ďalšie predmety podľa zvoleného rozmeru a slovne vyjadrujú výsledok.
Človek a príroda	2 Rastliny	Opíše podmienky zabezpečujúce klíčenie a rast rastliny.	Pri samozbere a pozorovaní jahôd deti hovoria o potrebe vody, svetla, tepla a vhodných podmienok pre rast rastliny.
Človek a svet práce	2 Konštruovanie	Pracuje podľa jednoduchého kresleného postupu.	Pri príprave ovocných nanukov deti sledujú jednoduchý obrázkový postup a vykonávajú jednotlivé kroky v správnom poradí.
Zdravie a pohyb	2 Hygiena a sebaobslužné činnosti	Aktívne sa zúčastňuje na príprave stolovania (desiata, obed, olovrant), používa príbor a dodržiava čistotu pri stolovaní.	Deti sa podieľajú na príprave ochutnávky a jednoduchého občerstvenia, dbajú na hygienu a čistotu pri práci s potravinami.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie
- učenie v reálnom prírodnom prostredí
- pozorovanie a bádateľské učenie
- praktické a činnostné učenie
- kooperatívne učenie
- práca podľa obrazového postupu
- riadený rozhovor a reflexia zážitku

Konkrétne aktivity školy

- samozber jahôd
- pozorovanie jahodových rastlín a podmienok ich rastu
- triedenie a porovnávanie jahôd podľa veľkosti a ďalších pozorovateľných znakov
- ochutnávanie jahôd a rozhovor o ovocí v zdravej výžive

- spoločná príprava ovocných nanukov
- zostavenie jednoduchého obrázkového pracovného postupu
- letné hry a pobyt vonku
- reflexia zážitku v rannom kruhu

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – dokumentovanie samozberu a prípravy nanukov
- digitálna lupa – skúmanie povrchu jahody, semien a listov
- digitálny mikroskop – pozorovanie detailov vybraných častí rastliny
- interaktívna tabuľa – zoradenie obrázkov pracovného postupu a tematické triedenie
- tablet – primeraná obrazová dokumentácia rastu jahody podľa možností školy

Učebné zdroje

- reálne jahodové rastliny a plody
- prostredie samozberu
- obrázkový pracovný postup
- suroviny a pomôcky na prípravu ovocných nanukov
- detská literatúra a encyklopédie o rastlinách a ovocí
- digitálny fotoaparát, digitálna lupa, digitálny mikroskop a interaktívna tabuľa

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- stručná reprodukcia prečítaného textu
- praktické porovnávanie predmetov podľa veľkosti
- rozhovor o podmienkach rastu rastliny
- pozorovanie práce podľa obrázkového postupu
- pozorovanie hygienických a sebaobslužných návykov
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný kruh
- výlet – samozber jahôd
- pobyt vonku
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- praktická činnosť pri príprave jedla
- bádateľské stanovišťa

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- reálne predmety, fotografie a obrázkový postup ako jazyková a názorná opora
- možnosť reprodukovať text krátkou vetou, pomocou obrázkov alebo s podporou otázok učiteľky
- porovnávanie predmetov rôznej náročnosti podľa individuálnych možností dieťaťa
- rovesnícka pomoc pri praktických činnostiach
- prispôsobenie pracovných pomôcok jemnomotorickým možnostiam dieťaťa
- dostatok času na vykonanie jednotlivých krokov
- rešpektovanie individuálnych potravinových obmedzení pri ochutnávke a príprave občerstvenia

Charakteristika 3.témy

Téma je venovaná Dňu detí, priateľstvu, rozmanitosti a prirodzenému poznávaniu života detí v rôznych krajinách sveta. Vychádza z multikultúrneho prostredia materskej školy a z konkrétnych skúseností, predmetov a zážitkov, ktoré učiteľky prinášajú zo svojich ciest. Deti porovnávajú spôsoby života, jazyky, hudbu, predmety a tradície bez hodnotenia ich ako lepších alebo horších. Súčasťou témy je Deň detí, spoločné hry a tvorivé aktivity a telemosť s partnerskou materskou školou vo Varne. Téma posilňuje rešpekt, schopnosť nadväzovať sociálny kontakt, spolupracovať a vnímať priateľstvo ako hodnotu, ktorá spája deti bez ohľadu na krajinu či jazyk.

Podtémy

- Deti sveta – sme rozdielni a patríme k sebe
- Ako žijú deti v iných krajinách
- Jazyky, piesne a predmety z ciest
- Deň detí plný spoločných hier
- Priatelia vo Varne – telemosť s partnerskou materskou školou

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	1.1 Komunikačné konvencie	Aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami – deťmi i dospelými.	Deti komunikujú počas spoločných hier a aktivít a primerane možnostiam nadväzujú kontakt aj počas telemosti s deťmi z partnerskej materskej školy.
Človek a spoločnosť	7 Ľudia v blízkom a širšom okolí	Nadväzuje adekvátny sociálny kontakt (verbálny i neverbálny) s inými osobami – deťmi i dospelými.	Pri Dni detí, skupinových hrách a kontakte s partnerskou školou deti rozvíjajú primeraný verbálny i neverbálny sociálny kontakt.
Človek a svet práce	1 Materiály a ich vlastnosti	Opisuje predmety a ich rôzne vlastnosti.	Deti skúmajú a opisujú autentické predmety prinesené z ciest – napríklad kokos, mango, bábiky a meditačnú misku – a porovnávajú ich vlastnosti.

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Umenie a kultúra	1.4 Percepčné činnosti	Vyjadruje zážitky z počúvanej hudby verbálne, pohybom alebo inými umeleckými výrazovými prostriedkami.	Deti počúvajú hudbu a piesne z rôznych kultúr a vyjadrujú svoj zážitok slovom, pohybom, kresbou alebo rytmickou improvizáciou.
Zdravie a pohyb	3 Pohyb a telesná zdatnosť	Dodržiava pravidlá v pohybových hrách.	Počas Dňa detí a spoločných pohybových hier deti rešpektujú dohodnuté pravidlá a učia sa spolupracovať.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie
- komunitný kruh a riadený rozhovor
- kooperatívne učenie
- situačné a prosociálne učenie
- učenie prostredníctvom autentických predmetov a zážitkov
- hudobno-pohybové a výtvarné činnosti
- digitálne sprostredkovaná komunikácia – telemost

Konkrétne aktivity školy

- multikultúrny Deň detí
- spoločné pohybové a prosociálne hry
- ranný kruh – pozdravy a jednoduché slová v jazykoch detí s prekladom
- piesne a hudba v rôznych jazykoch
- objavovanie predmetov prinesených učiteľkami z ciest – kokos, mango, bábiky krajín, meditačná miska z Thajska
- rozhovory o návštevách materských škôl v iných krajinách
- tvorba spoločného výtvarného diela „Deti sveta“
- telemost s partnerskou materskou školou vo Varne
- vzájomné predstavenie detí, školy, piesne alebo krátkeho pozdravu

Digitálne aktivity

- telemost s partnerskou materskou školou vo Varne
- interaktívna tabuľa – fotografie detí, miest a kultúrnych reálií z rôznych krajín
- digitálny fotoaparát – dokumentovanie Dňa detí a spoločných projektov
- audio systém – počúvanie piesní, rytmov a hudby z rôznych krajín
- interaktívne knihy s elektronickým perom – primerané jazykové a poznávacie aktivity

Učebné zdroje

- autentické predmety a suveníry z ciest učiteliek
- bábiky a predmety reprezentujúce rôzne krajiny

- kokos, mango a ďalšie bezpečne využiteľné prírodné reálie
- meditačná miska z Thajska
- fotografie a obrazové materiály
- detské knihy o deťoch a krajinách sveta
- hudobné nahrávky a rytmické nástroje
- interaktívna tabuľa, audio systém a technika na telemost

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- pozorovanie verbálneho a neverbálneho sociálneho kontaktu
- rozhovor s dieťaťom
- opis a porovnávanie autentických predmetov
- pozorovanie reakcie dieťaťa na hudobný podnet
- pozorovanie dodržiavania pravidiel pri pohybovej hre
- analýza výtvarného produktu
- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný a komunitný kruh
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a malých skupinách
- spoločné pohybové hry
- hudobno-pohybové a tvorivé dielne
- multikultúrny Deň detí
- online stretnutie – telemost s partnerskou materskou školou

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- využívanie slov a pozdravov v jazykoch detí spolu so slovenským prekladom
- obrazové, predmetové a gestické opory pri komunikácii
- možnosť zapojiť sa do telemostu slovom, gestom, piesňou, obrázkom alebo pozdravom
- rešpektovanie individuálnej miery verbálneho prejavu dieťaťa
- rovesnícka podpora pri skupinových hrách a tvorivých aktivitách
- zdôrazňovanie rovnosti, rešpektu a prijatia bez stereotypizácie kultúrnych rozdielov
- primerané prispôsobenie pohybových hier individuálnym možnostiam detí

Charakteristika 4.témy

Záverečná téma školského roka spája radosť z leta, spoločné výlety, pobyt v prírode, školu v prírode, plavecký výcvik a slávnostnú rozlúčku s predškólakmi. Deti si prostredníctvom spoločných zážitkov uvedomujú, čo počas roka dokázali, upevňujú priateľstvá a pripravujú sa na zmenu, ktorú prináša ukončenie dochádzky do materskej školy. Pri výletoch a pobyte mimo školy si precvičujú samostatnosť, orientáciu v dennom režime, bezpečné správanie a pohybové zručnosti. Súčasťou témy je aj primerané priblíženie kultúrneho a historického odkazu Cyrila a Metoda a záverečná slávnosť s rozlúčkou predškólakov, spoločným programom a tortou.

Podtémy

- Leto volá – plánujeme výlety a dobrodružstvá
- Škola v prírode – zvládneme to spolu
- Plávame, hýbeme sa a staráme sa o svoje zdravie
- Cyril a Metod – príbeh písma a našej kultúry
- Dovidenia, škôlka – rozlúčka s predškolákmi

Vzdelávacia oblasť	Podoblasť podľa ŠVP	Presný výkonový štandard	Konkretizácia v téme
Jazyk a komunikácia	2.2.1 Koncept tlače a znalosť knižných konvencií	Identifikuje niektoré písomená abecedy.	Pri primeranom oboznamovaní s príbehom Cyrila a Metoda, písmom, knihami a pri rozlúčkových aktivitách deti vyhľadávajú a identifikujú známe písomená.
Matematika a práca s informáciami	2 Geometria a meranie	V usporiadanom rade určí objekt na základe slov prvý, druhý, tretí, štvrtý, posledný, predposledný, pred, za, hneď pred a hneď za.	Deti využívajú poradie pri organizácii hier, výletov, nástupov a modelových situácií spojených so záverom školského roka.
Človek a spoločnosť	1 Orientácia v čase	Opíše režim dňa.	Počas školy v prírode, výletov a záverečných aktivít deti opisujú poradie činností počas dňa a orientujú sa v dennom režime.
Umenie a kultúra	1.6 Hudobno-dramatické činnosti	Vyjadruje piesne, riekanky a hudobné skladby prostriedkami hudobnej dramatiky.	Pri príprave rozlúčkového programu deti prepájajú spev, riekanky, pohyb, dramatické vyjadrenie a hudobný sprievod.
Zdravie a pohyb	3 Pohyb a telesná zdatnosť	Ovláda správnu techniku chôdze a behu.	Výkon sa rozvíja počas výletov, školy v prírode, pohybových hier a prípravných pohybových aktivít súvisiacich s plaveckým výcvikom.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

- zážitkové učenie a učenie v reálnom prostredí
- situačné učenie
- kooperatívne a prosociálne učenie
- riadený rozhovor a reflexia zážitkov
- hudobno-dramatické učenie
- pohybové a zdravotné aktivity
- práca s knihou, písmom a obrazovým materiálom

Konkrétne aktivity školy

- spoločné júnové výlety podľa aktuálneho plánu školy – napríklad Haus des Meeres vo Viedni, farmy alebo zoologická záhrada
- škola v prírode a spoločné zážitkové aktivity mimo materskej školy
- plavecký výcvik
- letné pohybové a vodné hry
- rozhovory o dennom režime a samostatnosti počas pobytu mimo domova
- primerané priblíženie príbehu Cyrila a Metoda prostredníctvom knihy, obrázkov a písma
- vyhľadávanie známych písmen v menách detí, nápisoch a knihách
- spoločná reflexia školského roka – čo sme zažili, naučili sa a čo si chceme pamätať
- príprava rozlúčkového programu predškolákov
- slávnostná rozlúčka s predškolákmi a spoločná rozlúčková torta

Digitálne aktivity

- digitálny fotoaparát – dokumentovanie výletov, školy v prírode a rozlúčkových aktivít
- interaktívna tabuľa – fotografie a obrazové materiály k Cyrilovi a Metodovi, písmu a spoločným zážitkom
- audio systém – nácvik piesní a hudobno-dramatického rozlúčkového programu
- digitálna prezentácia fotografií zo školského roka ako podnet na spoločnú reflexiu

Učebné zdroje

- reálne prostredie výletov a školy v prírode
- plavecké a pohybové pomôcky podľa podmienok aktivity
- detské knihy a obrazový materiál k Cyrilovi a Metodovi
- písmená, menovky detí, knihy a jednoduché nápisy
- hudobné nahrávky a hudobné nástroje
- fotografie a portfóliá detí zo školského roka
- digitálny fotoaparát, interaktívna tabuľa a audio systém

Metódy a prostriedky hodnotenia výkonových štandardov

- systematické pedagogické pozorovanie
- praktické určovanie poradia objektov v rade
- rozhovor o dennom režime a zážitkoch
- pozorovanie identifikácie známych písmen
- pozorovanie hudobno-dramatického prejavu
- pozorovanie pohybových zručností
- sebareflexia dieťaťa primeraná veku

- portfólio dieťaťa a fotodokumentácia
- formatívna spätná väzba

Formy organizácie

- ranný a komunitný kruh
- individuálna práca
- práca vo dvojiciach a skupinách
- výlety a pobyt mimo materskej školy
- škola v prírode
- plavecký výcvik
- hudobno-dramatická príprava programu
- slávnostné komunitné stretnutie – rozlúčka s predškólakmi

Diferenciácia a inkluzívna podpora

- názorný denný režim pomocou obrázkov a symbolov
- individuálna podpora detí pri pobyte mimo známeho prostredia
- rešpektovanie rozdielnej miery samostatnosti a potreby podpory
- výber úloh s písmenami podľa aktuálnej úrovne dieťaťa bez tlaku na školský výkon
- možnosť zapojiť sa do rozlúčkového programu spevom, pohybom, gestom, hovoreným slovom alebo jednoduchou rolou
- prispôsobenie pohybových činností individuálnym možnostiam detí
- jazyková a obrazová podpora detí so slabšou znalosťou slovenčiny
- citlivé sprevádzanie detí pri rozlúčke a prechode do základnej školy

6. VYUČOVACÍ JAZYK

Vyučovacím jazykom v Súkromnej materskej škole Christo Boteva je slovenský jazyk.

Výchova a vzdelávanie podľa školského vzdelávacieho programu „Cesty priateľstva“ sa uskutočňuje v slovenskom jazyku v súlade so zaradením materskej školy do siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky a so zriaďovacou listinou školy.

Bulharský jazyk, ktorý je súčasťou kultúrnej identity školy a vybraných aktivít programu, nie je vyučovacím jazykom materskej školy. Je využívaný ako prostriedok prirodzeného kultúrneho a jazykového obohacovania detí, najmä pri oboznamovaní so slovenskými a bulharskými tradíciami, piesňami, riekankami, príbehmi a kultúrnymi osobitosťami.

7. SYSTÉM PODPORY DETÍ V SÚLADE S PRINCÍPMI INKLUZÍVNEHO VZDELÁVANIA

Súkromná materská škola Christo Boteva vytvára podmienky na vzdelávanie založené na rešpektovaní jedinečnosti každého dieťaťa. Podpora nie je chápaná ako opatrenie určené iba deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ale ako prirodzená súčasť každodennej pedagogickej práce so všetkými deťmi.

Východiskom systému podpory je presvedčenie, že deti vstupujú do materskej školy s rozdielnymi skúsenosťami, schopnosťami, potrebami, temperamentom, úrovňou samostatnosti, komunikačnými schopnosťami, zdravotným stavom, rodinným, sociálnym, jazykovým a kultúrnym zázemím. Úlohou materskej školy je vytvárať také podmienky, aby tieto rozdiely nepredstavovali prekážku účasti dieťaťa na výchove a vzdelávaní.

Každé dieťa má mať možnosť patriť do spoločenstva triedy, aktívne sa zapájať, zažívať úspech, učiť sa spôsobom a tempom zodpovedajúcim jeho možnostiam a dostávať takú mieru podpory, akú v konkrétnom období potrebuje.

7.1 Základné princípy systému podpory

Systém podpory detí je založený najmä na:

- rešpektovanie individuality, dôstojnosti a potrieb každého dieťaťa
- rovný prístup k výchove a vzdelávaniu
- plnohodnotné zapájanie každého dieťaťa do života triedy a školy
- včasné rozpoznávanie individuálnych potrieb dieťaťa
- pedagogické pozorovanie a priebežné vyhodnocovanie jeho napredovania
- diferenciacia výchovno-vzdelávacej činnosti
- poskytovanie podpory bez zbytočného vyčleňovania dieťaťa z kolektívu
- rešpektovanie individuálneho tempa a rôznych spôsobov učenia
- vytváranie bezpečného a predvídateľného prostredia
- spolupráca učiteliek, zákonných zástupcov a podľa potreby zariadenia poradenstva a prevencie
- predchádzanie diskriminácii, stigmatizácii a segregácii
- pravidelné vyhodnocovanie účinnosti poskytovanej podpory

Podpora je pružná. Jej rozsah a spôsob sa môže meniť podľa aktuálnych potrieb dieťaťa. Dieťa môže potrebovať intenzívnejšiu podporu iba počas určitého obdobia, napríklad pri adaptácii, pri prekonávaní jazykovej bariéry, pri náročnej životnej situácii alebo pri rozvoji konkrétnej schopnosti.

7.2 Včasné rozpoznávanie potrieb dieťaťa

Podpora sa začína poznaním dieťaťa.

Učiteľky systematicky sledujú jeho adaptáciu, komunikáciu, sociálne vzťahy, hru, motoriku, samostatnosť, pozornosť, emocionálne prežívanie, spôsob učenia, záujmy, silné stránky a oblasti, v ktorých potrebuje pomoc.

Pedagogické pozorovanie sa uskutočňuje prirodzene počas bežných situácií – pri hre, v rannom kruhu, pri riadených i spontánnych činnostiach, pobyte vonku, stolovaní, sebaobsluže, odpočinku a komunikácii s rovesníkmi.

Pri nástupe dieťaťa je významným zdrojom informácií aj rozhovor so zákonným zástupcom a informácie o doterajšom vývine, zvykoch, potrebách, záujmoch a skúsenostiach dieťaťa.

Cieľom pozorovania nie je dieťa označiť alebo porovnávať s ostatnými deťmi, ale porozumieť tomu, čo mu pomáha učiť sa, komunikovať, cítiť sa bezpečne a zapojiť sa do života triedy.

7.3 Pedagogická podpora všetkých detí v triede

Základná úroveň podpory sa uskutočňuje priamo v každodennej výchovno-vzdelávacej činnosti.

Učiteľka podľa potrieb detí najmä:

- diferencuje náročnosť úloh, množstvo krokov a čas potrebný na ich splnenie
- poskytuje dieťaťu primerane dlhší čas
- rozdeľuje zložitejšiu úlohu na menšie a zrozumiteľné kroky
- kombinuje slovnú inštrukciu s názornou ukážkou
- využíva predmety, obrázky, gestá, pohyb, modelovanie situácie a praktickú skúsenosť
- opakuje alebo zjednodušuje pokyn bez znižovania dôstojnosti dieťaťa
- poskytuje možnosť výberu z primeraného počtu možností
- umožňuje pracovať individuálne, vo dvojici, malej skupine alebo v celej skupine
- využíva rovesnícke učenie a prirodzenú pomoc medzi deťmi
- rešpektuje potrebu krátkej prestávky alebo pokojnejšieho prostredia
- vychádza zo silných stránok a záujmov dieťaťa
- oceňuje individuálny pokrok, úsilie a vytrvalosť, nielen výsledok

Jedna činnosť preto nemusí mať pre všetky deti rovnaký priebeh ani rovnakú mieru náročnosti. Spoločný vzdelávací zámer môže dieťa dosahovať rôznymi cestami.

7.4 Prepojenie systému podpory s učebnými osnovami

Princípy podpory detí nie sú v školskom vzdelávacom programe spracované iba všeobecne. Sú priamo a konkrétne rozpracované aj v učebných osnovách školského vzdelávacieho programu „Cesty priateľstva“, a to v jednotlivých obsahových celkoch a témach.

Pri plánovaní a realizácii výchovno-vzdelávacej činnosti sa pri konkrétnych výkonových štandardoch uplatňujú také pedagogické postupy, stratégie, organizačné formy, učebné zdroje a spôsoby hodnotenia, ktoré umožňujú diferencovať činnosť podľa individuálnych možností a potrieb detí.

Učebné osnovy tak vytvárajú konkrétny priestor na:

- prispôsobovanie náročnosti a rozsahu úloh
- rešpektovanie individuálneho pracovného tempa dieťaťa
- využívanie názornosti, praktickej skúsenosti a viacmyslového učenia
- poskytovanie rôznej miery pedagogickej pomoci
- využívanie individuálnej práce, práce vo dvojici, malej skupine a rovesníckeho učenia
- podporu detí s odlišným materinským jazykom a rozvíjanie porozumenia slovenskému jazyku
- podporu detí s oslabenými komunikačnými schopnosťami, pozornosťou alebo potrebou väčšej miery názornosti a opakovania
- vytváranie možností na oddych, upokojenie a reguláciu podľa individuálnych potrieb
- využívanie silných stránok, záujmov a predchádzajúcich skúseností dieťaťa
- diferencované sledovanie a hodnotenie pokroku dieťaťa vzhľadom na jeho individuálne možnosti

Systém podpory detí a učebné osnovy preto tvoria vzájomne prepojený celok. Inkluzívne princípy sa nepovažujú za osobitnú činnosť realizovanú iba pri vybraných deťoch, ale premietajú sa do plánovania, organizácie, realizácie a hodnotenia každodennej výchovno-vzdelávacej činnosti.

7.5 Podpora adaptácie a emocionálneho bezpečia

Osobitná pozornosť sa venuje obdobiu nástupu dieťaťa do materskej školy.

Adaptácia sa rešpektuje ako individuálny proces. Deti sa môžu odlišovať v dĺžke adaptácie, spôsobe nadväzovania vzťahu s učiteľkou, potrebe blízkosti dospelého, zapájania sa do hry, stravovaní, odpočinku aj zvládania odlúčenia od rodiča.

Dieťaťu pomáha predvídateľný denný rytmus, opakujúce sa rituály, pokojná komunikácia, možnosť pozorovať činnosť pred zapojením sa, postupné vytváranie vzťahov a rešpektovanie jeho aktuálnych možností.

Dôležitým prvkom programu je ranný kruh, ktorý vytvára priestor na vzájomné privítanie, rozhovor, pomenovanie pocitov, zdieľanie zážitkov a budovanie spolupatričnosti.

V prípade potreby môže dieťa využiť pokojnejšie prostredie a relaxačný priestor vrátane závesných vakov. Nejde o miesto izolácie ani sankcie, ale o možnosť krátkodobého upokojenia a regulácie.

7.6 Podpora detí s odlišným materinským jazykom

Jazyková odlišnosť sa nepovažuje za prekážku prijatia dieťaťa do spoločenstva.

Pri dieťati, ktoré pri nástupe nerozumie slovenskému jazyku alebo ho používa iba v obmedzenej miere, učiteľky využívajú najmä názornosť, gestá, predmety, obrázky, praktickú ukážku, opakovanie, jednoduché formulácie a prirodzené učenie v každodenných situáciách.

Dieťa má možnosť najskôr pozorovať, porozumieť situácii a postupne sa zapájať. Nie je nútené okamžite verbálne odpovedať.

V rannom kruhu môžu byť prirodzene používané jednotlivé slová, pozdravy, riekanky alebo piesne v jazykoch detí spolu so slovenským významom. Takýto postup pomáha dieťaťu zažiť, že jeho materinský jazyk a kultúrna identita sú prijímané a rešpektované.

Využívať možno aj interaktívne knihy s perom, obrazový materiál, hudbu, rytmus, dramatizáciu a ďalšie multimodálne spôsoby komunikácie.

Cieľom je postupne podporovať osvojovanie slovenského jazyka a súčasne nepotláčať identitu a materinský jazyk dieťaťa.

7.7 Podpora komunikačných schopností

Pri deťoch s menej rozvinutou rečou, oneskoreným vývinom reči alebo inými komunikačnými ťažkosťami sa vytvára dostatok prirodzených komunikačných situácií bez neprimeraného tlaku na výkon.

Učiteľky využívajú rozhovor, komentovanie činnosti, obrázky, príbehy, knihy, maľované čítanie, riekanky, rytmizáciu, dramatizáciu, bábkové divadlo, hry so slovami a podľa veku aj aktivity zamerané na fonematické uvedomovanie.

Dieťa dostáva dostatok času na odpoveď. Učiteľka rešpektuje jeho spôsob komunikácie a podľa potreby podporuje porozumenie názornými prostriedkami.

Ak pozorované ťažkosti pretrvávajú alebo výraznejšie ovplyvňujú fungovanie dieťaťa, škola situáciu konzultuje so zákonným zástupcom a odporučí odbornú konzultáciu alebo spoluprácu so zariadením poradenstva a prevencie.

7.8 Podpora pozornosti, sebaregulácie a individuálneho tempa

Pri deťoch, ktoré potrebujú podporu v oblasti pozornosti, sebaregulácie alebo zvládania väčšieho množstva podnetov, sa primerane upravujú podmienky činnosti.

Učiteľka môže skrátiť alebo rozdeliť úlohu, obmedziť rušivé podnety, poskytnúť názorný postup, zaradiť pohybovú prestávku, umožniť zmenu pracovnej polohy alebo využiť pokojnejší priestor.

Od dieťaťa sa nevyžaduje, aby zvládalo činnosť rovnakým spôsobom a v rovnakom čase ako všetky ostatné deti.

Dôležité je postupné rozvíjanie schopnosti sústrediť sa, dokončiť primeranú úlohu, požiadať o pomoc, regulovať svoje správanie a vracieť sa k činnosti.

7.9 Individuálna podpora konkrétneho dieťaťa

Ak bežná pedagogická diferenciácia nestačí, rozsah podpory sa cielene prispôsobí konkrétnemu dieťaťu.

Učiteľky spoločne sledujú: čo dieťa zvláda – v čom potrebuje podporu – čo mu pomáha – aké postupy sa budú používať – ako sa bude sledovať pokrok – či je potrebná ďalšia odborná spolupráca.

Podpora môže zahŕňať úpravu prostredia, spôsobu komunikácie, organizácie činnosti, času, náročnosti úloh, použitých pomôcok alebo spôsobu overovania toho, čo dieťa dokáže.

Pri plánovaní podpory sa vychádza zo silných stránok dieťaťa a z toho, čo potrebuje na plnohodnotné zapojenie, nie iba z pomenovania jeho ťažkostí.

7.10 Spolupráca so zákonnými zástupcami

Zákonný zástupca je významným partnerom pri poznávaní potrieb dieťaťa.

Škola s rodičmi komunikuje najmä o adaptácii, silných stránkach dieťaťa, jeho napredovaní, prípadných ťažkostiach a postupoch, ktoré sa ukazujú ako účinné.

Ak vznikne potreba intenzívnejšej podpory, škola so zákonným zástupcom hľadá spoločný postup. Komunikácia má byť vecná, rešpektujúca a zameraná na potreby dieťaťa.

Cieľom spolupráce nie je prenášať pedagogickú zodpovednosť na rodiča, ale prepájať poznanie dieťaťa z rodinného a školského prostredia.

7.11 Spolupráca so zariadením poradenstva a prevencie

Materská škola podľa potrieb dieťaťa spolupracuje so zariadením poradenstva a prevencie, najmä pri potrebe odbornej diagnostiky, konzultácie, nastavenia vhodných postupov podpory alebo ďalšieho odborného sprevádzania dieťaťa.

Odporúčania odborných zamestnancov sa primerane premietajú do pedagogickej práce učiteliek a podmienok vzdelávania dieťaťa.

Škola zároveň sleduje, či zavedené postupy dieťaťu reálne pomáhajú, a podľa potreby ich v spolupráci so zákonným zástupcom a odborníkmi upravuje.

V materskej škole nepôsobí vlastný školský podporný tím. Podpora je preto založená predovšetkým na pedagogickej práci učiteliek, spolupráci učiteliek v rámci triedy a školy, spolupráci so zákonnými zástupcami a podľa potreby na externej odbornej spolupráci.

7.12 Prijímajúca klíma triedy a školy

Inkluzívne prostredie nevzniká iba individuálnou podporou konkrétnych detí. Vytvára sa každodennou kultúrou vzťahov.

Deti sú vedené k tomu, aby sa navzájom poznávali, spolupracovali, pomáhali si, dokázali požiadať o pomoc, rešpektovali hranice druhého a postupne prijímali skutočnosť, že spravodlivé neznamená vždy rovnaké – niekto môže v určitej situácii potrebovať viac času, inú pomôcku alebo pomoc dospelého.

Prirodzenou súčasťou života školy sú prosociálne hry, spoločné projekty, ranné kruhy, práca vo dvojiciach a malých skupinách, spoločné oslavy, tradície, zážitky a situácie, v ktorých deti potrebujú spolupracovať.

Rozmanitosť jazykov, kultúr, vzhľadu, schopností alebo rodinného zázemia sa prezentuje ako prirodzená súčasť spoločnosti.

7.13 Prevencia diskriminácie a segregácie

Materská škola nepripúšťa diskrimináciu, ponižovanie, zosmiešňovanie, sociálne vylučovanie ani segregáciu dieťaťa z dôvodu jeho zdravotného stavu, schopností, vývinových osobitostí, jazyka, národnosti, kultúrneho alebo sociálneho zázemia či inej individuálnej charakteristiky.

Deti sa nerozdeľujú do trvalých skupín podľa výkonu, schopností, jazyka, pôvodu alebo potreby podpory.

Ak sa využíva individuálna práca alebo práca v menšej skupine, ide o pružnú organizačnú formu vychádzajúcu z aktuálneho pedagogického zámeru alebo potrieb dieťaťa, nie o jeho trvalé vyčlenenie.

Dieťa, ktoré potrebuje podporu, zostáva súčasťou spoločenstva triedy a v maximálnej možnej miere sa zúčastňuje spoločných činností, výletov, osláv, pobytu vonku, projektov a ďalších aktivít školy.

Učiteľky vedome sledujú aj menej nápadné formy vylučovania – opakované odmietanie dieťaťa v hre, zosmiešňovanie jeho reči, vzhľadu alebo správania, vytváranie uzavretých skupín či pretrvávajúcu sociálnu izoláciu – a pedagogicky na ne reagujú.

7.14 Priebežné vyhodnocovanie účinnosti podpory

Podpora dieťaťa nie je jednorazovým rozhodnutím.

Učiteľky priebežne sledujú, či zvolené postupy zvyšujú zapojenie dieťaťa do činností, podporujú jeho samostatnosť, pomáhajú mu komunikovať a vytvárať vzťahy, umožňujú mu napredovať, znižujú prekážky, ktoré mu bránili v účasti, a prispievajú k jeho pocitu bezpečia a úspechu.

Ak podpora neprináša očakávaný efekt, postup sa upraví a podľa potreby sa rozšíri spolupráca so zákonným zástupcom alebo zariadením poradenstva a prevencie.

Základná zásada systému podpory

„Dieťa sa nemusí prispôbiť jednému nemennému spôsobu fungovania materskej školy. Materská škola vytvára rôzne cesty, aby sa každé dieťa mohlo zapojiť, učiť, rozvíjať a patriť do spoločenstva.“

8. STRATÉGIA DIGITÁLNEJ TRANSFORMÁCIE VZDELÁVANIA

8.1 Východiská a filozofia digitálnej transformácie

Digitálna transformácia v Súkromnej materskej škole Christo Boteva predstavuje systematické, premyslené a pedagogicky odôvodnené začleňovanie digitálnych technológií do výchovno-vzdelávacej činnosti školského vzdelávacieho programu „Cesty priateľstva“.

Digitálne technológie vnímame ako jeden z nástrojov poznávania, skúmania, tvorby, dokumentovania a riešenia problémov, nie ako cieľ vzdelávania a nie ako náhradu priamej skúsenosti dieťaťa.

Ich využívanie vychádza z vývinových osobitostí detí predškolského veku a rešpektuje základný charakter programu „Cesty priateľstva“, ktorý je založený predovšetkým na hre, pohybe, pobyte vonku, kontakte s prírodou, medziľudských vzťahoch, praktických činnostiach, tvorivosti a zážitkovom učení.

Digitálnu skúsenosť preto podľa možností prepájame s reálnym predmetom, javom, pohybom, experimentom alebo praktickou činnosťou. Dieťa napríklad najskôr pozoruje prírodninu, rastlinu alebo drobný prírodný objekt a následne ho môže skúmať digitálnou lupou alebo mikroskopom; vytvorenú stavbu alebo prírodný jav môže fotografovať; trasu programovateľnej hračky najskôr plánuje a následne overuje.

„Digitálna technológia má rozšíriť detskú skúsenosť, nie ju nahradiť.“

8.2 Ciele digitálnej transformácie

Digitálna transformácia smeruje k tomu, aby dieťa primerane svojmu veku a individuálnym možnostiam:

- získavalo prvé pozitívne, bezpečné a zmysluplné skúsenosti s digitálnymi technológiami
- chápalo, že digitálne zariadenie je nástroj, ktorý možno použiť na poznávanie, tvorbu, komunikáciu alebo riešenie problému
- rozvíjalo základy algoritmického a informatického myslenia
- dokázalo plánovať jednoduchý postup a sled krokov
- skúšalo, overovalo a podľa výsledku opravovalo vlastné riešenie
- rozvíjalo priestorovú orientáciu, logické myslenie a schopnosť riešiť problémové situácie
- využívalo digitálne nástroje pri pozorovaní a skúmaní sveta
- dokázalo primerane veku zaznamenať výsledok svojej činnosti prostredníctvom fotografie, obrazu alebo zvuku
- rozlišovalo medzi priamou skúsenosťou a jej digitálnym záznamom
- postupne si vytváralo základy bezpečného a zodpovedného vzťahu k technológiám
- dokázalo pri práci s technológiami spolupracovať, dohodnúť sa a rešpektovať ostatných
- chápalo, že používanie digitálnych zariadení má svoje pravidlá a časové hranice

8.3 Digitálne a technologické vybavenie školy

Materská škola využíva digitálne a interaktívne pomôcky primerané veku detí a pedagogickým zámerom jednotlivých činností.

Digitálne vybavenie sa nevyužíva samoúčelne. Výber konkrétnej pomôcky vychádza zo vzdelávacieho zámeru, veku detí, charakteru témy a z otázky, či technológia prináša dieťaťu skúsenosť alebo možnosť učenia, ktorú má v danej situácii zmysel využiť.

Súčasťou vybavenia sú najmä:

- Bee-Bot a ďalšie programovateľné hračky
- digitálny mikroskop
- digitálna lupa
- digitálny fotoaparát
- interaktívna tabuľa
- tablet
- interaktívne knihy s elektronickým perom
- audio systémy a zariadenia na prehrávanie a prácu so zvukom

8.4 Rozvoj algoritmického a informatického myslenia

Významné miesto má rozvoj základov algoritmického myslenia prostredníctvom digitálnych aj nedigitálnych činností.

Pri práci s Bee-Botom a programovateľnými hračkami deti plánujú jednoduchú cestu, určujú smer, poradie krokov, odhadujú výsledok, zadávajú jednoduché príkazy a následne overujú, či zvolený postup viedol k cieľu.

Ak riešenie nefunguje, dieťa má možnosť hľadať príčinu a postup upraviť. Chyba tak nie je chápaná ako neúspech, ale ako prirodzená súčasť riešenia problému.

Digitálnym aktivitám predchádzajú alebo ich dopĺňajú nedigitálne činnosti – pohyb podľa pokynov, orientácia v priestore, vytváranie trás, práca so šípkami, skladanie postupností, triedenie, konštruovanie a riešenie problémových úloh.

Dieťa sa tak učí najskôr premýšľať a plánovať a až následne používať technológiu.

8.5 Digitálne technológie ako nástroj skúmania

Digitálny mikroskop a digitálna lupa rozširujú možnosti priameho pozorovania.

Deti môžu skúmať napríklad listy, semená, kvety, pôdu, kôru stromov, plody, sneh, ľad a ďalšie materiály alebo objekty súvisiace s aktuálnou témou.

Digitálny fotoaparát umožňuje deťom zaznamenávať zmeny v prírode, rast rastlín, výsledky pokusov, vlastné stavby, výtvarné práce alebo spoločné projekty.

Fotografia sa následne môže stať podnetom na rozhovor, porovnávanie, opis, usporiadanie udalostí alebo reflexiu vlastnej činnosti.

Technológia tak nevytláča pozorovanie skutočného sveta, ale umožňuje dieťaťu vrátiť sa k vlastnej skúsenosti, detailnejšie ju skúmať a hovoriť o nej.

8.6 Interaktívne knihy, zvuk a jazyk

Interaktívne knihy s elektronickým perom a audio zariadenia sa využívajú najmä na podporu počúvania, porozumenia, rozvoja slovnej zásoby, hudobného vnímania a jazykového učenia.

Osobitný význam môžu mať pri deťoch s odlišným materinským jazykom, pretože umožňujú prepájať obraz, hovorené slovo, zvuk a význam.

Digitálna forma však nenahrádza živé čítanie, rozhovor ani kontakt dieťaťa s knihou. Čitateľské kútky, každodenné čítanie, vlastná tvorba kníh, maľované čítanie, dramatizácia a rozprávanie zostávajú základom čitateľskej kultúry školy.

8.7 Interaktívna tabuľa a tablet

Interaktívna tabuľa a tablet sa využívajú cielene a časovo primerane najmä pri činnostiach, pri ktorých digitálny obsah podporuje konkrétny vzdelávací zámer.

Môžu slúžiť napríklad na prácu s obrazovým alebo zvukovým materiálom, spoločné pozorovanie detailu, riešenie primeranej interaktívnej úlohy, dokumentovanie, porovnávanie alebo prezentovanie výsledkov detskej činnosti.

Ich využívanie nemá charakter pasívneho a dlhodobého sledovania obrazovky.

Uprednostňujú sa situácie, v ktorých dieťa aktívne rozhoduje, reaguje, tvorí, komunikuje, spolupracuje alebo rieši problém.

8.8 Prepojenie digitálnych a nedigitálnych činností

Digitálna transformácia programu „Cesty priateľstva“ je založená na rovnováhe.

Digitálne technológie sa prirodzene kombinujú s pohybom, manipuláciou, konštruovaním, kreslením, rozhovorom, experimentovaním a praktickou činnosťou.

Významné miesto má aj LEGO a ďalšie konštrukčné materiály, ktoré sa využívajú počas celého školského roka pri témach rodiny, povolání, zvierat, dopravy, stavieb, mesta a ďalších oblastí.

Konštrukčné činnosti rozvíjajú priestorové predstavy, plánovanie, postupnosť krokov, riešenie problémov, spoluprácu a tvorivosť a vytvárajú prirodzený most medzi nedigitálnym konštruovaním a základmi informatického myslenia.

8.9 Digitálne technológie v učebných osnovách

Digitálna transformácia nie je v ŠkVP „Cesty priateľstva“ vytvorená ako izolovaná aktivita alebo samostatný „digitálny predmet“.

Konkrétne využívanie digitálnych a nedigitálnych technológií je priamo zapracované do učebných osnov, do jednotlivých obsahových celkov a tém podľa ich pedagogického významu.

Digitálne nástroje sa v učebných osnovách prepájajú s výkonovými štandardmi, stratégiami výchovno-vzdelávacej činnosti, učebnými zdrojmi, konkrétnymi aktivitami a spôsobmi hodnotenia.

Dieťa tak môže napríklad fotografovať zmeny v prírode, skúmať materiál digitálnym mikroskopom, plánovať trasu Bee-Bota, využívať interaktívnu knihu, pracovať so zvukom alebo prezentovať výsledok vlastnej činnosti vždy v kontexte konkrétneho vzdelávacieho zámeru.

Tým je zabezpečené, že stratégia digitálnej transformácie nie je iba deklarovaná na úrovni všeobecného dokumentu, ale reálne sa premieta do plánovania a realizácie výchovno-vzdelávacej činnosti.

8.10 Inkluzívne a diferencované využívanie digitálnych technológií

Digitálne pomôcky môžu byť jedným z nástrojov pedagogickej podpory.

Pri ich využívaní sa rešpektuje individuálne tempo, úroveň porozumenia, motorické možnosti, komunikačné schopnosti, pozornosť a predchádzajúce skúsenosti dieťaťa.

Podľa potreby môže dieťa pracovať individuálne, vo dvojici alebo v malej skupine, dostať jednoduchšiu inštrukciu, názornú ukážku, viac času alebo pomoc rovesníka či učiteľky.

Digitálna technológia sa však nepoužíva automaticky iba preto, že dieťa potrebuje podporu. Vždy sa posudzuje, či mu konkrétna pomôcka skutočne uľahčí porozumenie, komunikáciu, zapojenie alebo učenie.

8.11 Bezpečnosť, zdravie a digitálna pohoda

Pri využívaní digitálnych technológií sa dôsledne prihliada na fyzické a psychické zdravie detí.

Digitálne činnosti sú veku primerané, účelné a časovo obmedzené. Striedajú sa s pohybom, pobytom vonku, hrou, sociálnou interakciou, manipuláciou s reálnymi predmetmi a ďalšími nedigitálnymi skúsenosťami.

Deti si postupne osvojujú jednoduché pravidlá bezpečného používania zariadení – šetrné zaobchádzanie, rešpektovanie dohodnutého času a poradia, spoločné používanie pomôcky a rešpektovanie pokynov učiteľky.

Pri práci s fotografiou a digitálnym záznamom sa postupne a veku primerane vytvára aj základné povedomie o tom, že nie každý obraz alebo záznam je určený na voľné zdieľanie.

8.12 Úloha pedagogických zamestnancov

Kvalita digitálnej transformácie závisí predovšetkým od pedagogického rozhodovania učiteľky, nie od množstva dostupnej techniky.

8.13 Priebežné hodnotenie digitálnej transformácie

Materská škola priebežne sleduje kvalitu využívania digitálnych technológií.

Pri hodnotení sa nezameriava na množstvo času stráveného s digitálnymi zariadeniami ani na počet použitých technológií, ale najmä na ich pedagogickú zmyslupnosť.

Výsledky pedagogickej reflexie sa využívajú pri ďalšom plánovaní výchovno-vzdelávacej činnosti, výbere pomôcok a rozvoji digitálnych kompetencií pedagogických zamestnancov.

8.14 Dlhodobá vízia digitálnej kultúry školy

Dlhodobým zámerom školy nie je zvyšovať množstvo technológií v živote detí, ale zvyšovať kvalitu a zmyslupnosť ich používania.

Materská škola bude primerane svojim možnostiam rozvíjať digitálne vybavenie, odborné kompetencie pedagogických zamestnancov a pedagogické postupy tak, aby digitálne technológie podporovali aktívne učenie, tvorivosť, objavovanie, inklúziu a spoluprácu.

Digitálna kultúra školy zostáva pevne ukotvená v hodnotách programu „Cesty priateľstva“: dieťa – vzťah – príroda – pohyb – skúsenosť – tvorivosť – objavovanie – technológia ako zmysluplný nástroj.